Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Nathansen, Henri.
Titel | Title:	Den forbudne Frugt.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kbh. : Det Nordiske Forlag, 1901
Fysiske størrelse | Physical extent:	239 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021446077

DEN FORBUDNE FRUGT

HENRI NATHANSEN

DEN FORBUDNE FRUGT

KØBENHAVN
DET NORDISKE FORLAG
BOGFORLAGET ERNST BOJESEN
1901

Oplag: 1200 Ekspl.

Thieles Bogtrykkeri

PAA TRO OG LOVE.

THI KENDES FOR RET —.

DUFT.

PAA TRO OG LOVE

I

Hjalmar Thorsen var Søn af Overretsprokurator Nikolaj Frederik Severin Thorsen — en af det konservative Partis tavse, men paalidelige Støtter.

Hjemmet, hvori Hjalmar voksede op, var holdt i en stræng, man kunde sige kirkelig Kølighed, lige fra de store Stuer med spredte Møbler og lyse Vægge og Gulve til den gamle Overretsprokurator og hans Hustrus hvidslipsede og hvidkappede Højtidelighed. Man stod op til bestemt Tid, samledes derpaa til en kort Morgenandagt ved Hjørnestuens Harmonium, drak saa i Tavshed The i den store ovale Spisestue og skiltes derefter for atter at samles til Middagsmaaltidet, der indtoges paa Slaget 4. Ved Bordet blev der kun vekslet faa Ord, og Børnene talte kun med, naar de blev spurgt. Efter Aftensmaaltidet, der indtoges paa Slaget 8½, blev der tændt Lys inde i Kabinettet, et langt smalt Værelse, der altid lugtede nyvasket. Overretsprokuratoren nød da sin Berlingske til en lang Pibe og Kognakstoddy, mens Fruen og de to Døtre syede og af og til i en sagte Hvisken drøftede et eller andet husligt Anliggende eller med et Par stilfærdige Ord henvendte sig til Hjalmar, der kæmpede

med Søvnen over et pragtindbundet Værk af Bogskabets Guldalderlitteratur. Klokken 10½ rejste Overretsprokuratoren sig, hængte Piben paa Plads og drak den sidste Slurk af Toddyglasset. Og Klokken 11 var alt i Huset slukket og lukket.

Hjemmet havde kun én Mening — Overretsprokuratorens. Hans Udtalelser og Domme bar altid Præg af uimodsigelige mathematiske Sandheder, for hvilke Hustru, Børn, Tanter og Husets faatallige Omgang bøjede sig i Tavshed. Faldt der nu og da et Ord, der ikke løb i lige Linie med Overretsprokurator Thorsens, men enten ved Siden eller paa tværs af hans, saa bragte hans blege Pandes svulmende Aare og hans Munds strammede Gummibaand snart Linierne til atter at falde sammen.

Hjemmets Omgang bestod af den nærmeste Families mandlige og kvindelige Medlemmer, hvoriblandt Overretsprokuratorens fire ugifte Søstre, der var et firestemmigt Ekko af Broderen, og nogle ældre Herrer af Overretsprokuratorens Venner og Kundekres med deres Hustruer. De samledes regelmæssig en Gang hver anden Uge om Onsdagen til The hos Thorsens. Der blev da efter Bordet tændt Lys i Salen, hvor der i al Højtidelighed blev spillet Whist i to Timer. Paa Sværdsiden serveredes Toddy, paa Spindesiden Kaffe med hjemmebagte Kager. Spilleénheden var for Herrernes Vedkommende ½, for Damernes ¼ Øre. Klokken 11 blev Spillet opgjort, og Klokken 11½ takkede Søstrene firestemmigt deres Broder for den hyggelige Aften. Naar saa Gæsterne var gaaet, slukkede Overretsprokura-

toren egenhændig Lysene i Stagerne paa Spillebordene og Lampen i Entréen.

Hjalmar og hans Søstre kom kun meget lidt ud. Om Vinteren gav Overretsprokuratoren et Børnebal med skaaret Smørrebrød samt Biskop og om Sommeren en Skovtur i Charabanc til Dyrehaven. Disse Ekstravagancer affødte et Par Invitationer til Børnene i Vinterens og Sommerens Løb, blandt andet hos Højesteretsassessor Kock, hvis Datter Ida var den ældste Frøken Thorsens bedste Veninde. Ida Kock var en køn, lyshaaret lille Pige med megen Anstand og korrekte Damemanerer. Hun hilste altid pænt hjemme fra og glemte aldrig at takke fra Far og Mor, naar hun indfandt sig til Thorsens terminlige Ekstravagancer.

Højesteretsassessor Kock var en Mand med stor Indflydelse paa højere og højeste Steder. Gennem sin fremragende Stilling og sit i den juridiske Verden anséte Navn havde han skaffet sig mange Hverv, der gav lidet Arbejde og megen Fortjeneste. Hans Navn var et af dem, der i en Bestyrelse virkede som en reel Garanti, og hvis Klang havde noget af den ægte Guldklangs Tilforladelighed. Der var aldrig Tale om noget Ministerium uden at det blev nævnet. Men han naaede aldrig længere end til Æmnet. Han vidste, at dér laa Grænsen, som skilte det sikre fra det usikre. Han indsaa viselig, at et Æmne af hans Rang altid vilde være omstraalet af de store Muligheders umistelige Glorie. Og da hans Ærgerrighed aldrig tog Afstand fra hans pekuniære Interesse, men holdt sig til denne, som

Barnet til Moderen, lod han rolig alt dét ligge, som kun kunde bringe ham selv, men ikke hans aarlige Indtægter i Vejret.

Den lille Ida Kock var den eneste, som til Stadighed kom i Overretsprokuratorens Hus, og der udviklede sig imellem hende og den Thorsenske Ungdom et Venskabsforhold, paa hvilket Overretsprokurator Thorsen ofrede adskillige Tanker.

II

Da Hjalmar var blevet Student, holdt hans Fader ved Middagen, som i den Anledning ekstraordinært blev givet, en Tale, hvori han i rhetoriske Vendinger udmalede for sin Søn de Farer, der vilde møde ham i Livet, og medgav Sønnen de gode Raad og Formaninger, som hans egen Fader havde givet ham, da han i det minderige Aar 1848 blev Student. Han erindrede Hjalmar om Pligterne overfor Hjemmet, han var opfostret i, overfor Gud, Konge og Fædreland og Slægtens Traditioner, og han sluttede med i snørklede humoristiske Vendinger at forlene ham med Ret til at hæve hver Maaneds første til Lommepenge etc. 12 Kr. samt til hver Løverdag, naar Studenterforeningen holdt Sold at medtage den i Køkkenet ophængte til Brug for Pigen ved hendes ugentlige Udgangstilladelse bestemte Portnøgle.

I Begyndelsen gik alt i den gamle Gænge. Hjalmar passede sine Universitetstimer, og da han ikke havde nogen anden Mening end Faderens, fik han efter dennes Anvisning en Manuduktør og studerede Jura. Han holdt sig i Studenterforeningen og paa Universitetet til de unge Mennesker, hvis Fædres

gode Navne borgede for deres, og han fandt hos dem de samme Meninger og Anskuelser, som han var vant til at høre i Hjemmet, naar Politik, Religion og Litteratur blev drøftet ved den aftenlige Familiethe.

Men Freden skulde ikke vare længe.

I Studenterforeningen var der i Firsernes Begyndelse begyndt at komme Røre. Opildnede af et stort Genis flammende Ord og fængende Tanker var en Del af det velhavende Bourgeoisies unge Mænd brudt ud af Rækkerne, hvor Fædrenes politiske, religiøse og moralske Troesbekendelse var gaaet i Arv gennem de skiftende Tider. Betagne af alt det nye, der lød som Fanfarer og Trommehvirvler i deres Øren og overdøvede de Salmemelodier, barnlige Studenterviser og oppustede Fædrelandssange, som før havde fyldt dem, var de saa smaat begyndt at forlade de gamle Stuers lumre Atmosfære og havde kastet sig ud i Livet, der laa for de opladte Øjne med sin høje Himmel, sin friske Luft og lyse Sang. De søgte efter bedste Evne at danne sig deres egen Livsanskuelse, brød med rusten Hævd og skimlet Autoritet og stræbte af god Vilje at udvide de indsnævrede Horisonter og uddybe de aandelige Værdier. Og selv om de alle som én uden Omtanke og uden Kritik fulgte deres Fører og, fortryllede af den Glans, der laa om hans Navn, og den Magt, der laa i hans Ord, stiltiende vedtog alt, hvad han slog fast, og forkastede alt, hvad han spiddede paa sit Vids spidse Klinge, saa skabte dog det Liv og den Friskhed,

som den nye Strømning førte med sig, et Pust af Begejstring og Kamplyst og en Tro paa Livets lyse Guder i de unge Sjæle.

Livet laa jo for dem med sit Lys, sin Ungdom og sin Skønhed. Og Friheden — — Frihed! Dét var deres Førers stolte Kampraab, og som et Ørneskrig slyngede han det ned over deres Hoved. De gentog det alle som én. Men i deres Mund lød det som Lærkesang i Morgensol. For det var jo dog for dem den danske Frihed, lys, venlig og morgenrødmende og ingen skrigende og bloddryppende Marseillaise.

Det varede da heller ikke længe, inden Tonerne naaede Hjalmar Thorsen. Først fyldte de ham med stille Rædsel. Det var jo dét, Faderen havde omtalt for ham med bævende Gru i Stemmen — dét Fastrene næppe havde nævnet ved Navn, og som Hjemmets Omgang i Tankerne korsede sig for, naar de traf det paa deres Vej. Men lidt efter lidt droges han imod det som saa mange andre af hans Kammerater. Og en Lørdag Aften deltog han, opflammet af Begejstring og daarlig Punsch, med nogle af sine nye Venner i Foreningen i en animeret Diskussion om den frie Tanke og den frie Kærlighed.

Hjemme søgte Hjalmar dog stadig at skjule den Forandring, der var foregaaet med ham. Han undgik alle Samtaler, der kunde berøre det farlige Æmne, han løj, naar han direkte blev spurgt om et eller andet, der krævede bestemt Svar, og han fulgte som hidtil med Faderen og Moderen i Kirke

paa de store Helligdage og deltog med gudsfrygtig Tilforladelighed i Salmesangen. For sig selv undskyldte han sit Hykleri med det Hensyn, Børn skyldte deres Forældre. Han omgik Kammeraternes tit lidt nærgaaende Spørgsmaal, benægtede ofte, hvad der var sandt, og bekræftede lige saa ofte, hvad der var Løgn. Og han spillede den vanskelige Rolle med en overlegen Sikkerhed, som synes fælles for dén Ungdom, der opdrages efter gamle Tiders strænge Hustugt, og hvis stadige Udvej og Trøst er Løgnen, der som en god Engel frier for alle de Revselser og Irettesættelser, som Sandheden vilde indbringe.

Men Sladderen, som er det eneste, der gaar hurtigt i København, naaede en skønne Dag Overretsprokurator Thorsens Øre. Et af det konservative Seniorats Medlemmer meddelte ham diskretionært Sønnens skæbnesvangre Frafald. Aaren i Overretsprokuratorens Pande svulmede, og Gummibaandet strammedes, som skulde det sprænges. Og om Eftermiddagen kaldte han Hjalmar ind til sig paa Kontoret til et skarpt Krydsforhør. Han foreholdt Sønnen alt ligefra Vorherre til Højesteretsassessor Kock og endte med i den højeste Grad af Ophidselse at vise Hjalmar Døren og smække samme i saa stærkt, at Retfærdighedens Gudinde, der stod paa en Piedestal med Vægt og øvrige Tilbehør, nær havde tabt Balancen af Bevægelse.

Fra den Dag laa der en stadig Uvejrssky over det Thorsenske Hus. Søstrene saa sky og ængstelig til Hjalmar, og der taltes kun de allernødven-

digste Ord til ham. Overretsprokuratoren og hans Hustru saa' aldrig paa ham, men enten ved Siden af eller over Hovedet paa ham, og ved de sædvanlige Familiesammenkomster blev der uhyggelig tavst, naar han viste sig, og de fire Fastres Ansigter lignede lige saa mange stumme Bebrejdelser. Denne Tavshed, som Overretsprokuratoren havde udtænkt, og som efter hans Overbevisning skulde virke dræbende paa Hjalmar og hans irreligiøse og umoralske Ideer, virkede imidlertid ganske modsat. Hjalmars oprindelig ret bløde og godmodige Gemyt blev tirret til Trods, Fjendskab og Had, og en skønne Dag hændte da noget, der kom som et Tordenskrald af Uvejrsskyen derhjemme.

I den Omgangskres, som Hjalmar nu alene søgte paa Universitetet og i Studenterforeningen, stod Forholdet mellem Mand og Kvinde saa godt som altid øverst paa Dagsordenen. Man diskuterede Æmnet og ivrigst blandt dem af de unge, der aldrig havde kendt noget til dette Forhold, selv i dets mest primitive Skikkelse. Den megen Tale satte Sind og Sanser i Bevægelse, og Ordet Frihed summede og summede om Ordet Kvinde som Bien om Rosen. Men da Frihedsprincipet viste sig uigennemførligt i Forhold til de Kvinder, der stod i Klasse med dem selv, søgte de unge at praktisere de liberale Tendenser nedadtil og fandt dér et stort Virkefelt blandt Smaaborgernes og Arbejderklassens Døtre. Og den ungdommelige Livslyst, som nu og da skaffede sig Udslag i Forbindelser mellem de dristigste af Kammeraterne og Byens

letlevende kvindelige Ungdom, paavirkede de mere ængstelige og gav dem stærkere Lyst og hedere Mod til ogsaa at kryste Elskovens røde Druer.

Og i Hjalmars 24de Aar hændte da ogsaa det vidunderlige for ham.

Paa en Kasinomaskerade, i hvilken han deltog sammen med Erik Brun, en lige saa naiv som begejstret ung Mand af hans Studenterbekendtskab, traf han Frøken Rigmor Poulsen. Hun gjorde stor Lykke paa Ballet, klædt som Zigeunerske med udslaget Haar, slanke velformede Lægge og funklende Øjne. Hjalmar havde flere Gange nærmet sig hende med bankende Hjærte, men havde atter trukket sig tilbage og nøjedes med paa Afstand at følge hende, mens hun fløj fra Arm til Arm gennem Salen. Da denne stille Beskuen imidlertid ikke førte til andet end et Blik, naar hun ved sin Kavalers Arm strøg ham forbi, gik han i hæftig Sindsbevægelse med Erik Brun ned i Bazargangens Restaurant. Dér talte han da længe med Erik om en ny og ukendt Følelse, der havde bemægtiget sig ham ved Synet af hende, og de drøftede alvorsfuldt Muligheden af en stærk og varig Kærlighed ved første Øjekast. Da de efter at have drukket en Flaske Portvin var naaet til et bekræftende Resultat paa deres Undersøgelser, rejste Hjalmar sig pludselig, gik op i Salen, inklinerede for Rigmor og følte straks, da han holdt hende i sine Arme, den store Kærlighed bruse gennem sine Aarer. Han kom hende imøde med hele sin uberørte Uskyldigheds Lyst og Tro. Han dansede ud, og han dansede ind, hans Hjærte,

hans Blod og hans Hjærne dansede med, og hendes dybt udskaarne Bryst steg og sank som Bølgeskum for hans berusede Blikke. Og stolt som en Sejrherre førte han sit Bytte, eskorteret af Erik Brun, ned i et af Restaurationens Kabinetter, hvor han for et hos Brun optaget Laan paa 20 Kr. forstørrede sin Rus i skummende Champagne.

Saa var da ogsaa han i Paradiset — Adam havde atter fundet sin Eva. Stævnemødernes forjættede Tid begyndte, og de gik om Aftenen, naar hun kom fra Pilestræde, hvor hun var ansat i en Forretning, lange Ture omkring Søerne og alle de andre Steder, hvor Byens Ungdom har tilbragt den første Elskovs lyssky Timer. Senere tilbragte de ofte Aftenerne i en lille, kun sparsomt besøgt Kafé paa Vesterbro, og en Sommeraften betroede hun ham, at hun havde efterkommet hans Bøn, var flyttet hjemmefra og havde lejet sig et lille Værelse med Alkove ude ad Vester.

Dette Forhold lykkedes det Hjalmar at skjule for sin Familie i tre Fjerdingaar. Kort efter at han var blevet juridisk Kandidat, blev Forholdet imidlertid aabenbaret for Overretsprokuratoren, og Hjalmar, der da var blevet anbragt i et Ministerium og udstyret med en Fuldmagt hos en af Byens Højesteretssagførere, blev efter en stormende Scene i Hjemmet fremtidig forbudt al Adgang til dettes Enemærker.

III

Rigmor Poulsen var Datter af en Smaahandlende paa Nørrebro. Allerede i en Alder af 15 Aar var hun blevet ansat i en Forretning, og hendes mørke Øjne og Velskabthed havde snart gjort Opsigt saavel blandt Ekspedienterne som blandt Forretningens Herrekunder. Hun forstod hurtigt, dels af medfødt Instinkt, dels af Erfaring at anvende alle de til hendes Raadighed staaende Midler, der kunde gøre hende attraaværdig. Hendes Øjne kunde paa Kommando udtrykke Sorg og Glæde, Foragt, Vrede, Blyhed, Frækhed, Blidhed, Kulde, Kælenskab og Ubøjelighed. Hendes Smil kunde være træt og indladende, yndefuldt og overgivent. Og hun lærte hurtigt at understrege hver Form, der røbede en blød Runding eller en finttegnet Linie.

Oprindelig var hendes Koketteri kun et Udslag af kvindelig Behagesyge. Hun attraaede intet andet end Beundring og gik aldrig længere end til et Smil eller en Spaseretur med sine Herrebekendtskaber. Men efterhaanden som hun sløvedes af det trættende Butiksliv og væmmedes ved Hjemmets Fattigdom og Uhygge, søgte hun at gøre sig sin Skønhed indbringende paa samme Vis som de unge

Forretningsdamer af hendes Bekendtskab. Og da Hjalmar traf hende, havde hendes Liv allerede en Fortid.

Hun havde straks med sit sikre Instinkt mærket, at Hjalmar Thorsen var en sjælden Fugl. Uden Erfaring, ren og uskyldig som en Guds Engel og med Blodet og Hjærtet i Brand, naar de mødtes, og naar de skiltes. Hans Blik var stort og aabent, hans Ord ømme og skælvende, som den første Elskovs er det. Hun havde ofte længtes efter at træffe den mandlige Jomfruelighed, men hun havde aldrig før truffet den i et saa sjældent Eksemplar. Nu saa' hun, at den fandtes, og hun nød den som en erfaren Mand nyder en ung og uskyldig Pige. Og samtidig frydede hun sig over den Magt, som hun følte, hendes sikre Kunst besad over hans Sind. Lod hun sit Blik smile hans imøde, gled det som Solskin over hans Ansigt, og tog hun Sorgens tragiske Maske for sit Aasyn, bøjede han hendes Hoved ind mod sit Bryst, trøstede hende og lod sin Kærligheds ømmeste Ord stryge som Kærtegn over hendes Hjærte, indtil Sorgens Stjærner tændtes i hans Blik, fordi han troede, at hun led for hans og for deres Elskovs Skyld.

Men efterhaanden som Tiden gik og deres Forhold udviklede sig, trættedes hun, som saa ofte før ved sit Spil, der i Begyndelsen havde moret hende for Spillets egen Skyld. Da hun fuldtud vidste, at hun havde Magten over ham, faldt Spændingen bort og med denne selve Nydelsen. Og hun begyndte allerede saa smaat at se sig om efter nyt Liv og nyt Publikum.

Da indtraf netop det store Brud mellem Hjalmar og hans Slægt. Hun havde ikke tænkt sig Muligheden af et saadant Skridt, hverken fra Hjalmars eller fra hans Forældres Side, og allermindst havde hun tiltroet ham Mod og Vilje til at opgive saa meget for hendes Skyld. Men da hun nu saa', at han uden Betænkning forlod sit Hjem for at blive hos hende, slog en Tanke som et Lyn ned i hendes Sjæl. Hun havde Magten over hans Sind og Sans. Hvem vidste, hvor langt den kunde føre hende, naar hun udnyttede den til Bunds — — hvem vidste — —?

Paa denne Tid havde Friheds- og Frisindsbegejstringen naaet sit Højdepunkt her hjemme, og flere af de mest begejstrede havde vist, at de i Gærningen hyldede, hvad de forfægtede i Ord. En havde forladt det Milieu, hvortil han hørte, havde kastet sig ind i Arbejderbevægelsen og ofrede sin Tid og sine Kræfter paa at føre den frem til Sejr. En anden havde til Familiens store Sorg opgivet en løfterig Karrière og stillet sig i skarp udæskende Opposition til Regeringen og alt det fra Fædrene nedarvede, en tredje var traadt ind i den radikale Presse og rokkede formastelig ved alle de Borgerdyder og Borgerpligter, som havde gjort det danske Folk til dét, det var, og en fjerde havde offentlig erklæret Kirken og Gejstligheden Krig. Der var Uro og Forvirring i Luften og i Gemytterne. Da saa tilmed den politiske Strid bragte Ordenes Flom til at sprøjte og fraade, mens Hænderne knyttedes i det danske Folks Bukselommer af Ra-

seri mod Regeringens og Overklassernes Tyranni, begyndte den begejstrede Ungdom at tro paa, at Dommedag var nær, og de svor med glødende Blikke, at nu var Maalet fyldt til Randen, og at den Dag imorgen vilde Revolutionen bryde løs, og den gamle raadne Bygning, som Fædre og Forfædre havde rejst, vilde splintres og rives bort af den nye Tids brusende Strømme.

Hjalmar Thorsen og Erik Brun var blandt de ivrigst troende og stærkest begejstrede, og navnlig brændte Hjalmar efter Brudet med sin Slægt af Lyst til i Gærningen at vise sin Foragt for dens Traditioner og sin Begejstring for den nye Tids Syn og Maal. Tanken om et Giftermaal med Rigmor var ofte i den senere Tid dukket op i ham, halvt paa Trods og halvt af Lyst. Han manglede kun som alle halve Karakterer et udefra kommende Stød, for at hans Tanke kunde blive til Beslutning. Da betroede Rigmor ham en Aften i dybeste Blufærdighed, at hun vistnok var frugtsommelig, og i stærk Sindsbevægelse gik han, da han kom fra hende, op til Erik Brun. Dér sad han og drøftede sammen med Erik fra 11—2 om Natten det brændende Spørgsmaal, om en Mand af Ære kunde forlade den Kvinde, han havde forført. Der flød mange og skønne Ord fra deres Læber, og da Erik efter en lang Udvikling om Pligtfølelse og Sædelighed havde besvaret Spørgsmaalet benægtende, tog Hjalmar højtidelig sin Beslutning, mens Erik beundrende og betaget lyttede til, og inderst inde ønskede, at det var ham, der havde forført

Rigmor Poulsen og kunde vise sin Sjæls Storhed i Gærning.

I den følgende Maaned giftede Hjalmar sig med Rigmor. Hans og hendes skjulte Tanker var blevet til Virkelighed.

De levede meget stille for sig selv. Kun Erik Brun og et Par af Hjalmars intimeste Bekendte kom af og til i deres Hjem. Den unge Frue var øm og kærlig, og da hun en Aftenstund med megen Undseelse betroede Hjalmar, at hun dog vistnok havde taget fejl, følte han det i Grunden som en glædelig Overraskelse, der gjorde hans Lykke roligere og større. De havde foreløbig nok i sig selv, og de knappe Midler taalte ikke nogen Forøgelse af de løbende Udgifter. Han saa' med Overbærenhed paa hendes Smaasynder mod Sprog og god Tone, ja syntes det ligesom var en Ynde mere. Hendes Slægt og hendes tidligere Liv omtalte han kun sjældent, og lukkede hun hans Mund med et Kys og bad ham med Uskyld i Øjet om at stole paa hende som paa Gudfader, saa var dermed for ham hendes Sanddruhed og Brødefrihed bevist. Fik hun nu og da paa Gaden en lidt for fortrolig Hilsen eller et lidt for venligt Nik af en Hjalmar ubekendt Mandsperson, saa var der altid en Fætter, en Onkel eller en fjærnere beslægtet, som maatte holde for.

Men Tiden gik og meget andet med den. Den Bevægelse, som var rejst her hjemme, og som varslede Omvæltning og Revolution, var blevet til et »nærved«, fordi i Danmark kun saare sjældent Ord

og Gærning følges ad som Røg og Ild. Den danske Revolution blev kun til Røg, og det eneste Udslag, den gav sig, var et Pistolskud, rettet mod en Ministers Frakkeknap. Det viste sig, at der her hjemme ikke fandtes nogen uræsonnerende Pøbel, som intet havde at miste og derfor var rede til at risikere Alt i det Haab at vinde Noget. Ingen turde gøre det første Skridt, der koster. Bag de sydende Ord laa lange Ræsonnementer pro et contra. De fleste af dem, der havde skabt den revolutionære Stemning, var Sønner af gode Familier og tilhørte det solide og velnærede Bourgeoisie. Men er der nu og da gaaet Ild i det gode danske Borgerskab, saa har det altid selv været først til loyalt at slukke Ilden.

Og lidt efter lidt aabnede de knyttede Næver sig atter, og Ordflommens Bølger sank og sivede ud i Sandet. Og som enhver Ting, der har været nærved-og-næsten, virker flovt, saaledes virkede nu ogsaa de store Ord, der var druknet i deres eget Fedt. Man slog sig vel endnu en Tid af gammel Vane for Brystet og talte om Retsbrud, Folkekrav og Mandemod, men lidt efter lidt skilte man sig ud, luskede af hver til sit og søgte atter hjem til de fædrene og mødrene Kødgryder, hvorfra man var draget ud med Faner og klingende Spil, og hvortil man vendte tilbage med et Smil i de nedtrukne Mundvige.

De store Ord havde nu bundfældet sig, og Bundfaldet var blevet tilbage som Ironi. De brede aabne Munde og de brede aabne Favne var blevet til smalle Læber og tynde Skuldertræk. Begejstringens Tid

var forbi, og Ironiens Uangribelighed blev sat i Højsædet. Dér sad den med sit halve Smil, der ikke var stærkt nok til at briste ud i Latter. Den sad saa sikkert og priklede og stiklede, snart til sig selv og snart til alt andet. Revolutionens Lanser var blevet til Knappenaale i det unge Danmarks Hænder. Kun hist og her svingede endnu en Fanatiker sit begejstrede Penneskaft. Et enligt Hurra i en stor, smilende Stilhed.

Og alt som Tiden gik, og Kammeraterne faldt fra, giftede sig ind i den Klasse, hvor de fra Fødslen hørte hjemme, og gled bort fra Hjalmars Synskres, følte han selv, at ogsaa hans Tro og Begejstring var ved at tabe Fodfæste. Den eneste, han nu og da saa noget til, var Erik Brun, der stadig var lige ædel og lige begejstret. Men efterhaanden som ogsaa Hjalmar følte Ironiens bitre Smil æde sig ind i sit Sind, irriteredes han over Vennens barnlige Idealisme, der ligesom Grisen i Valhal voksede sig lige trind og fed, hvormeget der saa end blev flaaet og flænset i dens Spæk. Da han saa tilmed begyndte at føle sin Ensomhed og Forladthed som en Uret og en Pine, og Hjemmet syntes ham tomt og underlig falmet, saa begyndte der ogsaa i ham at dæmre en Længsel efter dét Land, han i sin Ungdom havde forladt. Dét, han havde mistet, syntes ham nu stort i Sammenligning med dét, han havde vundet. Han tænkte ofte paa Faderen, Moderen og sine Søstre. I Ny og Næ hilste han i Forbigaaende paa Ida Kock, og gamle Minder sang blødt og længselsfuldt i hans Sind. Al den Bitter-

hed, han før havde følt, naar han tænkte paa sit gamle Hjem, vendte han nu imod sig selv og sit eget Liv, og hver en Anklage mod hans blinde Tro og løse Spindelvævsdrømme blev til et Forsvar for det Hjem, der havde lukket sin Dør for ham, fordi han forbrød sig mod dets Bud og dets Love.

Og saa' han ind i sit eget Hjem, stod det ham klart, hvor lidet det svarede til det Billede, han en Gang havde tænkt sig. Nu, da hans Blik var opladt, og hans Hjærte afsvalet, traadte hans Hustrus Fejl skarpere frem, og hun søgte mindre nu end før at skjule dem. Skønt Omgangen med ham og hans Venner havde afslebet hendes Tale og dæmpet hendes Væsens mest fremtrædende Lyder, saa var der dog mer end nok tilbage til at berede ham en Ærgrelse og et pinligt Stik, for hver Dag der gik. Og da hendes Fejl og Mangler nu gav Anledning til Stiklerier fra hans Side, og de idelige Smaahib og drilske Smaasvip affødte knubbede Ord fra hendes, blev Hjemmets Luft ham lummer og tung at aande, hans Sind blev haardt og fjendsk, naar han traadte over dets Tærskel, og han fornam dets Stilhed som en nervøs Uro i sit Blod, fordi den altid virkede paa ham som den Stilhed, der varsler Uvejr.

Dér sad de saa, lumre og ligegyldige, hver med sine Interesser og hver med sine Tanker. Og da der stadig ingen Børn viste sig, som kunde lægge Beslag paa Fru Rigmors Tid, bredte der sig lidt efter lidt over hende en fedladen Dvaskhed. Hun stod sent op, drev halvpaaklædt om i Stuerne, snart med en Avis, snart med en Bog, lod Pigen

besørge alt i og til Huset, klædte sig saa paa langt op ad Formiddagen, tilbragte Timer i Sovekammeret foran Spejle og over Skuffer og viste sig ofte i Strøgtiden paa de Gader, hvor hun i sin første Ungdom havde fejret saa mange og store Triumfer. Den gamle Behagesyge vaagnede atter i hendes Sind, stærkere og stærkere jo længere hun og Hjalmar gled bort fra hinanden. Hendes Blik blev uroligt og tindrende under Herrernes Øjne, og hendes Gang fik de gamle Dages æggende Sving. Og al hendes fordums Lyst til Afveksling, til Liv og Røre, til atter at leve med, se sig misundt, høre sig omtalt, vide sig beundret vaktes paany i hende, voksede sig større og større og lod ogsaa hende tilslut føle Hjemmets Stilhed og Ensomhed som en Forbandelse.

Skønt Hjalmar intet bestemt vidste om hendes tidligere Liv, havde dog Smaabemærkninger, der tilfældig var kommet ham for Øre, Smaaløgne og Fortielser fra hendes Side givet ham tilstrækkeligt Stof til, at han ménte nogenlunde sikkert at kunne konstruere det. Smaating, hvorved hun røbede sig — et Smil, en Bevægelse, et Ord, et Blik, som nu og da havde vist sig i al sin Nøgenhed for ham, hjalp til. Og da saa hendes Uforsigtighed og Dristighed voksede i Forhold til hans Aarvaagenhed og Skepsis, blev han efterhaanden klar over, at han som en Taabe havde grebet i Blinde og grebet forkert. —

Da var den forlorne Søn beredt til at vende tilbage.

IV

Saa mødte han en Foraarsdag, da han gik fra Ministeriet og hjemad, Ida Kock. De kom lige imod hinanden, hun fra Østergade, han fra Kongens Nytorv. Som ved en fælles Indskydelse stansede de begge samtidig. Han spurgte om et Par ligegyldige Ting, hun svarede, og han spurgte igen. Og inden han vidste af det, var de inde i en Samtale om gamle Dage, om hans og hendes Hjem og om alt, hvad der var foregaaet, siden de sidst havde talt med hinanden.

Ida Kock bar endnu Sørgedragt for Højesteretsassessoren, som var afgaaet ved Døden for et halvt Aarstid siden paa et Tidspunkt, da der var stærk Tale om ham som Æmne til den ledige Justitsministertaburet, og mange Opfordringer var rettet til ham fra højere og højeste Steder om at tage Porteføljen. Men pludselig var han blevet revet bort, som om der paa allerhøjeste Sted ogsaa var Brug for ham. Dette havde Stiftsprovsten meget smukt antydet i den trøsterige Tale ved hans Baare.

Hjalmar fulgtes med Ida Kock over Kongens Nytorv. De opfriskede mangen Erindring fra Tiden, da han var hjemme, og han følte hendes Nærhed

og hendes Væsens smidige Ynde som Bud fra fjærne Egne, hvor han en Gang havde levet blandt Mennesker af en ædlere og finere Race end de, han siden havde truffet. Han hørte om dem der hjemme, og hendes Ord lød i hans Øre med gamle Sanges kendte og kære Klang. Og han hørte om hende selv og nød hendes Tales forunderlige Halvlys, der slørede og røbede Form og Farve. Og hendes Øjne var som hendes Tale, uden Bund, med en egen smæltende Dunkelhed i Blikket, som stadig lod ane noget bag de Slør, der løftedes op og sænkedes ned over andre, dybere inde.

Han fulgtes med hende ud ad Bredgade og tilbage igen. Hans Sind var i en sælsom Spænding, og han følte et forunderligt Foraarsmod og Foraarsforventning i sit Bryst. Hans Tanker og hans Ord piblede frem fra skjulte Sprækker og Kroge, op mod noget som Lys og Sol, som frisk Luft og aaben Himmel, og han syntes, at Byen, Livet, han selv blev en anden, lysere, yngre, friere, og at en tung Sten for første Gang i lange Tider var faldet fra hans Hjærte.

Da de skiltes, følte Hjalmar, at det første Skridt var gjort. Og gennem smaa Tilnærmelser fra Hjalmars og hans Families Side fuldbyrdedes lidt efter lidt ved Ida Kocks Hjælp Forsoningen mellem ham og Slægten. Paaskelørdag var han og Rigmor Overretsprokurator Thorsens Gæster, og alle var dybt rørte, da Overretsprokuratoren hævede sig og ved Stegen takkede sin Gud, fordi det skilte atter havde bøjet sig sammen.

I det følgende Aar blev Hjalmar optaget som Kompagnon i Faderens Forretning. Den gamle Thorsen trængte til en paalidelig Støtte paa sine gamle Dage, og Hjalmar var glad ved at opgive den opslidende Manuduktionsvirksomhed, Ministeriet og sin Sagførerfuldmagt, hvorved han tidligere havde ernæret sig, og til Gengæld skaffe sig en større Indtægt ved den langt mageligere Stilling som Associé i Faderens gode og ansete Forretning.

For den unge Fru Thorsen var Forsoningen kommet som en behagelig Overraskelse og en passende Afveksling. Hun havde ofte i sit stille Sind længtes efter at blive optaget i Hjalmars Familie, da hun, saa længe Brudet stod paa, havde haft en Fornemmelse af, at hun dog ikke rigtig havde giftet sig ind i den fine Slægt, til hvilken hendes Mand hørte. Nu var Maalet naaet, og hun søgte ved Anvendelse af alle sin Behagekunsts Midler at vinde sit nye Bekendtskab for sig, og skønt baade Hjalmars Forældre, Søstre og Husets Omgang stadig bevarede den beklagelige Mesalliance i bitter Erindring og overholdt en passende Distance mellem sig og Detailhandler Poulsens Datter, lykkedes det dog Rigmor at tilkæmpe sig en Position i Familien, saa at det skyldige Hensyn til hende som Husets Svigerdatter aldrig blev tilsidesat.

For Hjalmar var det, som om han efter lange Tiders Fraværelse atter var vendt tilbage til det gode gamle Danmark. Han frydede sig over de kære, kendte Omgivelser, han kunde falde i Henrykkelse ved Synet af en Kaffekop, han i sin Barn-

dom havde drukket af, og han blev næsten bevæget, da han paa Kontoret saa' Faderen ombytte sin sorte Frakke med den blankslidte Hjemmejakke, som han havde haft, saa langt Hjalmar kunde huske tilbage. Den gamle Pige var den samme, som i den sidste Menneskealder havde tjent i det Thorsenske Hus, og ved de vante Familiesammenkomster blev der drøftet de samme Æmner i de samme Vendinger, som da han var Dreng. Da han var kommet nogle Maaneder i Hjemmet, var det, som om han aldrig havde været borte derfra. Vel kunde et Smil nu og da kruse hans Læbe, naar han saa' et Tegn paa, at Tidens Rørelser var gaaet sporløst hen over Slægtens Hoved og ikke havde formaaet at rokke Hjemmets Begreber, Anskuelser og Levevis en eneste Tomme, eller naar han hørte en Udtalelse, der vidnede om en fuldstændig aandelig Forstening. Men Tonen, som laa over Hjemmet, dets gammeldags Duft og Smag, dets Skikke, Vaner og Personernes formelle, men stilfulde Væsen og den Samhørighed, der aabenbarede sig i stort som i smaat, tiltalte og rørte ham i hans inderste Indre. Thi dybt inde bag nye Tanker og nye Livssyn bankede hans Thorsenske Hjærte for den gamle Tradition og Borgerdyd, og hans Blod gled som blødt, dansk Smør igennem hans Aarer.

Ofte, naar han og Rigmor besøgte de gamle Thorsens, traf de sammen med Ida Kock, og Hjalmar kunde da mangen Gang sidde tavs og indesluttet i sin Krog og i Stilhed anstille Sammenligninger mellem hende og sin Hustru. Han nød da

med en Følelse af Skadefryd Ida Kocks uhyre Overmagt, samtidig med at han indsaa, at hans Hustrus Underlegenhed var en Skam, der ramte saavel ham som hende. Saa' han hen paa Ida Kock, følte han, at Blodet strømmede til hans Hjærte i varm Beundring og bævende Sympati. Hun var fuldendt Dame med beherskede Ord og beherskede Bevægelser. Hun førte sig med Kockernes sikre Elegance og Selvbevidsthed, der hos hende føltes som en medfødt Gave, en Del af hendes Natur og ikke som blot Mimik, Plastik og rent ydre Figur. Hun kunde tale med om alt uden nogensinde at røbe Usikkerhed og Uvidenhed. Hun talte sig aldrig op til en højrøstet Ophidselse eller kaadmundet Overgivenhed, men hendes Alvor var fin og stilfærdig som hendes let ironiske Spøg. Aldrig frastødende og aldrig indsmigrende. Alt i hende var Udslag af den samme sikre Beregning af hendes Maal og af hendes Midler.

Og Rigmor! Altid ved Siden af, altid for lidt eller for meget, for løst eller for massivt, for svagt eller for tydeligt. Altid uden Overgange, uden Beherskelse og Maadehold. Alle Rigmors Poulsenske Skygger traadte skarpere og tungere frem i det klare Lys, der udstraalede fra Ida Kock, og Skyggerne gled som mørke Miner over Hjalmars Ansigt.

Det var med en stille ublandet Fryd, at Hjalmar talte med Ida Kock, naar de traf sammen hjemme og ude. Deres fælles Interesser, deres Anskuelser og Domme, der som oftest faldt sammen, bragte dem nærmere og nærmere til hinanden. Og under-

tiden kunde et sagte Ord fra hendes Læber eller en fin Betoning faa hans Hjærte til at banke af en længe ukendt, festlig Glæde. Det var ikke, fordi der i dét, hun sagde, laa noget, der direkte angik ham eller hende. Men han kunde fornemme, som om der blev spillet paa en Stræng, der knyttede hans Sind til hendes. Og han kunde da, naar han i trykkende Tavshed gik hjemad med sin Hustru, gribe sig selv i en daarende Tanke, der fik Blodet til at stige ham til Hovedet, og han rynkede sine Bryn i afmægtig Vrede, idet hans Øjne faldt paa Rigmors svansende Skikkelse ved hans Side. Og spurgte hun ham saa om et eller andet med sin skingre Stemmes fejende Tonefald, saa kunde Aaren, som han havde arvet efter Overretsprokuratoren, svulme i hans Pande og hans Overlæbe hæve sig i kold Foragt.

Naar han saa var kommet hjem og laa i den ægteskabelige Dobbeltseng ved sin Hustrus Side, tænkte han paa Ida Kocks drømmende, lidt nærsynede Øjne og paa hendes Skikkelses stilfulde Slankhed i den sorte Kjole.

V

Hjalmar og hans Hustru kom fra Theatret. De havde fulgt Ida Kock til Sporvognen og gik nu gennem Byen ud ad Vester, hvor de boede i et af de nybyggede Steder paa Gammel Kongevej. Hjalmar havde talt flygtigt med Ida Kock om Stykket, og de var begge enige om, at det var ganske uden litterært Værd. Det havde gjort Lykke ved en kritikløs Appel til Folks daarlige Smag, til dets Sans for barnlige Løjer og moraliserende Rørelse. Og da den daarlige Smag er et evigt Fænomen og dens Tilhængere i evigt Flertal, havde et bragende Bifald efter sidste Akt fastslaaet Successen.

Fru Rigmor havde vel ikke deltaget i Bifaldet. Thi hun havde sét, at Hjalmar og Ida nu og da smilede til hinanden med dette halvt medlidende, halvt overlegne Smil, som Rigmor aldrig rigtig forstod, men som hun instinktmæssig følte var et Udslag af noget, hun ikke besad og aldrig lærte at tilegne sig. Men ofte havde hun under Stykkets Gang lét af dets Repliker, der i hendes Øjne syntes Topmaal af Vid og Lune, og hun havde ikke kunnet afholde sig fra at tage Lommetørklædet i Brug, da Datteren paa Sygelejet i sidste Akt tilgav

sin grusomme Fader, og denne med Graad i Stemmen angrede sin Brøde. Og nu, da Ida Kock, hvem hun inderst inde beundrede og misundte med al Underlegenhedens Afmagt, var forsvundet, gav hun sine Følelser Luft i en lang Betragtning over Stykkets spændende Handling, de optrædende Skuespillere og Skuespillerinder og Forfatterens intime Liaisoner.

Hjalmar hørte i Tavshed paa hende og gav kun med lange Mellemrum et kort og trevent Grynt fra sig. Saa sagtnede lidt efter lidt hendes Ordstrøm, Ordene faldt draabevis, og tilslut tav ogsaa hun stille.

Han var faldet i Tanker, eller rettere, han havde med Vilje tænkt sig bort fra dén, ved hvis Side han gik. Da hendes Passiar om Stykket havde trættet ham tilstrækkelig, og da han ikke rent korporligt kunde unddrage sig hendes Nærhed, havde han sænket sine Tanker dér ned, hvor de saa ofte dvælede med en Blanding af Fryd og Ængstelse. Da de saa var derinde, lod han dem glide over Ida Kocks blonde Silkehaar, ned langs den blege, let rundede Kind til Brystet, der buede sig fornemt, og videre langs Skikkelsens ædle Slankhed. Det var ham en Nydelse i Tankerne at berøre det Legem, som for kort Tid siden havde været ham saa pirrende nær og dog saa unærmelig fjærnt. Nu bøjede hun sit Hoved tæt ind mod hans Kind — det blev Nat for hans Blik under hendes Øjnes Dunkelhed — Nat, der skælvede, hviskede og lo med hendes Stemmes sælsomt lokkende og vigende

Klang, og i Natten svævede der en Duft af hendes lyse Legems Blomsteraande — —

Det var, som om han af en brutal Næve blev rusket ud af Drømme, da han hørte sin Hustrus Stemme skære gennem Mørket og følte hendes tunge Legemes Pres mod sin Arm:

Hvorfor jager du saadan? Vi skal jo ikke med Toget.

Han svarede ikke — saa' kun med et hadefuldt Blik over mod hende og lettede utaalmodigt paa Armen.

Saa hørte han hende gabe dovent og ubehersket.

Han kunde have kastet den Arm, der laa i hans, til Side. Smidt hende som en generende Klump hen ad Gaden. Sé hende ligge dér, tung og ravende, med de svære Ben strittende frem under den sprængefærdige Kjole — —!

Han smilede haardt, og en Gnist af Ondskab sprang af hans Øjne.

Og han gik videre uden at sagtne sin Gang. Han hørte hendes hastige Aandedræt og mærkede, at hendes venstre Fod ømmede sig. Han frydede sig dobbelt, og Blodet strømmede hedt og trodsigt til hans Hjærte. Saa gjorde han sin Arm mat og løs i hendes, saa at al Støtte faldt bort. Og naar han mærkede, at hun saa' hen imod ham, og ligesom følte hendes flammende Øjne svide hans Hud, saa pustede han ligegyldigt Cigarrøgen fra sig og ud i den sure, taagede Luft. — —

Men lidt efter lidt sagtnede han dog sin Gang en Kende, af Frygt for at hun skulde tabe Taal-

modigheden og i sin ubeherskede Vrede vække Opsigt paa den af hjemvendende Theatergængere stærkt befærdede Gade. Inderst inde i ham ulmede der ogsaa en daarlig Samvittigheds Angst for, at hun skulde finde paa at stikle til hans og Idas venskabelige Forstaaelse. Og han lod forsigtig sit Blik søge hen imod hende for at læse sig til hendes Tanker i Ansigtets Udtryk.

Hun vendte omtrent samtidig sit Blik om imod ham, og han syntes, at han kunde skimte et Stænk af Mistanke i de skarpe Øjne og en underfundig Trækning i Mundens sammenbidte Linie.

Han gjorde da atter sin Arm støt og vederhæftig og lod hendes Skridt bestemme Gangens Hastighed. Han tænkte endogsaa et Øjeblik paa at sige et eller andet, men opgav det atter af Frygt for, at hendes opsamlede Harme skulde faa Lejlighed til at bryde løs.

Og hans Tanker gled nu af sig selv tilbage til dén, de en Stund havde forladt. Der var noget gærende, spirende i ham, det havde intet bestemt Maal, men det søgte dog stadig hen mod noget, som han ikke ret gjorde sig klart, men som laa og skælvede et Sted i hans Sind i Uro og bange Forventning.

Saa pustede han Cigarrøgen fra sig i en stor bølgende Sky, som om han med det samme vilde blæse sine Tanker ud og bort i den blege Taage. Han søgte at tvinge sin Opmærksomhed ind paa en Retssag, han skulde møde i den næste Dag. Men andre Tanker flettede sig ind deri. Snart

hørte han en løsrevet Stump af et Lovbud summe som en Flue mod en Rude i sin Hjærne, saa flød Ida Kocks melodiske Stemme hen derover og druknede al anden Lyd og Tanke. Og atter tvang han Led for Led i Proceduren ind derunder og op igennem, men allerbedst som han troede at holde dem fast, faldt de fra hinanden i Stumper og Stykker, og han mærkede, at hans Vilje slap sit Tag, og modstandsløs lod han Paragrafer, Analogier og Slutninger glide som drivende Tømmer ned ad de sagtelig rislende Strømme.

Da følte han igen sin Hustrus Arm som en Byrde i sin. Og idet han drejede sit Hoved om mod hende og saa' hendes Mund vrænge sig op til et stort dumt Gab, borede han i Uvilje Hænderne dybere ned i Frakkelommerne.

Han bed Tænderne sammen, og Aaren i hans Pande svulmede. — — Dette store, tunge Fruentimmer, som hang dér ved hans Arm som en Klods og paatvang ham al sin Tomhed, Dumhed og grænseløse Kedsommelighed — hende havde han i sin ubegribelige Naivetet gjort til sin Hustru for Tid og Evighed. Han var bundet til hende som Fangen til sin Lænke, og jo mere han rasede over sit Fangenskab, jo stærkere følte han Lænken stramme. Han havde troet, at man i et Spring kunde sætte over nedarvede Sympatier, Slægtstraditioner og Standsforskelle over i Frihed, Lighed og Broderskab. Vaas! — Og som Mand af Ære havde han mént, at det blotte Ord Frugtsommelighed forpligtede. — Grossesse oblige! Han skar en Grimace

af Haan og Had. Og saa var det altsammen Løgn — overlagt Løgn, selvfølgelig. Hun havde taget ham ved Næsen. Og han havde som den Nar, den Torsk, han den Gang var, drøftet Spørgsmaalet om Mandens Forpligtelse og Kvindens berettigede Forventning sammen med Erik Brun. Indtil han, opflammet af dennes umenneskelige Indskrænkethed, havde endt med at tage den heltemodige Beslutning, at et Ægteskab var dén Erstatning, hun havde Krav paa for Tabet af hendes Uskyld. Uskyld —! Gud véd, hvor mange danske Kroner den dén Gang var værd mellem Brødre?

Hjalmar Thorsen stansede og rystede sin Hustru af sig for at tænde sin Cigar, der var gaaet ud. Hun gik langsomt videre, og da han atter var naaet op paa Siden af hende, sagde hun:

Vi gaar vel ind til Wivel og spiser til Aften?

Hjalmar havde et barsk Svar parat. Men da han selv havde mere Lyst til at gaa et hvilketsomhelst andet Sted hen end netop hjem, svarede han kun:

Er Pigen ikke oppe?

Nej — sagde hun kort og skarpt.

Han paatog sig det ironiske Smil, som han vidste, hun hadede, og sagde:

Ja — saa er vi jo nødt til at spise ude.

Hun blev yderligere irriteret over hans Tonefald og sagde med en haard Klang i Stemmen:

Ja — hvis du da overhovedet vil spise. Mig er det aldeles ligegyldigt — — jeg er ikke sulten. Hun satte sig langsomt i Gang for udadgaaende.

Men da han saa, blussende af indeklemt Raseri, skraaede over mod den oplyste Restaurant, gled der et hoverende Smil over hendes Ansigt, og hun fulgte.

Da de kom til Indgangen, blev deres Ansigtsudtryk roligt og glat, og i bred Ægteskabelighed gled hun med ham i sit Kølvand ind ad Døren.

VI

Over Restaurationslokalet laa en tyk Os af Maddunst, Cigarrøg og Dameparfyme. Opvarterne snoede sig ud og ind og klemte sig frem imellem Borde, Stole og den tætte Strøm af ind- og udgaaende. Der lød en stadig Klirren af Knive mod Glas og Tallerkner, et evigt Raab ved Buffeten og Slag paa Slag af Madelevatoren, der ustanselig fór op og ned. Nu og da hørtes et højt Ja fra en Opvarter, som stod i en haabløs Afstand med Ryggen til den kaldende. Blev Knivens Slag altfor utaalmodige, vendte han sig om og raabte et Ja hen mod den Kant, hvorfra der blev kaldt, og atter drejede han sin brede Ryg mod Stormen. Saa skar pludselig et Hvin fra en af Gæsternes medbragte Hunde gennem Larmen, og alle Øjne vendte sig, som ved et Ryk i en Snor, mod Bordet, hvorfra Hvinet lød. Et Hundenavn blev raabt barsk og truende, en Kop ramlede mod en Tallerken, og et Par Stemmer tyssede. Og atter slog den vante Larm sin Bølge over den pludselige Afbrydelse.

Hjalmar Thorsen og hans Hustru banede sig langsomt Vej. Fra det Øjeblik da de stod overfor Publikum, var de fuldstændig Herre over deres Miner

og Bevægelser. De hilste med et overrasket Fællessmil paa nogle Bekendte og diskuterede indbyrdes i al Fredsommelighed Spørgsmaalet om Udsigten til at faa et Bord. De mærkede, at der blev hvisket rundt omkring dem, og under de mange Blikke følte de sig som en Enhed, der havde den Fællespligt at bære en tilfreds Ligevægt til Skue. Og da de endelig langt om længe havde faaet en Plads, tog Hjalmar galant Aftenkaaben af sin Hustrus Skuldre, stillede hendes Paraply hen i Stativet og rykkede med en yderst diskret Bevægelse Bordet en Kende ud fra Sofaen, for at hendes fyldige Underparti kunde klemme sig ind. Selv satte han sig paa en Stol ved Bordenden og noterede med opmærksom Deltagelse det Smørrebrød, hun begærede.

Det stærkt oplyste Rum, de mange Mennesker og den stadige Uro fik dem til at beskæftige deres Tanker med andet end sig selv. Og da saa det velbelagte Smørrebrød og det skummende Øl stod paa Bordet, lyste deres Ansigter af madlysten Godmodighed. De bredte Servietterne ud, idet de samtidig holdt skarpt Øje med det Stykke Brød, de agtede at lægge for med. Og med den første Bid gled den sidste Rest af Fortrydelse ned i deres slunkne Maver.

Da de var færdige med Maden, lænede Fru Rigmor sig mæt og mat tilbage i Sofaen. Hendes Øjne gled fra Bord til Bord, stansede ved et fikst Dameliv og blev hængende lidt for længe ved et Par Herreøjne, der søgte hendes. Saa løb de videre til de Bekendte, hun før havde hilst paa, og til dem, de

var i Selskab med, indtil de atter stansede et Øjeblik ved et Par nye Herreøjne, der faldt som to Lysstraaler i hendes, da de mødtes.

Imellem Stunder kastede hun et flygtigt Blik i Spejlet ved Sofaenden. Hun lod da sin lille dovne Haand glide varsomt og følende over Haarets Nakkeknude og dvæle med et sagte Tryk ved Tindingens Krøl, forinden den atter lagde sig til Hvile i det lidt toppede Skød.

Hjalmar Thorsen havde tændt sig en god Cigar og nød den i langsomme, ligesom velovervejede Drag, og af gammel Vane hæftede han sine Øjne tankefuldt paa Asken, hver Gang han tog Cigaren af Munden. Da han en Stund ganske automatisk havde indsuget og udpustet Røgen og sét Asken bygge sit lette Taarn højere og højere, bad han en Opvarter bringe sig Berlingske Aftenavis og et Par af Smaabladene, som hans Hustru havde ønsket at læse.

Han saa tilfældig hen paa hende, da Opvarteren bragte Bladene. Hun sad stadig tilbagelænet med den stærkt understregede Sorthed i Blikket, som man ofte træffer hos mørke Kvinder af lavere Herkomst. Han følte, at den Vrede, som under Maaltidet var fordampet, atter begyndte at koge i hans Blod, og med et hurtigt Tag greb han Avisen og foldede den ud med en haard Raslen.

Han var midt i en ligesaa saglig som kedelig Artikel, da han pludselig hørte Rigmor sige et højt og overrasket Godaften, og da han løftede sit Hoved og foldede Avisen sammen, saa' han Erik Bruns Ansigt lyse sig imøde.

Brun trykkede smilende deres Hænder og sagde: Her er ikke saa meget som Plads til en enlig Mandsperson.

Fru Rigmor rykkede sig til Side, idet hun sagde: Der er en lille Plads tilovers hos mig, Brun.

Tak — hvis jeg ikke forstyrrer — —

Vis-vas, svarede hun smilende, idet hun glattede Kjolen forneden — sæt Dem nu blot ned. Det er jo ogsaa snart en Evighed, siden man har sét noget til Dem.

Erik Brun tog Plads. Der var i Tidens Løb kommet noget af den ministerielle Embedsmandsværdighed over ham, og hans Bevægelser var retliniede og korrekte. Efter Faderens Død havde han arvet en ret betydelig Kapital, der satte ham i Stand til at føre en behagelig Ungkarletilværelse, og hans betryggede Eksistens havde givet sig Udslag i den beherskede Smag, hvormed han var klædt, den rolige Tone, hvori han talte, og det lette Anstrøg af velhavende Adstadighed, som laa over hans Gang, hans Minespil og hans ydre Væsen. Men i de lyse Øjne og paa de rødmossede Kinder laa endnu en Afglans af hans Ungdoms flammende Begejstring, og hans Smil var endnu aabent og frisk som en Drengs. Thi skønt hans Ydre for et Syns Skyld havde tilegnet sig noget af Tidens reserverede Præg og blaserte Facon, var hans Sind dog blevet staaende paa det Standpunkt, hvor det stod i Studenterdagenes ideale Guldalder. Hans Ideer var ikke halvmodne eller halvvisne som de fleste af Kammeraternes; men de rødmede endnu

som smaa Rosenknopper i hans Hjærte, og han kunde til Stadighed røres inderst inde over alt, hvad der var ædelt, ophøjet og herligt. Og skønt han for ikke at staa tilbage for de andre anslog den gængse affejende Tone overfor de store Rørelser og de store Ord, drømte han dog stadig sine ungdommelige Drømme i Skjul for de andres ironiske Blikke. Om en stor Gærning, det en Gang vilde falde i hans Lod at udøve, og om en mægtig og altopslugende Kærlighed, der en Dag vilde komme over ham som det fra Thriges Historie bekendte Lyn fra klar Himmel.

Vel var han ikke uden Kendskab til Kvinder. Men han havde ikke udvidet sin Erfaring gennem de Bekendtskaber, han havde gjort. For ham var ethvert Pigebarn en Kvinde. Han var godtroende overfor deres Ord og Handlinger, og han iklædte dem stadig i Tankerne de samme flagrende Gevandter og uskyldshvide Draperier, hvormed han i sin Ungdom havde udstyret dem. Han holdt sig længe ad Gangen til dem, han kendte, og han tog hver Gang Forholdet i fuldeste Alvor. Det var altid baseret paa lange Samtaler, Breve og tilslut dybsindige Sonnetter. Og naar han, efter at de indledende Skridt var overstaaet, og den store Elskov havde raset en Tid i hans Bryst og i hans Dagbog, indsaa, at Kærlighedens underfulde Mysterium dog ikke var at finde hos dén Hulda Jensen eller dén Kathinka Mortensen, opløste han Baandet i sørgmodige Diskussioner og Breve om Døgnlivets Jordbundethed, samtidig med at han i varme Ord for-

sikrede om sin stedse udmærkede Højagtelse og om, hvor dybt han alligevel havde elsket.

Han var den eneste af de gamle Kammerater, som var vedblevet at komme i Hjalmars Hjem med Mellemrum, der dog, efterhaanden som Tiden gik, var blevet større og større. Men den Beundring han havde følt for Vennen, der havde revet sig løs fra Slægt og Bekendte for sin Kærligheds Skyld, var ikke kølnet med Aarene. Han saa' endnu, selv efter Hjalmars Forsoning med sin Familie, op til ham som en af dem, der havde handlet som Mand af Ære, i fuld Overensstemmelse med sine Ord, og han mindedes endnu med Bevægelse den sene Nattetime, da den store Beslutning efter Samraad med ham var blevet taget. Og da Hjalmar selvfølgelig aldrig havde røbet for ham, hvor bittert han havde fortrudt, og hvor grænseløst han havde fejlet, saa stod han stadig i Eriks Øjne som Indbegrebet af ubøjelig Viljekraft og mandig Sjælsadel.

Da Erik Brun var kommet til Sæde, og de en Stund havde talt frem og tilbage om Dagens Nyt og diskuteret de omkringsiddende Bekendtes Privatliv, faldt Hjalmar igen tilbage i stille Beskuelse af Cigarens Røg og Aske. Kun nu og da gav han sit Besyv med i Laget, naar Erik spurgte ham om et eller andet. Og atter sænkede han sine Øjenbryn, og Blikket var ubestemt og laa som en løs Sky over hans Øjne.

Han hørte ikke mere, hvad Rigmor og Erik talte om — fornam kun deres Stemmer som Lyd, der summede mellem andre i Luften over hans

Hoved. De lød saa langt ude — blev en Stund helt borte og dukkede saa atter op. I bløde, uldne Krese drog hans Tanker forbi, ingen holdt han fast, og ingen greb fat i ham. Det var slet ikke Tanker — kun Skygger af Tanker, der strejfede hans Bevidsthed. Og han lod det drive — han syntes, det var saa dulmende for hans Sind intet at høre, intet at se — —

Han løftede sit Hoved en Kende og lod, for ikke at synes uhøflig, med et forekommende Smil et Par Ord falde under de andres Samtale. Saa tav han atter, bøjede sit Hoved lidt tilbage og fulgte Røgen, der først steg i en lige Linie fra Cigaren, saa snoede, bugtede og krusede sig og endelig slog ned, idet den forvirret jagede til alle Sider ved Lufttrykket fra en Frakke, der blev hængt op. Indtil den efter en Stunds Forløb faldt til Ro og steg lige til Vejrs som blaa Røg fra en Skorsten en stille Sommerdag.

Atter lød Rigmors Latter i hans Øre, overgivent og opsigtsvækkende. Et Par Herrer ved Siden af vendte sig om, og en ældre Dame, der sad lige overfor med nogle illustrerede Blade foran sig, løftede Ansigtet fra Bladet, hun saa' i, og sendte et halvt undersøgende, halvt misbilligende Blik over imod dem.

Hjalmar havde med en Undskyldning til Erik taget fat paa sin Avis for at læse den saglige Artikel til Ende. Han var just kommet nederst paa en Side og skulde til at vende om paa den følgende, da hans Blik tilfældig strejfede hans Hustru og Erik.

Hun havde vendt sit Hoved om mod Erik Brun og hørte paa noget, han fortalte hende. Dét, han sagde, var ligegyldigt og indholdsløst. Men i hendes sorte Øjne laa der som en Glød i Mørket, og pludselig stod dét Blik for Hjalmar, som hun havde fæstet paa ham den første Aften, han havde sét hende — paa Maskeraden for mange Aar tilbage — — den samme Glød, han den Gang havde følt som en Brand i sit Hjærte. Mellem hendes leende Læber saa' han de to Rækker smaa, spidse Tænder ligge paa Lur efter Bytte. Og paa hendes Kinder laa et mat Skær af Pudder og anspændt Rødme.

Han vendte Bladet og lod sit Blik glide over Erik Bruns Ansigt. Denne sad med et usikkert Skær over de barnlige Øjne, som om han følte sig for nær ved noget, som det var ham forbudt at røre. Hver Gang Rigmor flyttede sig i Sofaen eller bevægede den Haand, som laa paa Bordet, kom der et nervøst Blink i Eriks Øjne, og han greb i sit Overskægs ene Spids som for at holde sig fast. — —

Da strømmede med ét en hed Bølge til Hjalmars Bryst, og en pludselig Tanke strakte sine Fangearme ud imod ham. Han huggede dem over og tvang sin Opmærksomhed ind i den saglige Artikels rolige Pasgang. Saa mærkede han, at en Sætning gled ud i en løs Streg for hans Øjne, han ruskede sin Hjærne vaagen og læste Sætningen paany. Men stadig følte han, at noget stod paa Vagt bag hans Bevidsthed og lurede paa et ubevogtet Øjeblik for at springe frem og gribe til.

Han lagde Avisen fra sig og tog Del i de andres Samtale. Han spurgte og svarede, hurtigt og uroligt, og snart fløj Ordene i lystig Leg fra Mund til Mund. Og naar Stemmerne og Latteren blev altfor højrøstet, lænede Fru Rigmor sig frem mod Hjalmar og Erik og tyssede, imens hun saa sig omkring med skinnende Øjne.

Men efterhaanden blev Ordene færre og færre. Samtalen stansede nu og da med smaa Ryk og havde Vanskelighed ved at komme i Gang igen. Da mærkede Hjalmar, at dén Tanke, der for lidt siden pludselig var slaaet ned i ham, atter dukkede frem og rejste sit Hoved et Sted langt ude. Han slap da Taget i den Samtale, han havde grebet som en Planke, og lod sig glide bort fra de andre. Og langt ude fra hans Bevidstheds Periferi begyndte Tanketraade at spinde sig nærmere og nærmere, de knyttedes sammen i Masker og flettedes sammen i Næt, sprængtes saa igen, begyndte forfra, og stadig spandt de sig uden om de to derhenne. Og mens Traadene sprængtes og knyttedes igen, syntes han, at to drømmende, lidt nærsynede Øjne fulgte hans Tanker og sugede hver Betænkelighed og hver Selvanklage ind i deres hemmelighedsfulde Halvlys.

Da vendte han sig med et Ryk om mod Rigmor og Erik, og mens et haardt Smil krummede hans Læber, følte han en Beslutning dæmre i sit Indre.

VII

Hjalmar Thorsen kom fra Kontoret og gik hjemad. Med lange Mellemrum løftede han sit Hoved og saa' frem for sig. Saa sænkede han det atter og gik videre.

Da han kom til Boulevarden, skraaede han over Kørebanen og gik ind paa Gangstien, der laa øde og forladt. Nu og da susede et raakoldt Vindstød ind imod ham og løb videre. Et Par løse Snefnug klæbede sig fast paa hans Frakkeopslag og flød ud. Med en frysende Bevægelse slog han Kraven op om Ørene og trykkede sit Hoved dybere ned mod Brystet. Og med en behagelig Fornemmelse af at være ene med sig selv og sine Tanker i den lange, tætsluttende Frakke, pressede han Armene fast ind mod Siden og stak Hænderne dybere ned i de lune Lommer. — —

I de to Maaneder, der var gaaet, siden han dén Aften havde fæstet sit Blik paa Rigmor og Erik, havde han levet sig dybere ind i sin Tanke, havde prøvet sig frem mod dens Maal og havde Led for Led kædet Mulighed til Sandsynlighed og Forudsætning til Følge. Og naar han da var naaet saa langt frem, at han syntes, Maalets Virkelighed laa

i fuldt Lys for hans Øjne, kunde hans Tanke røre ved hans Hjærte med sin klamme Haand og faa det til at skælve. Men han rystede da med et utaalmodigt Kast Resterne af gammel Følsomhed og Stumperne af traditionel Ansvarsfølelse af sig og slog alle Betænkeligheder til Jorden med sin Beslutnings brutale Næve.

Mange Planer havde han gennemtænkt, men den eneste, der blev tilbage, var den, der var sprunget frem som en Gnist af hans Hjærne den Aften, da Erik havde truffet ham og Rigmor i Wivels Restaurant. Denne Erik, der havde ledet ham i Fælden og selv var blevet udenfor! Ham havde Skæbnen holdt sin Haand over og skærmet mod alle de Dumheder, der laa som Æg i hans Hjærne og kun ventede paa tilstrækkelig Hede for at udklækkes. Det var Sagen! Ellers vilde han have været den første til at lade sig lokke af det hvide, duftende Kød. Han havde endnu ikke mødt den rette, den, der kunde tænde hans Blod i Fyr og Flamme, faa ham til at vove sig ud paa de farlige Dybder og sætte alle Hensyn til Side for Kærlighedens evige, guddommelige Bud. Ha! —

Men han var Manden. Han kunde ledes paa Vej, lokkes med Duften, gaa i Fælden. Han kunde som de fleste Mandfolk forgribe sig paa sin Vens Kone — mere ædel var han da gudskelov ikke.

Og Rigmor? — —

Hjalmar Thorsen løftede sit Hoved, da han i Tankerne nævnede hendes Navn, og saa' til Siden med det samme Blik som den, der tror sig beluret.

Men da der ikke var andet at se end nogle ligegyldige Mennesker og en trøstesløs Række Træskeletter, dukkede han atter sit Hoved ned under Frakkekraven. Han gentog i Tankerne hendes Navn med en Koldblodighed, som om det var et fremmed blandt tusinde andre. Og han flyttede sig selv, Rigmor og Erik frem og tilbage som Brikker paa et Skakbrædts Felter. Naar han havde vovet sig lidt for uforsigtigt og lidt for uoverlagt frem, trak han atter sig selv tilbage og begyndte Spillet forfra, langsomt og beregnende, og samtidig saa han Rigmor og Erik rykke frem, vildledte af hans underfundige Træk, og han styrede dem med sin Beregnings usynlige Traade nærmere og nærmere til det Punkt, hvor han vidste, at han kunde liste sig bag paa dem og holde dem fast — —

Men stadig var det det første Træk, hvorom det galdt. Alt det andet, følte han, vilde gaa af sig selv, naar blot det indledende Skridt var gjort, og de andre var fulgt i Sporet, overensstemmende med hans Beregning. Han vidste, at baade Rigmors og Eriks Tanker flød paa Overfladen, og at ingen af dem ejede den Sindets Understrøm, hvor sære og hemmelighedsfulde Tanker glider lydløst frem og tilbage som de slimede, lyssky Væsner ude paa de dybe Have. —

Og som en Dykker steg han forsigtig dybere og dybere ned i sit Sinds tavse og forunderlige Vande, og han syntes, at de lukkede sig over hans Hoved.

VIII

Ida Kock, som havde været den første Anledning til Forsoningen mellem den gamle Overretsprokurator og Hjalmar, blev altid inviteret til de gamle Thorsens, naar Hjalmar og Rigmor var bedt hjem, og ligeledes altid til de unge, naar de gamle besøgte disse. Men undertiden kunde det ogsaa hænde, at hun og Rigmor traf hinanden inde i Byen, og Rigmor følte da altid Detailhandlerdatterens Stolthed ved at færdes paa lige Fod med Højesteretsassessor Kocks Datter gennem Byens Gader. Og det endte da ofte med, at Rigmor med noget for overstrømmende Venskabelighed tvang Ida Kock til at love at se ud til hende og Hjalmar i Aftenens Løb. — —

Rigmor Thorsen var aldrig sig selv, naar hun var sammen med Ida Kock. Dennes stille, grundmurede Dannelse og afmaalte Sikkerhed øvede en forunderlig Indvirkning paa Rigmors Gemyt. Der kom en pludselig Uro over hendes Bevægelser. Hun talte og lo mere og højere end ellers. Og truede Samtalen nu og da med at gaa i Staa, og Ida Kock sad rolig og tavs og saa ud i Stuen med et fraværende, ligesom søgende Blik, saa kunde

Rigmor med ét i sin Raadvildhed lade en Bemærkning dumpe, der var i en saa overraskende Usammenhæng med det foregaaende, at Ida Kock undrende drejede sit Hoved.

Denne Rigmors Nervøsitet var et Udslag af Følelsen af hendes absolute Underlegenhed overfor Ida Kock i Forbindelse med Bevidstheden om hendes obscure Afstamning. Da hun saa tilmed følte saavel den Tiltrækning, Idas fine og fornemme Fremtoning udøvede paa hende, som den ubehagelige Usikkerhed, der betog hende, naar hun saa', at Ida Kocks Ord og Smil rummede noget, hun ikke forstod, saa blev Virkningen af disse modstridende Fornemmelser en Tilstand af Ophidselse, som gav sig Udslag i et Væsen, der var mere uroligt og ujævnt end sædvanligt. —

Hjalmar, Rigmor og Ida Kock havde efter Aftensbordet sat sig ind i Herreværelset, hvis svære, magelige Møbler altid lokkede Gæsterne til Rigmors Sorg bort fra hendes Stolthed, den i rødt Plys holdte Dagligstue med de altfor smalle og spinkle Stole og de utallige Nipsting, der stod paa Konsoller, Etagerer og paa Væggenes Smaahylder. Rigmor og Ida havde netop siddet og talt om Smag og Behag i Almindelighed og om en Lejligheds Udstyrelse i Særdeleshed. Og Hjalmar havde med et foragteligt og bittert Smil hørt Rigmor udvikle sine grufulde Begreber, der røbede det tarveligt opdragne Pigebarns Møbelhandlersmag og Galanteribehag. Blot den Maade, hvorpaa hun sagde, at hun elskede røde Lampeskærme og Hjørner! Og saa Sprogets

vilde Skud, der saarede hans Øre som en skingrende falsk Violintone. Imellem Stunder, naar Rigmors Bemærkninger blottede en Skavank eller understregede en Skævhed saa ubarmhjærtig, at den syntes ligesom udvendig, lod han et fortørnet og skamfuldt Blik glide fra sin Hustru over mod Ida Kock, og naar da Idas Blik mødte hans i halvskjult Undren, der blev til en Anelse af et Smil i Øjnenes Kroge, saa følte han Blodet stige til sit Hoved og plumre hans Syn.

Det morede ham da pludselig at lade et Par Ord falde, som han vidste virkede dobbelt snærtende paa Rigmor i deres tilsyneladende uskyldige Stilfærdighed. Naar hun saa i sin Iver forløb sig, eller ramte i Øst, naar hun sigtede i Vest, sad han ganske lavmælt og anholdt en fejlagtig Slutning eller fortolkede en uoverlagt Ytring til det modsatte af det, hun mente. Han nød da at se hende sprælle i sit Garn, og han filtrede hende dybere og dybere ind deri, indtil han tvang hende til Tavshed.

Saa faldt hans Øjne paa Ida Kock, der havde bøjet sit Hoved og sad og kiggede i en Avis med en stærkt interesseret Optagethed, som om de Ord, der nys var vekslet mellem ham og Rigmor, var gledet luftige og lydløse forbi hendes Øren. Efter en lille Stunds Forløb løftede hun sit Hoved og gav sig til at tale om noget, der laa saa fjærnt fra det, de tidligere paa Aftenen havde drøftet, og fra det, der nylig var passeret, at man kunde have troet, hun var en fremmed, der først i samme Øje-

blik var traadt ind i Stuen. Paa Rigmor havde denne hendes tilsyneladende Uopmærksomhed for den Strid, der nys havde staaet, en dulmende og beroligende Indflydelse, da hun tænkte sig Muligheden af, at Ordstriden ikke havde lydt saa skarp og hidsig, som hun havde følt den. Men Hjalmar, der vidste, at Ida Kock havde hørt hvert Ord, og i sit Indre havde vejet dem og hans og Rigmors indbyrdes Forhold, følte sig trykket af hendes overlegne Velopdragenhed og ønskede, at han havde været saa fornuftig at afholde sig fra i hendes Overværelse at yppe Kiv med Rigmor og derved undgaa en Scene, som han, lige saa lidt som Rigmor, havde haft Ære af at opføre.

Han henfaldt da i et stille Raseri over sig selv og sin Mangel paa Selvbeherskelse. Men jo længer han tænkte over Grunden til dette sit Raseri, jo mere indlysende blev det ham, at den i sidste Instans maatte tilskrives Rigmor. Det var hende, der kaldte hans Haan, hans Stridslyst og hans ironiserende Ufordragelighed frem. Et Ord af hendes Mund var nok — en kunstlet Latter — et uforstaaende Smil. Dér sad hun med det ene Ben kastet hen over det andet, og Hoftens voldsomme Bue tegnede sig som en Halvcirkel mod den mørke Baggrund. Det svære Bryst bugnede frem over den stærkt snørte Talje — alle Linier var overdrevne — alle Bevægelser understregede — alt var irriterende uskønt i sin brutale Kraft og Fylde.

Og da nu Ida talte til ham, og han vendte sit Hoved om imod hende, saa var det, som om hendes

dæmpede Væsen og blonde Skønhed gød et gyldent Sommerlys for hans Øjne. Han nød med Velbehag hendes Stemmes bløde Rislen, hendes Smils flygtende Farvespil og hendes Øjnes skiftende Lysskær. Deres Ord gled ind i hinanden som Strømme, der mødes og bølger sammen bort. Og han syntes, at Blodet sang og sang i hans Hjærte.

Men i det Ydre viste han ikke Ida mere end sædvanlig Høflighed. Ikke den fjærneste Bevægelse i hans Stemme røbede, at han i Tankerne sank til hendes Bryst og hviskede sin skælvende Længsel i hendes Øre. Og da han saa fik Rigmor trukket med ind i Samtalen, sad han dér i Sofaen, kølig og forekommende, og Skæret i hans lidt trætte Øjne var det samme, hvad enten han saa' paa Ida Kock eller paa sin Hustru. Og da Ida senere paa Aftenen rejste sig for at bryde op, og Hjalmar med Vilje undlod at tilbyde hende Følgeskab, saa gav Rigmor ham i fuld Overensstemmelse med hans Beregning et Vink om at tilbyde Ida sin Ledsagelse. Han rynkede da ganske svagt sine Bryn som i Træthed, vendte sig om mod Ida Kock og sagde med en kølig Klang i Stemmen, at han selvfølgelig fulgte hende hjem.

Og han opnaaede, hvad han vilde, hos dem begge. — —

Da Hjalmar og Ida Kock kom ned paa Gaden, gik de i nogen Tid tavse ved hinandens Side. Nu og da skottede han hen mod hende. Han syntes, at det saa ud, som om alle hendes Tanker var gaaet til Ro bag den hvide Pande. Men saa vendte

hun pludselig sit Ansigt halvt om imod ham og sagde:

De var ikke pæn mod Deres Hustru før.

Aa — det var kun en Smule Krydderi. Det giver Smag — lagde han smilende til.

Men det kan ogsaa være for stærkt — tror De ikke? — Ja, De bliver ikke vred, Hjalmar, naar jeg siger det. Det Hele var jo i al Uskyldighed — — — men det undrede mig en Smule.

Hvis De var gift, vilde det ikke undre Dem.

Hun saa' frem for sig med en kølig Klarhed i sine Øjne. Saa slørede hun sit Blik og sagde:

Netop derfor har jeg ogsaa betakket mig.

Det er ingen Grund —

Én er det da, smilede hun — blandt mange andre.

Aa — sligt siger man — og saa gifter man sig dog.

Ja, jeg har da ihvertfald ikke gjort det. Hun saa' hastigt hen paa ham.

Han opfangede hendes Blik i et enkelt lysende Sekund — saa var det atter borte, og han saa' kun Aftenmørket.

De gik igen en Stund i Tavshed. Hjalmar følte en sælsom Skælven i sit Sind og i sit Legem. Han kastede et Blik op ad den tyste Gade, de var drejet ind i, og saa' intet andet end de spredte Lygteblus og Husenes skumle Kolosser. Hun gik tæt ved hans Side, og der var saa mørkt, at han næppe kunde skælne hendes Ansigtstræk. Undertiden rørte hans Frakkeærme ved hendes Kaabe,

og han følte det svage Tryk af hendes Arm mod sin. Og en pludselig Tanke lod da hendes skinnende hvide Uberørthed træde frem som i et Lyn for hans Blik. Han fjærnede sig umærkelig nogle Tommer fra hende og gik lidt hurtigere for at komme ud af den mørke Gade, hvor de var ene som i et lukket Rum, og hvor han følte sig usikker og urolig — —

Da saa' hun hen imod ham i en Gaslygtes Skær. Hendes Øjne lyste sælsomt levende i det hvide Ansigt. Saa sænkede Laagene sig en Kende — han syntes hendes Blik slog saa underlig sammen om ham — — og atter var der mørkt omkring dem.

Lidt efter hørte han hende sige ganske roligt:

De behøvede slet ikke at følge mig den lange Vej.

Han følte med ét, at han blev rolig ved Lyden af hendes Stemmes dæmpede Ligevægt, og han sagde:

Jeg følger Dem gærne —

Sligt siger man — sagde hun med et Smil i Stemmen — men før da Deres Hustru spurgte Dem —

Da vendte De jo Ryggen til, indskød Hjalmar.

Kan De ikke føle med Ryggen?

Han nikkede smilende: Men denne Gang har De vist følt forkért — kom det saa.

Hun vendte sig om imod ham, og hendes Overlæbe løftede sig ganske let:

Tror De? spurgte hun saa.

Hjalmar følte Blodet stemme sig for Brystet og fornam et Øjebliks Svimmelhed i sine Tanker. Saa sagde han med en sagte Skælven i Stemmen:

Tror De mig, naar jeg siger, at jeg med Glæde følger Dem?

Hun sagde intet — gik kun videre, uden at saa meget som en Trækning rørte sig i hendes Ansigt. Og lidt efter kom det, som om hun slet ikke havde bemærket hans Spørgsmaal:

Nu er jeg ogsaa snart hjemme.

Hjalmar tænkte paa, om hans Ord maaske havde forekommet hende mistænkelige og sagde saa med sin Stemmes vante, lidt trætte Klang:

Det er jo saa sjældent, man har Fornøjelsen af at se Dem.

En Kvinde maa passe paa sit Rygte som Manden paa sin Ære — sagde hun leende. De véd nok, at der er noget om Støvet og Sommerfuglevinger. Der er saa mange Fingre ude efter de smaa Sommerfugle. — -- Véd De ikke, Hjalmar, at Folk i gamle Dage havde travlt med os — hvem véd, hvad de nu kan finde paa —

Folk —

Folk — gentog hun. De siger det Ord saa haanligt. Jeg har en medfødt Rædsel for det Ord. — — Tror De ikke? sluttede hun et Øjeblik efter.

Man véd aldrig rigtig, hvad man skal tro om Dem — svarede Hjalmar. Han følte en tør Hede i sit Bryst, og Blodet bankede i hans Tinding.

Det er Deres Fejl, Hjalmar, sagde hun køligt og kort.

De var kommet ud til Søerne, og Hjalmar var faldet i Tanker. Men det var underlig løse Tanker, der fløj forvirrede omkring imellem hverandre, og naar én prøvede at slaa sig til Ro, kom en anden og jog den bort. Nu og da vendte han sit Hoved forsigtig om imod hende, og saa var kun hun i hans Tanker, fuldt og helt, som hun gik dér ved hans Side i sin æggende Unærmelighed. Men spurgte han sig selv, hvad hun havde mént med de Ord og med det Blik, saa tog det atter paa at summe og svirre rundt i hans Hjærne.

Hvad gaar De nu og grubler paa — hørte han hende saa sige.

Aa — jeg tænkte i Grunden slet ikke paa nogetsomhelst.

Det er hverken smigrende for Dem eller for mig. De kunde da ihvertfald gærne tænke paa mig, selv om De ikke vil tale til mig. — — Men saadan bliver de Ægtemænd, sagde hun lidt efter med et Smil.

Hjalmar saa' hen mod hende. — — Skulde han forsøge? Føle sig for? — — Han gjorde sin Stemme blød og tilforladelig og sagde:

Jeg ikke. Jeg tænkte paa Dem.

Hun følte en kildrende Glæde i sit Bryst. Men hun syntes, at det var fornuftigst foreløbig at slaa hans Ord hen i Spøg, og hun sagde:

Nu kommer De Dem — — men nu er jeg ogsaa lige straks hjemme. Saa tager man det ikke saa nøje med en lille Artighed mer eller mindre. Nej — nej, sagde hun, da hun saa', at han gjorde

Mine til at afbryde hende — nu maa De ikke søge at forbedre det gode Indtryk, Deres Ord gjorde paa mig. — — For saa — — hun truede smilende ad ham —

Saa —?

Ja, saa blev Artigheden maaske kun — — mindre.

Han følte hendes Ord falde som koldt Vand paa sit Hoved og vække hans Tanker af deres berusede Døs. Hvor dumt, at han saa naivt havde røbet sig! Han burde jo have vidst, at hun var uimodtagelig for slige barnagtige Virkemidler. Skønt — — hvem vidste? Hun slog det hen i Spøg. Men maaske hun dog bag Spøgen forstod ham og rørtes over hans Ord. Selvfølgelig tog hun sine Reservationer — det var hun jo nødt til, som Forholdene nu en Gang var. Hun kunde jo ikke vide, hvordan det stod til med ham — hvor han vilde hen — — maatte jo slet ikke vide det — — endnu.

Og han følte atter en brændende Længsel efter hende. Han maatte ud af det, som det nu var, og hvert Middel var retmæssigt. Han holdt det ikke ud der hjemme, det ødelagde ham i Bund og Grund, pinte Sjælen ud af Livet paa ham. Det galdt et Forsøg, og det kunde lykkes. Skønt han ikke vidste, hvad hun i sit Inderste tænkte, var hun ham dog maaske nærmere, end han troede. Ikke at hun i fjærneste Maade tilsigtede noget, beregnede noget — saa langt fra. Men der laa en Anelse i ham om en Forstaaelse fra hendes Side — langt, langt borte — den var maaske slet ikke dæmret frem i hendes

Bevidsthed. Men den laa et Steds — som i Luften imellem ham og hende — den kunde drømme i et Blik, hun sendte ham, kunde skælve ganske sagte i et Ord fra hendes Mund. Efter hvad han vidste, havde hun jo en Gang i længst forsvundne Dage baaret paa et stille Ungpigesværmeri for ham. Og man kunde aldrig vide — — Kvinder var nu en Gang uberegnelige. Men dog skulde man tage sig i Vare for at gaa ud fra noget som givet eller som blot sandsynligt hos hende eller søge at antyde noget overfor hende, der kunde tage sig ud som et Forsøg paa at faa et hemmeligt Forbund i Stand. Man maatte gætte sig frem gennem hendes Minespil og hendes Tales Tonefald, føle sig frem i ubevogtede Øjeblikke, aldrig forsøge ved direkte Spørgsmaal at naa ind paa Livet af hende, men ad Bagveje og gennem Nøglehuller liste sig til et flygtigt Glimt af hendes inderste Natur.

Hjalmar Thorsen opdagede med ét, at han atter var faldet i Tanker. Han saa' op — hun var snart hjemme. —

Nu sér man Dem vel snart igen, sagde han saa.

Tak. —

De kunde godt en Gang komme af Dem selv.

Hun nikkede, og han vedblev:

Kan man stole derpaa?

Hun saa' med et Smil hen imod ham og sagde:

Kan man stole paa en Kvinde?

Der laa ham et Ord paa Læben. Han skød al Betænkelighed til Side og sagde stille:

Ja — paa Dem.

Saa, nu er jeg hjemme — sagde hun, idet hun stansede. — Nu trænger De vist ogsaa til at komme hjem og hvile Dem ovenpaa Anstrængelserne. Skynd Dem nu, Hjalmar — hun lo med en kort, dæmpet Latter — ellers risikerer De, at Deres Hustru kommer og henter Dem.

Hun gaar ikke i Søvne — sagde han tørt.

De lo begge. Saa rakte hun ham sin Haand og sagde:

Farvel og Tak for iaften.

Det er mig, der skal takke. Hjalmars Stemme rystede let, og han holdt endnu hendes Haand i sin. — Naar sér man Dem saa igen? Han tav et Øjeblik. Saa sagde han sagte: Ida — —

Hun var bleg og sagde roligt, idet hun slap hans Haand:

Godnat Hjalmar — og hils Deres Hustru. —

Da Ida Kock stod foran sit Spejl og klædte sig af, lod hun sit Blik i dvælende Behag glide ned over sin slanke Skønhed, og et Smil sneg sig om hendes Læber.

IX

Da Hjalmar Thorsen gik hjemad, tog han endelig sin Beslutning, og en Ugestid efter havde han og Erik Brun fornyet deres gamle Venskab under et Sammentræf paa den Restauration, hvor Erik spiste til Middag. De havde ved Kaffen opfrisket deres Ungdomsminder. Erindringerne havde faaet Erik Bruns Stemme til at skælve, og uden at han ret vidste, hvorledes det i Grunden var gaaet til, havde han og Hjalmar forsikret hinanden om, at de tit og mange Gange havde længtes tilbage til de gamle Tiders Venskab, og de havde givet hinanden Haanden paa, at de i Fremtiden vilde holde sammen i godt og ondt som de uadskillelige Venner, de en Gang havde været. Og Erik tømte sit Kognaksglas med mild Fugtighed i Blikket.

Siden da kom Erik Brun hyppigt i Hjalmar Thorsens Hus, og det fornyede Venskab fyldte hans Sjæl med ædel Glæde. Med Sorg i Sinde havde han i de første Aar efter Hjalmars Giftermaal sét, at han ikke mere ejede Vennens fulde Fortrolighed som hidtil. Men Hjalmar var jo et Stemningsmenneske, og den store Eros havde vel betaget ham og faaet ham til at glemme alt andet og alle andre. Dog

havde der i Eriks Bryst stedse luet et stille Haab om, at de to en Gang før eller siden atter vilde finde Vej til hinandens Hjærter. Og da han nu saa' dette sit Haab gaa i Opfyldelse, blussede hans længe indestængte Følelser for Vennen op paany, og hans Dagbog forøgedes med et Digt om Ungdommens Venskab, hvis Slutningslinier mindede ham ikke saa lidt om »Guldhornene«:

Op du rinder — med Morgenrøden.
Bort du svinder — med selve Døden! —

For Rigmor var dette fornyede Venskabsbaand en glædelig Overraskelse, og hun haabede, at den lumre Atmosfære, der havde hvilet over Hjemmet i de sidste Aar, skulde spredes noget af den Friskhed, Erik Brun bragte med sig. Hun havde rigtig trængt til et Menneske, der kunde udfylde den Tomhed, som var kommet mellem hende og Hjalmar. Da saa tilmed det Menneske var Erik Brun, som hun havde fundet Behag i, fra den første Gang hun saa' ham, vaagnede hun op af den Dvaletilstand, hvori hun havde henlevet de sidste Aar i Hjemmet. Hun følte sig yngre og stærkere og fuld af Liv og Lyst, og mange Tegn og Træk fra unge Dage saa' og kendte hun igen, og Gensynets Glæde fyldte hendes Bryst med søde Anelser og Drømme. —

Mellem hende og Hjalmar blev Forholdet det samme. Men efterhaanden som Tiden gik, mærkede hun mindre til hans Spot og Kulde, fordi hun atter følte Livets varme Blod strømme gennem sine Aarer. Det bankede forventningsfuldt i hendes

Hjærte, naar hun en Aften ventede, at Erik Brun vilde komme, og det sukkede længselsfuldt, naar han i nogle Dage ikke viste sig. Det var slet ikke andet end et Udslag af Taknemmelighed overfor Brun, fordi han havde bragt lidt Liv og Lys ind i det døde Hjem. Slet ikke andet. Maaske allerhøjest en Art Venskab for ham som Husets mest velkomne Gæst og Hjalmars Ven. Thi han havde en sjælden Evne til at tale hyggeligt og fortroligt med hende om saa meget, som laa hende paa Sinde, og som hun vidste, at Hjalmar aldrig vilde have ofret et Ord eller en Tanke. Brun hørte altid med Interesse paa dét, hun sagde, og naar hans Mening om et eller andet Spørgsmaal tilfældigvis var en anden end hendes, dømte han saa fint og skaansomt, og det endte da altid med, at hun maatte give ham Ret i, at hans Mening dog vistnok var den rigtigste. Ja — det var maaske dog alligevel mere Venskab end blot Taknemmelighed, hun følte for ham — — —

Men naar en Kvinde er naaet saa vidt, at hun søger en Definition paa den Følelse, hun nærer for en Mand, er det i Almindelighed galt fat. Thi Kvinden er nu en Gang saaledes indrettet, at hendes Følelser kun forsaavidt lader sig adskille fra hverandre, som Udspringet i Sjælens Periferi er forskelligt. Men de søger alle som Radier ind mod det samme Punkt — hendes Hjærte.

Saaledes gik det da ogsaa Rigmor Thorsen, og nogle Maaneder efter, at Erik Brun var blevet en stadig Gæst i Fru Rigmors Hjem, var han tillige

blevet en stadig Gæst i hendes Hjærte. Selvfølgelig røbede hun intet for ham. Saa meget af en Dannekvinde var hun dog, at hun bar paa sin Kærlighed som paa en smærtefuld Hemmelighed, der aldrig, aldrig vilde blive aabenbaret! Men efter nogen Tids Forløb gik det op for hende, at der var en sær Sødme i hendes Lidelser — det maatte vel være, fordi det var for hans Skyld, hun léd. Og hun kunde da sidde Time efter Time i sin Stue, røres og ynkes over sig selv, sin Smærte, sin Skæbne, sit Liv, og hun tilkastede sit Billede i Spejlet et Blik, fuldt af det dybeste Vemod og af den mest ophøjede Forsagelse.

Men Mennesket er nu en Gang selskabelig anlagt, i sin Glæde som i sin Sorg. Har det en Tid følt — eller troet at føle — i Ensomhed, saa længes det efter at gøre andre delagtige i denne Følelse. Dette Fænomen indtræder i Almindelighed paa det Tidspunkt, da Hjærtet truer med at sprænges. —

Erik Brun havde i Begyndelsen kastet sig ind i det genoptagne Venskabsforhold med al den Sindets Varme, som et idealt anlagt Gemyt disponerer over. Han hentede ofte Hjalmar fra Kontoret, kom tit ud til ham om Eftermiddagen og sad inde hos ham og gjorde sig det hyggeligt og hjemligt. Og da det efterhaanden gik op for Erik, at Hjalmar i Tidens Løb var gledet ikke saa lidt bort fra den Vej, han i sin Ungdoms Begejstring var slaaet ind paa, og at hans Sind forholdt sig mere skeptisk overfor det store og skønne i Livet, saa var dette kun en Grund mere for Erik til at træde hjælpende

til og søge at føre ham tilbage til de svundne Idealer ved sin Vennehaand. Hjalmar hørte i tavs Lidelse paa alle Eriks overgemte Meninger og Anskuelser, der for ham repræsenterede fjærne Tiders forlængst overvundne Standpunkter. Og først naar Eriks Følelser i Eftermiddagens Løb blev ham for overstrømmende, og hans eget Sinds Irritabilitet og Spottelyst truede med at sprænge hans Taalmodighed, bad han Vennen undskylde sig en Timestid, da han havde et Indlæg eller et Dokument at gøre færdigt endnu i Aften og foreslog ham at gaa ind til Rigmor. Og Erik, der følte sig baade stolt og lyksalig i sin Egenskab af Husets fortrolige Ven, gik med et Smil ind i Kabinettet, hvor Rigmor sad bøjet over sit Sytøj i Stuens bløde Halvlys.

Dér sad han da overfor hende, og han mærkede snart, at hans Ord fandt Genklang i hendes blide, jomfruelige Gemyt. Og under Paavirkning af Hjemmets lune Hygge og den unge Frues dybe Interesse for alt, hvad der var stort og skønt, kunde han da udbrede sig over et eller andet Æmne med en Varme, der kunde forekomme ham selv paafaldende, og som foranledigede ham til at anstille psykologiske Betragtninger over sin Forestillings- og Følelsessfære, naar han om Aftenen gik hjemad. Nu og da kunde han ogsaa hjemme hos sig selv henfalde i et blødt Vemod, der gav sig Udslag i en firelinjet Stemning. Men naar den Tanke pludselig kom over ham, at den eller den Strofe rummede en Følelsernes Ægthed og Inderlighed, som han ikke før havde kendt, og som han kunde føre til-

bage til den eller den Aften i Hjalmars Hjem, saa rystede han paa Hovedet og smilede Tankerne bort, imens hans Hjærte samtidig bankede af den ædleste Venskabsfølelse i dennes mest kemiske Renhed.

Saaledes gik alt en Tid godt og roligt. Men saa hændte det, at Rigmor, da hun og Erik Brun en Aftenstund i hendes Martyriums Begyndelse var ene, fæstede sine mørke Øjne dybt og længe paa ham. De havde talt om en nylig udkommet Bog, som de begge havde læst, og Erik havde i digteriske Ord og Udtryk skildret hende sit Syn paa Kærligheden og sammes Almagt. Og da han saa langt om længe holdt op og saa' hende i Øjet, sad hun med et dvælende Blik rettet mod ham, og han syntes, at hendes Ansigt udtrykte en stum, men gribende Smærte.

Først troede han, at det var et Udslag af stille Sorg over, at den Kærlighedens Vaar, han lige havde talt om, var forbi for hende og Hjalmar. Saaledes var jo nu Livets Gang for de fleste, og han havde jo nok kunnet mærke, at Hjalmar ikke længere ejede den store Kærlighedslængsel fra de unge Dage. Men da Erik af flere lignende Blikke fra Fru Rigmors Side blev ansporet til at anstille en gennemgribende Undersøgelse af Hjalmars og hans Hustrus indbyrdes Forhold, saa kom han lidt efter lidt til det Resultat, at der var meget, som var bristet dem imellem. Og da hendes Haandtryk nu ogsaa ofte blev dvælende, og hendes Tonefald, naar han og hun var ene, fik en egen øm og drøm-

mende Klang, saa følte han med en Blanding af Angst og Fryd, at Kærlighedens Vaar var død for Hjalmar og hans Hustru, men at den spirede og skød friske Skud for ham og hende.

Hans Sind var fra nu af i en forventningsfuld Uro. Han spurgte flere Gange sig selv, om han ikke som Ven burde ofre sig for det skønne Formaal atter at nærme Hjalmar og Rigmor til hinanden. Han tænkte paa at trække sig tilbage med en stolt og ædel Sortie. Men hvorledes — og til hvad Nytte? Nu havde han jo levet sig sammen i dette Hjem med de to, som han begge holdt af, virkelig holdt af, og som han nødig forlod. Det var, som om usynlige Traade havde spundet sig sammen om ham og tvang ham til at blive. Han prøvede paa at tænke en Tanke til Bunds om Kærlighedens Ret, opgav den saa atter for at tænke paa Venskabets Pligt. Men efterhaanden som han tænkte og tænkte, og Tiden gik, uden at han fik tænkt til Ende, mærkede han, at hans Følelser for Fru Rigmor voksede og steg i hans Bryst med en hidtil ukendt Styrke og Fylde. Han valgte da at lade Tiden gaa — føle, drømme og lide i Stilhed for sin Kærlighed.

Men undertiden, naar han laa ene derhjemme og kastede sig urolig paa sit Leje, mens hede Kærlighedstanker fik hans Blod til at bruse og banke, saa følte ogsaa han, at hans Hjærte var saa fuldt, at det truede med at sprænges.

X

Men Hjalmar sad skjult paa Vagt i en Krog af det Næt, han havde spundet. Han sad og lod, som om han intet saa' og intet hørte. Men hans Øjne fangede hvert lønligt Smil, og hans Øre skælnede de sagteste Betoninger, de sarteste Nuancer. I Begyndelsen havde vel Samvittigheden nu og da listet sin Hvisken ind i hans Sind, skønt han søgte at holde den ude. Den havde sagte ymtet noget om Baghold, Svig og Forræderi. Men da han efter en kort Tids Forløb saa', at hans Plan havde Fremgang, og at hverken hans Hustru eller hans Ven gjorde sig nogen Samvittighed af at slaa ind paa den Vej, han anviste dem, saa svandt alle Skrupler bort, og med en Videnskabsmands Interesse fulgte han hvert Skridt, de gjorde mod det Maal, han havde sat sig. Endnu kunde han vel, naar et Blik var for hensynsløst eller et Minespil for talende føle et dumpt Raseri koge i sit Bryst. Men han tvang det i sig og skjulte sin Haan og sit Had under et blegt Smil, der strammede hans Kind som i Kulde. Som oftest lo hans Sind af Skadefryd over de andres ubeherskede Nervøsitet, og det morede ham at se dem sprælle af Beklemthed, naar

han med Vilje spiddede dem et kort Sekund paa sine Øjne. Men for at de intet ondt skulde ane, lod han da straks efter nogle tilforladelige og godlidende Ord falde, som viste hans fuldstændige Uvidenhed om de andres stille Forstaaelse, og han saa' dem da trække Vejret dybt og langt som efter en nylig overstaaet Skræk.

Men Tiden trak ud, og der viste sig intet sikkert Tegn paa noget afgørende Skridt fra Eriks eller Rigmors Side. Hans eget Forhold til Ida Kock var stedse det samme. Naarsomhelst han traf hende og talte med hende, følte han, at hendes Ord gled bort som Aal mellem hans Hænder, naar han søgte at holde dem fast. Og den evige Snoen sig bort, den stadige Dobbelthed i Ord og Væsen og Svingen mellem dyb Fortrolighed og kølig Unærmelighed hedede hans Blod og hidsede hans Sanser. Naar han troede hende nær, saa' han i det næste Minut, at hun var ham mere fjærn, end han nogensinde havde tænkt, og jo fjærnere hun syntes ham, des stærkere følte han sin brændende Længsel efter at naa hende og fornemme Vishedens og Sikkerhedens Fred i sine Nerver.

XI

Hjalmar og Erik havde siddet en Timestid inde i Herreværelset. Det var henad Aften i Begyndelsen af Foraaret, og det tog saa smaat paa at skumre. Erik Brun ledede som sædvanlig Samtalen, men den var ikke som i gamle Dage en rolig Gliden fra Æmne til Æmne gennem Ordenes og Tankernes naturlige og utvungne Association. Der var nu en urolig Springen i Tanke og Tale, og Erik havde altid paa Fornemmelsen, at det var ham, der sprang, og at Hjalmar sad rolig som Tilskuer og kun nu og da gav sit Bifald eller Mishag til Kende. Med ét kunde saa Samtalen stoppe op, saa uventet pludselig, at Erik fornam Stilheden som et dumpt Bums i Mørket. Og han sad da og hørte sin Hjærne snurre og snurre, og jo mere han søgte at tvinge en Tanke ud af det løse Væv, jo stærkere hørte han det snurre derinde. Indtil han under et Højtryk af Nervøsitet lod en eller anden Ytring falde, der altid, naar den var falden, syntes ham Toppunktet af Idéforladthed.

Denne Nervøsitet kom nu altid over Erik, naar han var sammen med Hjalmar under fire Øjne. Ikke fordi han troede, at Hjalmar i mindste Maade

mistænkte ham for at nære blidere Følelser overfor hans Hustru — han anede jo intet — — men Eriks egen Bevidsthed om det uædle i hans Adfærd i Vennens Hus fik ham til at sænke sit Blik eller vende sit Ansigt bort, naar Hjalmar hæftede sine Øjne paa ham. Selvfølgelig blev alting gjort saa lidet paafaldende og saa behersket som muligt i Minespil og Bevægelser, men Erik kunde ikke undgaa nu og da at faa en Fornemmelse af, at det var et farligt Spil, han var inde paa, og en dermed følgende Angst for dettes Udfald.

Iøvrigt var han begyndt at ræsonnere over Forholdet mellem sin Ret og sin Pligt, og er man først kommet saa vidt, ender man som oftest med at indskrænke Pligterne paa Rettighedernes Bekostning. Han søgte i lange Tider at finde en Vej, ad hvilken de to Begreber kunde forenes uden at gribe forstyrrende ind paa hinandens Enemærker. Der foresvævede ham noget om en uegennyttig Kærlighed til Vennens Kone — en Kærlighed, der kun gav, men intet tog — og saa en ubrydelig Trofasthed overfor Vennen i Sorg og Glæde, Medgang og Modgang. Men da denne Forbindelse var saa vanskelig, at den ikke en Gang digterisk lod sig forme til hans Tilfredshed, opgav han en skønne Dag Forsøget paa at finde et passende Kompromis, og fra den Dag — indført i Dagbogen under $^{29}/_{3}$ — tiltog Ræsonnementerne for Kærlighedens ubetingede Ret i Styrke, samtidig med at Ræsonnementerne for Venskabets Pligt førte en mere og mere hensygnende Tilværelse. — —

Erik havde netop i en Pavse siddet og ræsonneret over Problemet. Han havde med Spænding ventet paa det Øjeblik, da Hjalmar som sædvanlig skulde til at fordybe sig i et eller andet Indlæg eller i et indviklet juridisk Spørgsmaal. Og da Hjalmar saa endelig langt om længe spurgte ham, om han ikke vilde gaa ind til Rigmor, medens han undersøgte nogle Ejendomspapirer, der skulde berigtiges den næste Dag, greb Erik med Glæde Lejligheden til at forsvinde og gik over Dagligstuen ind i Kabinettet til Fruen.

Hun sad henne ved Vinduet og stirrede ud i den taagede Skumring. Da Erik Brun, hvis Skridt hun havde hørt, slog Portièren til Side og kastede et Blik ind i Kabinettet, vendte hun sig pludselig om imod ham med et Udtryk af kærlig Overraskelse. Hun bød ham med et rekonvalescentagtigt Smil at tage Plads paa den lave Lænestol ved hendes Side og vendte atter sit drømmende Øje ud mod den skumrende Aften.

De sad en Stund i Tavshed. Saa sagde Erik Brun:

De er saa stille. Er De ikke rigtig rask?

Jo — sagde hun, idet hun langsomt drejede sit Hoved og saa' paa ham med det sygelige Smil. Jeg sad kun saadan og faldt i Tanker.

Hvad var det for Tanker — spurgte Erik med lav Stemme.

Aa — det er saadanne Tanker, man beholder for sig selv.

For sig selv — —? Eriks Stemme blev et Par Tommer lavere.

Hun bøjede blufærdig sit Hoved og sagde:

De brød Dem jo ikke om at vide det, selvom jeg gærne fortalte Dem, hvad jeg tænkte.

Erik var nu holdt ganske op at ræsonnere og sagde varmt og blødt:

De mener ikke, hvad De dér siger.

Hvorfor tror De ikke — spurgte hun med et mindre sygeligt Smil.

De véd jo godt, at jeg ikke alene er Hjalmars Ven, men ogsaa Deres.

Ja, Brun — sagde hun med taknemmelig Klang i Stemmen, jeg véd det, og jeg har ofte i mit stille Sind takket Dem derfor. —

Hvad var det saa, De tænkte paa — spurgte Erik efter en kort Tavshed.

Jeg tænkte paa — sagde hun lidt efter — hvor underligt Livet gaar.

Erik Brun sad og vidste ikke rigtig, hvad han skulde sige. Efter nogen Overvejelse nøjedes han derfor med at bemærke:

Ja — det er underligt — —

Det gaar tit meget anderledes, end man havde tænkt sig —

Han saa henimod hende og sagde forventningsfuldt:

Ja — — —

Jeg sad her ved Vinduet — fortsatte hun saa — og tænkte paa gamle Dage. Kan De huske —

De og Hjalmar var sammen dén Aften, da vi traf hinanden første Gang.

Ja — paa Maskeballet. Erik Brun syntes ikke, at Maskerade passede til Situationen.

Det var en lykkelig Tid, sluttede hun saa.

Han vovede ikke rigtig at gøre det Spørgsmaal, der brændte ham paa Tungen. Endelig tog han Mod til sig og sagde:

Er Tiden da mindre lykkelig nu end før?

Der blev en Stund ganske stille. Saa kom det:

Jeg er ikke lykkelig, Brun.

Der blev atter stille. Man hørte Stemmerne nede fra Gaden, hule ligesom bugtalende. Erik Brun sad og ledte efter et passende Ord i sin Hjærne, men han syntes, at Ordene blev borte i Blodets Sus i hans Hoved. Endelig sagde han sagte og lidt stakaandet:

Hvorfor — er De — ikke lykkelig?

Hun saa' paa ham med Øjne, der søgte hans gennem et sørgmodigt Tusmørke. Saaledes blev hun siddende en Stund. Saa bøjede hun sit Hoved og saa' ned mod Gulvet, idet hun sagde:

Jeg har gennemgaaet saa meget.

Erik Brun maatte tvinge sig selv for ikke at gribe den hvide Haand, der laa som en lille Silkepuddel i hendes Skød, og lade sin stryge medfølende hen derover. Han følte en bevæget Bølge af Samlidelse og Trang til at trøste svulme i sit Bryst, og han sagde:

Jeg forstaar Dem. Ogsaa jeg har gennemgaaet meget.

Hun vendte sig hastigt om mod ham og spurgte:

De? — — Er De da heller ikke lykkelig, Brun?

Der fór en Skælven af Rørelse gennem ham, og han stønnede:

Nej —.

Da tog hun hans Haand, lod sine bløde Fingre glide ind mellem hans og sagde:

Hvorfor? Og i et Suk aandede hun ind i hans Øre: Erik —

Han lod sig glide hen imod hende:

Fordi De ikke er det — stammede han saa. —

Og hans Kind laa mod hendes Bryst, og han følte med et skælvende Velbehag, hvor det steg og sank. Han mærkede den nære Duft af hendes Legem og af den Parfyme, han saa ofte havde vejret paa større Distancer. Han trykkede sit Ansigt dybere ned og mærkede baade Bølgegangen og Korsettet bedre. Hendes Haand snoede sig ud af hans, og lidt efter gled den over hans Haar og Ansigt. Saa hørte han hende sagte hviske hans Navn ganske nær ved hans Øre — han løftede forsigtig sit Hoved, og hans Mund mødte hendes i et langt, tørstigt Kys.

De laa en Stund saaledes tæt ind til hinanden uden at røre sig — kun Hænderne var i stadig Bevægelse. Mund mod Mund hviskede de hinandens Navne, og længe opsamlede Suk aandede de ud i sød Beruselse. — —

Da hørte de pludselig en svag Lyd inde fra Dagligstuen, og de slap hinanden i flov Forvirring. Et Øjeblik efter stod Hjalmar i Døraabningen, saa'

sig lidt omkring i Mørket og sagde saa med en munter Klang i Stemmen:

Naa, I holder nok Skumring.

Det varede et Par Sekunder, inden nogen af dem svarede. Saa kom det fra Rigmor med en næsten umærkelig Usikkerhed i Stemmen:

Ja — det er saa hyggeligt. Og lidt efter: Skal vi tænde?

Ikke for min Skyld, sagde Hjalmar. Men maaske Erik —?

Tak, du — heller ikke for min. Han følte, at han var bleg, og at hans Aandedræt var tungt og kort. Og han lænede sig tilbage mod Stolens Ryg og prøvede paa at trække Vejret langt og dybt. Han skævede hen til Hjalmar, hvis Ansigt lyste i Skæret, der fra Gadelygterne blev kastet ind i Stuen. Men da han intet truende eller mistænkeligt saa' deri, følte han, at den lammende Skræk, der havde grebet ham ved Hjalmars Tilsynekomst, lidt efter lidt fordelte sig og sivede ud i hans Aarer. — —

Saa hørte han Rigmor sige:

Véd du, hvad Brun og jeg talte om?

Brun rettede sig uvilkaarligt i Sædet og lyttede anspændt.

Hjalmar skar Spidsen af en Cigar og sagde roligt:

Nej —?

Vi sad og talte om, at det kunde være morsomt at tage sammen en 14 Dages Tid ud paa Landet til Sommer. Brun tager gærne med, naar det kan passe med hans Ferie.

Erik Brun sad maalløs i stum Beundring over Rigmors Mod og Snarraadighed og smilede stift. Men Hjalmar vendte sig om imod ham og sagde usædvanlig livligt:

Ja, du — det var en Idé. Det kunde være morsomt. Jeg troede sgu ikke, du var i Besiddelse af saa megen Opfindsomhed.

Brun følte sit Mod vokse, da han mærkede, at der ikke var nogen Grund til at være ængstelig, og han sagde:

Ja — Idéen var nu egentlig din Kones.

Nej — lo Rigmor skælmsk — nu skal De være ærlig —

Ja, ja — henkastede Erik — maaske vi begge var lige gode om den. Han saa' paa hende, og deres Blikke gled sammen som i et flygtigt og ængsteligt Kys og gled saa atter fra hinanden. —

De sad alle tre et Øjeblik tavse med rolig Tillidsfuldhed præget i deres Ansigter. Hjalmar fulgte som sædvanlig Cigarens Røg, der først laa skjult en Stund inde i Mørket, hvor han sad, og saa væltede frem i tykke Skyer, der rullede rundt og svulmede op, naar de mødtes med Lysskæret fra Gaden. Rigmors Blik drømte ude i Aftenens lette Foraarstaage, og Eriks Øjne gled langsomt og ubemærket fra Hjalmars Ansigt, der traadte frem i ubestemt Graahed mod den mørke Baggrund, og til Rigmors, der tegnede sin fine Silhuet mod den blanke Rude.

Men i deres Hjærner listede Tankerne omkring paa Kattepoter — de snoede sig udenom, klemte

sig igennem og dukkede bagved, spejdende, lurende paa gunstig Lejlighed for Snigløb og Overrumpling.

Saa rejste Rigmor sig, gik frem i Stuen og sagde:

Nu tror jeg, det er paa Tide at tænde. Ida kommer vist ogsaa snart.

I det samme ringede det. Hjalmar rejste sig og gik hurtigt ud for at lukke op. Da Døren ud til Entréen havde lukket sig efter ham, greb Erik om Rigmor, der var gaaet hen til Bordet for at tænde Lampen. Hun bøjede sig tilbage, og hans Læber bed sig fast i hendes Nakke. Saa snoede hun sig ud af hans Arme, sendte ham et gnistrende Blik og strakte sine Lemmer, mens en vellystig Skælven dirrede igennem hende fra Isse til Fod. — —

— — —

Det var, som om en overstadig Lystighed havde grebet dem alle dén Aften. Hjalmar lo højere end sædvanlig, og de andre sekunderede. Ja selv Ida Kock, der ellers lo kort og velopdragent, blev smittet af de andres gode Humør og faldt nu og da ind med en egen kildrende og trilrende Latter. Og inden de skiltes, var de alle fire blevet enige om, at de til Sommer skulde tage sammen paa Landet en 14 Dages Tid, og at Hjalmar skulde se at finde et Sted, hvor de kunde have det rigtig ugenert og hyggeligt for sig selv. — —

Hjalmar og Ida Kock havde sagt Farvel til Erik Brun ved Værnedamsvej og gik nu sammen gennem de tomme Gader. Da de var blevet ene, hørte

Latteren pludselig op af sig selv, og de gik som ellers stille og grundende ved hinandens Side. Da de havde gaaet et Par Minuter i Tavshed, saa' Ida Kock op og sagde:

Hvorfor er De nu med ét blevet saa dybsindig?

Ja — hvorfor — —

De gaar og sér ud, som om De lagde Planer.

Det gør jeg ogsaa.

Saa—aa? — — Hvad er det da for Planer — spurgte hun lidt efter.

Sommerplaner — sagde han, mens et Smil lurede i hans Øjenkroge. Og et Øjeblik efter kom det sagte:

Det er morsomt, at De tager med.

Hun vendte sig om imod ham og sagde i en ligegyldig Tone:

Glæd Dem ikke for tidligt, Hjalmar. Det var jo kun ganske hen i Vejret.

De har givet Deres Løfte — sagde han med et lidt uroligt Smil. Et Ord er et Ord.

Javist — og en Mand er en Mand — — er det ikke saadan, det hedder? Hun saa' et Øjeblik roligt og fast ud i Luften. Saa lo hun pludselig og sagde:

Og en Kvinde er en Kvinde.

Han følte sit Hjærtes Banken, idet han med Vilje gjorde sin Stemme haard og kølig og sagde:

Ja — jeg troede ihvertfald, at De var det. Da hun saa intet svarede, men gik rolig videre, blev han angst for, at han skulde have stødt hende og fortsatte med blødere Stemme:

Og jeg tror det endnu.

Hun bøjede sit Hoved en Kende og sagde med et stille Smil:

Dét kan jeg ikke forbyde Dem.

Deres Øjne mødtes aabent og fast i et kort Sekund. Saa gik de atter en Stund i Tavshed. —

Og Hjalmars Tanker vendte da tilbage til Erik og hans Hustru, til Kabinettet, i hvis idylliske Skumring han havde syntes at spore et lummert Pust af Elskov. Det laa saadan i Luften, i Tavsheden, i Stemmernes Understrøm. Hvor langt mon de to var kommet, og hvad mon Enden vilde blive? De var paa Vej — dét saa' han, det følte han jo, mere og mere for hver Gang de var sammen. Sad han og kiggede ligegyldigt i en Bog eller i en Avis, mens han ubemærket holdt Øje med dem, saa kunde han se Rigmors Hoved dreje sig ganske langsomt om mod den Kant, hvor Erik sad. Og lod han da forsigtig sit Blik flytte sig over mod Erik, saa kunde han sé dennes Hoved gøre den samme Drejning om mod hende. Lagde han saa pludselig Avisen fra sig og løftede sit Blik, kunde han i begges Øjne skimte noget, der ligesom dukkede ind og forsvandt, og samtidig enten spærredes Øjnene videre op, eller sænkedes Øjenlaagene, mens deres Hænder uvilkaarlig flyttede sig paa Stolearmen, hvor de laa. — Og Eriks Maade at være paa overfor ham og overfor hende — — usikker, uden Overgange, uden Ligevægt. Og hendes Væsen og stærkere Hang til Ensomhed! Det var altsammen Smaating — ganske vist. Men han vidste lige saa vel af Erfaring, at Smaating, hvorved Mennesker

røbede sig, kunde vokse til store Ting under det rette Opdagerbliks Mikroskop.

Og nu iaften! Havde han hørt rigtigt — var det hendes Stemme, der havde hvisket Eriks Navn, eller var det blot hans Blod, der i den lyttende Spænding, han var i, havde sunget det for hans Øre? Ligemeget — det skulde lykkes! Men det tog Tid, Tid, Tid, og Dag for Dag følte han Hadet og Foragten for de to stige højere og højere i sit Bryst. Navnlig overfor hende, der var ham saa nær paa hver Tid af Døgnet. Han maatte ofte tvinge sig selv til Besindelse for ikke at lade sit Had og sin Haan storme ud i en Strøm af Skældsord og utæmmet Raseri over hendes Hoved. Thi hvor ofte han end lovede sig selv at være rolig og som en koldblodig Feltherre se Fjenden rykke nærmere og nærmere mod det Punkt, hvor Overfaldet efter hans Beregning skulde finde Sted og lykkes, saa kunde dog deres lumre Elskov i hans Hjem faa Blodet til at stige ham til Hovedet i dump Vrede. Men det lykkedes ham altid at tvinge sig til Ro, og naar Vreden da var løbet ud i en dyrisk Fryd over, at Byttet nærmede sig den Fælde, han havde lagt, saa kunde han mærke, hvorledes hans Legeme ligesom krummede sig til Spring — —

Han vaagnede op af sine Tanker, da han hørte Ida Kock sige:

Maa jeg forstyrre Dem et Øjeblik?

Han smilede undskyldende, og hun vedblev:

Hvor kan det være, at De før var saa overgiven der hjemme?

Vil De vide det?

Hun betænkte sig et Øjeblik. Saa sagde hun:

Ja — ellers spurgte jeg vel ikke.

Han saa' paa hende og svarede:

Fordi jeg tænkte paa Dem.

Hun forraadte ikke med en Trækning, at hans Svar fik hendes Hjærte til at banke, og hun vedblev med klar og rolig Stemme:

Og hvor kan det være, at De nu er saa stille?

Han saa' atter hen mod hende, nølede en Stund og sagde saa:

Fordi jeg tænker paa Dem.

De gik atter tavse hen ad Gaden. Han følte en og samme Tanke hamre de samme Ord fastere og fastere i sin Hjærne: det skal ské, det skal lykkes. Hun var Prisen, og han længtes. Det maatte ske, netop som han havde planlagt det — netop som han vilde det — ellers var alt usikkert — maaske han saa aldrig blev Rigmor kvit. Og selv om det alligevel en Gang i en uvis Fremtid kunde ske, saa blev det hende, der dikterede Vilkaarene og fastsatte Betingelserne, og han maatte da vente i tre vanvittig lange Aar. Nej — det maatte ske — det skulde lykkes, som han vilde. Lykkedes det, var alt klart, alt i hans Magt — straks — straks — fra det salige Øjeblik, da han havde dem i Fælden, og de sprællende bad ham om Naade og tilstod Brøden. Og han vendte i Forudfølelsen af sin Sejr sit Hoved om mod Ida Kock — han tænkte ikke paa andet end den slanke Skikkelse, som gik dér — de slørede Øjne — den klare Linie i Ansigtets

Tegning — hun skulde blive hans — skulde blive hans. Og det bankede i hans Hjærte og i hans Hjærne: det skal ske — det skal lykkes!

Han fæstede sine Øjne paa hende med et stort, flammende Blik. Hun følte det i sine Nerver og vendte sit Ansigt om imod ham. Hun mærkede, at hans Blik søgte at overrumple hende og lamme hendes Vilje. Men hun vidste, at det først og fremmest galdt Herredømmet over sig selv, dernæst over ham — mest nu da hun ikke rigtig forstod, hvor han vilde hen, men kun anede, gættede, sluttede i Blinde. Og hun tvang ham til at sænke sit Blik for hendes — ridderligt som man sænker en Kaarde.

Da han atter hævede det, var han blevet rolig, og han sagde:

Jeg tror, jeg kunde stole paa Dem.

Stole paa mig? Hendes Stemme lød overrasket. Hvorfor paa mig?

Hun saa' et Øjeblik paa ham og vedblev:

Jeg har aldrig stolet paa andre end mig selv.

Hun gik en Stund og tænkte paa noget, som ikke rigtig vilde forme sig. Saa sagde hun:

Jeg forstaar Dem vist ikke, Hjalmar. Vi er gamle Bekendte — men husk paa, hvem jeg er, og hvem De selv er. Der er andre, der er Dem nærmere — af mig maa De intet forlange. Jeg er ikke Deres fortrolige. — —

Men da hun saa', at hans Ansigt bar Præg af den Forvirring, hendes Ord havde vakt i hans Sind, fortsatte hun med blidere Stemme:

Ja, det er lige saa meget for Deres egen Skyld som for min, at jeg siger Dem dette.

Hans Forvirring gled ud i et nervøst Smil, og han sagde:

Er der da noget ondt i, at jeg tror, jeg kunde stole paa Dem?

Nej — men De ønskede et bekræftende Svar —

Naa, ja — —

Og mit Svar kunde maaske misforstaas.

Dét, De før gav mig? Nej — han rystede smilende paa sit Hoved — — dertil var det for tydeligt.

Der blev en Stund underlig forventningsfuldt stille.

Saa sagde hun:

Men saa dét, jeg kunde have givet — —?

Deres Blik mødtes et kort Sekund. Saa gled der som en Skygge af et Smil over deres Ansigt, og de gik videre gennem Mørket.

XII

Fra det Øjeblik da Rigmor og Erik havde givet hinanden det første Kys, blev Forholdet imellem dem et andet end før. Den smægtende Beskuen var forsvundet, og den frygtsomme Skælven, de før havde følt, naar de var i hinandens Nærhed, fortog sig hurtigt. Naarsomhelst de var ene, mødtes deres Hænder eller deres Læber, og ofte lo de over deres egen Dristighed, naar de trykkede sig tæt ind til hinanden, mens Hjalmar eller en af Pigerne opholdt sig i en tilstødende Stue. Og efterhaanden som den legemlige Berøring blev dem tilvant, blev deres indbyrdes Fortrolighed og sjælelige Tilnærmelse større og større. De fortalte hinanden hundrede ligegyldige Tildragelser fra den Tid, de havde kendt hinanden, ja endog fra Tiden, der laa forud — Ting der i og for sig var ubetydelige og indholdsløse, men som betød noget for dem, alene af den Grund at de selv figurerede i dem alle. Intet var smaat for dem, men alt havde Betydning eller fik det, fordi det knyttede sig til den Elskedes Liv og Væsen. Hvert Ord hun sagde, havde for ham en Klang, der rummede noget af hendes Bliks Skær, noget af hendes Hjærtes Varme og noget af Kyssets

Sødme. Og hun nød paa sin Side alt hos ham, hans Gang, hans Latter, hans Smaavaner og hans Smil, der gled som et flygtigt Kærtegn over hendes Ansigt.

Og efterhaanden som deres Fortrolighed blev større, fortalte hun ham om hendes og Hjalmars Samliv, om hendes Skuffelser og Sorger og om Hjalmars uforstaaende og ofte hensynsløse Adfærd overfor hende. Hun beskrev ham sin Ensomhed og de Tilsidesættelser, hun var Genstand for fra Familiens Side. Og Erik saa' paa hende og beundrede den Sjælsstyrke, med hvilken hun blidt og taalmodigt bar alt, og naar han saa' hendes Øjne dugges af Bevægelse, følte han sit Hjærte svulme af usigelig Kærlighed til hende, og det endte da med, at ogsaa han blev rørt til Taarer paa hendes og egne Vegne.

Men samtidig fyldtes hans Sjæl mere og mere af Harme overfor Vennen, der havde traadt den fine Blomst under sin Jærnhæl. Og han svor da i sin Dagbog, snart paa Vers, og naar Verset blev for vanskeligt, da paa udsøgt Prosa, at han vilde skærme Blomsten mod Livets barske Vind og lade sin Kærligheds Sol strømme ind i dens Hjærte. Saa fik Tiden bringe, hvad den vilde. Ham vilde den træffe beredt til Forsvar og Kamp, hvis det galdt. Det var første Gang, han havde følt den store, ubetvingelige Kærlighed, og enhver Tvivl om dens ubetingede Ret var nu blæst bort. Alt, hvad han havde skrevet om tidligere Tiders forskellige Tilfælde af Kærlighed, var kun Digt. Nu følte han, at hendes Kærlighed havde gjort ham til dét, han

aldrig før havde været — til en Mand! Det, han i sin Ungdom havde ventet, var nu traadt ham imøde — uafvendeligt som selve Skæbnen, og han havde bøjet Knæ for den i Tak og Beundring. Han frygtede intet. Thi hans Mod og hans Styrke var vokset med Kærligheden i hans Bryst. —

Nu og da naar han og Rigmor henad Aften sad inde i Kabinettet i øm Omfavnelse, og de forskrækket slap hinanden, naar de hørte Hjalmar aabne Døren inde fra Herreværelset og komme gennem Dagligstuen ind til dem, saa kunde han vel et Øjeblik synes, at hans Kærligheds stolte Svane forsvandt som en Dykand i Bølgerne. Og naar han følte Hjalmars Blik i sit, kunde han synes, at der ikke var stort andet tilbage i ham end en pinlig Utryghed og et inderligt Ønske om at være uden for hans Synskres. Men ikke saa snart var Hjalmar ude af Værelset igen, før han atter saa Svanen dukke frem og bruse henad de skummende Vande. Han følte Rigmors Kys paa sin Pande som en hellig Indvielse. Og der foresvævede ham noget om et større Epos, hvis Titel skulde være »Lohengrin«.

Men alt som Tiden gik, blev Kyssene mere brændende og fordringsfulde, og naar han laa ene i sin Seng efter en bevæget Aften i Hjalmars Hjem, syntes han, at han kunde høre sit Blod skrige af Tørst. Han tænkte da paa hende med hede, hidsende Tanker og følte sine Lemmer krympe sig under Længslen efter hende. Og han udkastede dristige Planer, hans Mod og Vilje kendte ingen Grænser,

han forestillede sig det dramatiske Sammenstød med Vennen, hørte sine egne paa en Gang ædle og stolte Ord og sov ind med den faste Beslutning, at imorgen vilde han bede Rigmor komme til sig — her i hans Hjem — her til hans Leje — — —

Og saa kunde han vaagne træt og sløv den næste Morgen og mærke, at der sneg sig over ham en frygtsom Uro for, hvad det altsammen vilde føre til, og en Tvivl om hans Kærligheds Art og Styrke. Men naar saa endog Tanken om i Tide at trække sig ud af det Hele stak sit Hoved frem, mens han grublende sad paa Sengekanten, saa kunde han rejse sig, stolt, skønt i Underbukser, drukne sin Tvivl i store, højbaarne Tanker og overvælde sit svagere Jeg med sit stærkeres Haan og Foragt. Og han taarnede da sine Tanker op til en stærk og stor Beslutning om aldrig at svigte den Fane, hvortil han havde svoret, og aldrig at slippe den Haand og det Hjærte, hun havde skænket ham.

I et saadant inspireret Øjeblik bekræftede han i Almindelighed denne sin Tankegang ved et Digt, som han overrakte hende, naar de saa's i hendes Hjem i Løbet af de følgende Dage. Og hun trykkede ham og Digtet til sin Barm og sagde, at hun vilde gemme det i sit Hjærte. Hvorpaa hun altid forsigtig aabnede en lille Kasse i sin Skrivepult, hvori hun gemte hans Poesier ved Siden af sine Husholdningspenge. Og de forenedes da i lange, sugende Kys og korte, skælvende Ord, mens han i Tankerne saa' sig selv og hende

forenes derinde, hvor hans Kærligheds hellige Sovekammerlampe brændte.

Men videre end til Tankerne var han endnu ikke naaet, da han i Midten af Sommeren rejste ud til det lille Fiskerleje sammen med hende, Hjalmar og Ida Kock.

XIII

Sandvig Fiskerleje laa lunt og blødt inde mellem Bakker, der skraanede svagt ned mod den flade Strand. Fra den store, torvelignende Plads nede ved den lille Havn udgik Lejets Hovedaare med smalle, krogede Sideaarer, der tabte sig inde mellem Bakkernes Hulninger og Skrænter. Langs Vejen, der førte gennem Lejet, laa Fiskernes Huse, lange, lave og ligesom sammenkrøbne. Men de blomstrende Smaahaver og Dørenes og Vinduessprossernes brogede Farver gav Hytterne et Præg af forholdsvis Velstand og Hygge. Oppe paa Midten udvidede Vejen sig til en rund Plads, og her laa Kroen, hvid og nystrøget, med pompøs Stentrappe, der førte op til Stueetagen, og tilbygget Kvist med nyt Skifertag. Og Vejen bugtede sig videre opover, men Husene laa nu mere spredt med mellemliggende bare Pletter og Græsninger. Og helt oppe gled den ud i det aabne Land, hvor enkelte nybyggede Huse laa malerisk henkastet op mod det ret frodige Sandvig Hegn.

Lejet var mest besøgt af ældre Folk, som laa der for Luftens og Badenes Skyld og ikke attraaede anden Adspredelse end i Fred og Ro at pleje deres

Smaaskavanker. Da Kroen ikke rummede mere end en halv Snes Værelser, var disse saa godt som altid forud optaget for hele Sommeren, og de øvrige Gæster blev da indlogeret i Fiskerhytter, som Kroværten mod en rimelig Godtgørelse lejede af Stedets Indvaanere for Sommertiden. Disse flyttede da sammen, saa længe Sommeren stod paa, Slægt hos Slægt og Venner hos Venner, og delte ærligt og redeligt den indvundne Fortjeneste imellem sig, naar de sidste Gæster henad Efteraaret forsvandt fra Lejet.

Hjalmar og Rigmor havde været dernede en Dag i Begyndelsen af Sommeren for at undersøge Stedet og eventuelt træffe Aftale om Opholdet. De havde fundet det yderst tiltrækkende, og Værten havde lovet at gøre sit bedste for at reservere Plads til dem alle, saavidt muligt i Kroens Nærhed. Han havde imidlertid forberedt dem paa, at maaske en eller to maatte finde sig i at bo lidt længere borte i de nybyggede Huse i Nærheden af Hegnet, da Fiskerhusene nede i Byens Midte altid var stærkt efterspurgte.

Det blev da aftalt, at de vilde komme derned i Tiden omkring Midten af Juli. —

Da de kom til Sandvig, viste det sig, at der kun var et ledigt Hus i Byen, og da Pladsen var for indskrænket til, at de alle fire kunde faa Husly i det, blev det besluttet, at de to Damer og Hjalmar skulde slaa sig ned dér, medens Erik fik anvist Plads i et af Stederne oppe ved Hegnet. Da Huset foreløbig var ubeboet, fik han til Gengæld

rigelig Plads, tre rummelige Værelser og en lillebitte Dukkehave med to spraglede Bede, garnerede med runde Strandsten og Konkylier. —

Det var, som om det aabne Hav og den høje Luft fik dem til at aande friere og gav deres Nerver mere Ro og Styrke. Erik og Rigmor bevægede sig sikrere omkring, da der intet paafaldende var i, at de derude viste sig sammen tidlig og silde. Og da Hjalmar var usædvanlig godt oplagt og hverken i Ord eller Miner lod formode, at han misbilligede deres Smaaudflugter snart til dét Udsigtspunkt snart til dén Havbugt, men som oftest laa nede ved Stranden og smaapassiarede med Ida Kock, saa fartede de rolig om til den fredelige Egns talrige Smuthuller, som de efterhaanden havde opsporet.

De nød da ret i Frihed og Ro deres Kærligheds Lykke. Og i Sommerluftens bløde Lunhed under den høje Himmels uendelige Tavshed skød deres Attraa hurtigt og kraftigt til Vejrs. Den satte Blomst i røde, svulmende Roser og snoede sig i kælne, smygende Ranker, indtil Roser og Ranker slog sammen som Flammer over deres Hoved.

Og en Ugestid efter deres Ankomst, da de mod Aften kom hjemad gennem Sandvig Hegn efter en Udflugt til det nærmest liggende Fiskerleje, stansede Erik pludselig udenfor Stedet, hvor han boede, og saa' paa Rigmor. Hun stod med Blikket vendt ud over de vide Marker. Alt var stille, intet levende var at se. Da greb Erik med ét hendes Haand, hun saa' op paa ham med store, dunkle Øjne. Deres

Læber skælvede, men de sagde intet. Som i Søvne gik de med hinanden i Haanden forbi de smaa, undselige Blomster i de garnerede Bede, op ad den lave Trappe og ind. Men da de stod i Forstuen, og Erik aabnede Døren til sit Soveværelse, følte han et let Ryk i sin Haand. Saa lagde hun sit Legeme tæt og slapt ind mod hans, mens hendes Mund søgte hans Øre. Og han hørte hende hviske med en Stemme, der rystede som af Kulde:

Huskede du at laase Døren, Erik? — —

Men nede ved Stranden laa Hjalmar, og Ida Kock sad ved hans Side. Solen var ved at gaa ned, og de stirrede tavse ud over Vandet, der laa glat og ligesom gennemtrukket af lange, kulørte Silkebaand. Han rettede sit Blik mod hende, men hun blev ved med at stirre ud over de vide Vande. Da sagde han sagte med et stille Smil:

De sér ud, som om De sad og ventede paa, at noget skulde vise sig —

Hun drejede sit Hoved, saa' paa ham med et Blik, der havde suget noget af Aftenens tavse Hemmelighedsfuldhed til sig, og svarede:

Og sæt, at jeg nu ventede noget. — — Men pludselig var det, som om noget i hendes Øjne vaagnede, og et haanligt Smil fløj over hendes Ansigt, idet hun sagde:

Hvor dumt at vente — —

Hjalmar saa' hen paa hende med et skraat forskende Blik, som om han vilde søge at finde Meningen med hendes Ord i hendes Øjne. Men hun sad kold og rolig i sin hvide Dragt, og det haan-

lige Smil havde bidt sig fast som to skarpe Smaakroge i hendes Mundvige. —

Hvad tænker De paa — spurgte Hjalmar et Øjeblik efter.

Hvorfor?

Fordi jeg nødig vilde være dét, De tænkte paa.

Hun sad et Øjeblik ganske stille, som om hun ventede, at Hjalmar vilde fortsætte. Men da han ogsaa tav, blev Trækkene omkring hendes Mund blege og kolde, og hun sagde:

De var netop dét, jeg tænkte paa.

Der blev med ét paafaldende tyst udenom dem. Ida Kock sad og saa' vidt ud over Havet, og han syntes, at Stilheden laa om dem som et stort, tomt Rum, hvori hendes Ord summede bort som et enligt Insekt.

Han havde hævet sig en Kende og støttede Haanden mod Sandet, idet han ufravendt stirrede paa hende. Og med en sælsom tonløs Stemme spurgte han:

Hvad tænkte De saa om mig?

Hun blev siddende en Stund uden at svare — ubevægelig, som om hun ikke havde hørt hans Spørgsmaal. Saa trak et gaadefuldt Smil sin blege Maske over hendes Ansigt, og hun sagde roligt, som om intet var hændet:

Nu er det vist paa Tide, at vi gaar hjemad. — — Tror De ikke, at Deres Hustru og Deres Ven sidder og venter?

XIV

Det var den sidste Aften. De havde aftalt at mødes oppe hos Erik Brun efter Aftensbordet og drikke et Afskedsbæger hos ham, da de dér kunde have det mere ugenert for sig selv end nede i selve Lejet. Der havde hele Dagen været en underlig nervøs Uro over dem. Thi da de alle fire af stiltiende Hensynsfuldhed havde mént at burde slutte sig sammen den sidste Dag, skønt hver især i Tankerne længtes dobbelt stærkt efter de foregaaende Dages To-og-to og følte den usædvanlige Sammenslutning som et trættende Tryk, løb Samtalens Hjul ikke med den hyggelige og fortrolige Snurren, som Samhørighed og Samlevethed skaber. Pludselig tog det Fart — og pludselig stod det stille. Og naar saa det døde Punkt ved fælles Anstrængelser var lykkelig overvundet, og Samtalen snurrede nogenlunde regelmæssigt videre, var det kun for atter at stanse ved et nyt dødt Punkt, som det viste sig at være vanskeligere at komme over end det foregaaende.

Da Aftenen var lun og stille, besluttede de at rykke Bord og Stole ud i den lille Have foran Huset, og de sad nu hver med sit Glas og hver med sine Tanker og stirrede tavse ud over Mar-

kerne. De følte alle Tavsheden som en Byrde paa deres Samvittighed. Men hver især slog de sig til Ro med, at de andre vel fortolkede Tavsheden som en Slags pietetsfuld Vemod ved Tanken om den nærforestaaende Afrejse.

Hjalmar nippede nu og da til sit Glas. Han havde bragt Forslaget om at mødes hos Erik paa Bane og sad nu og afventede dét Tidspunkt, da han kunde bringe den Plan til Udførelse, som i flere Dage havde ligget paa Lur i hans Hjærne. Han ventede paa, at en af de andre med et Ord eller et Indfald skulde sætte Planen i Gang, saa at ingensomhelst Mistanke kunde falde paa ham. Blot den fineste Traad, hvortil han læmpelig kunde knytte sin — en fjærn Tanke, der lod sig føre videre — et Ord, der aabnede en Udsigt — —

Han sad og passede paa de faa Sætninger, der med lange Mellemrum faldt imellem de andre. Lod saa selv en ligegyldig Bemærkning falde, for at ikke hans Tavshed skulde blive paafaldende. Men der viste sig stadig intet, som han kunde bygge videre paa.

Hans Øjne faldt tilfældig paa Rigmor. I samme Øjeblik saa' hun over mod ham, men han gjorde i et Nu sit Blik vagt og fraværende, forat hun ikke skulde mærke, at han iagttog hende. Da saa' han, at hendes Arm bevægede sig ganske langsomt hen mod Eriks. De mødtes og laa længe tæt ind mod hinanden. Han lod forsigtig sit Blik glide over hendes Ansigt. Ja — — han kendte hendes Øjnes

svimle Blik — det kunde lykkes — det skulde lykkes iaften!

Med ét spærrede hun sine Øjne vidt op, vendte sig om mod Ida Kock og sagde:

De kom aldrig til Hornnæs langs Stranden?

Nej —

Hjalmars Hjærte bankede. Kom det — —?

Det er den yndigste Tur — fortsatte Rigmor.

Det var saa varmt, svarede Ida Kock — — om Dagen, kom det et lille Øjeblik efter.

Ja, men saa en Aftentur — — Rigmor vendte sig om mod Erik — — kan De huske, Brun, dén Aften — —?

Ja — det var usædvanlig skønt.

Hjalmar havde netop et forsigtigt Spørgsmaal paa Læben. Saa spurgte Ida Kock med nøjagtig de samme Ord, som han havde tænkt at bruge:

Hvor langt er der dertil?

Aa — en god Fjerdingvej.

Og Erik, der vidste, at den nærmeste Vej var en god halv Mil, henkastede:

Ja — saadan dér omkring — —

Nu følte Hjalmar, at Øjeblikket var kommet for ham.

Han forstod af Rigmors Ord, at der i dem laa en skjult Opfordring til ham og Ida om hurtigst at forsvinde og lade de to andre ene. Men da det for ham tillige galdt om at gøre Rigmor og Erik trygge, sagde han paa Skrømt, vis paa hendes undvigende Svar:

Jeg har et Forslag! — — Han saa' sig med et

godmodigt Smil omkring i Kresen: Vi kan gaa derover nu — med det samme.

Rigmors Blik strejfede Erik, idet hun vendte sig om imod Hjalmar og sagde:

Nej, du — — jeg er saa træt iaften, og jeg har jo ogsaa været den Tur flere Gange. Men hvis du og Ida har Lyst — — saa kan Brun jo følge mig hjem om lidt.

Hjalmar saa hen mod Ida. Han syntes aldrig før, hun havde mødt hans Blik saa aabent og sikkert. Han vilde lige til at spørge hende, da hun kom ham i Forkøbet og sagde:

Ja — har De Lyst, Hjalmar? Eller vil De hellere vente til en anden Gang — —?

Han syntes, at hendes Ord stak som en Brod, og han rejste sig, idet han svarede:

Jeg gaar gærne med. — Men lad os saa gaa, inden det bliver for sent.

Da lo Rigmor højt og ubehersket og udbrød:

Herregud — Natten er vor egen.

De lo alle undtagen Ida Kock. Hun havde rejst sig og stod og saa ud over Markerne med sit gaadefulde Smil. Saa hørte hun Hjalmar sige Farvel til de andre. Hun vendte sig om, sagde ligeledes Farvel og gik med ham gennem Havelaagen og ud paa Vejen. Erik og Rigmor stod ved Laagen og saa' efter dem. — —

Da Hjalmar og Ida Kock var kommet en Snes Skridt bort fra Stedet, drejede de ned ad en lille Sti, som førte mod Stranden. Paa den ene Side laa Sandvig Hegn bag et Gærde af store Strandsten,

og paa den anden Side strakte Marker sig blødt og bølgende ned mod Sandvig Leje, hvis Smaahuse man kunde skimte mellem smaa Trægrupper og Bakkeskrænter i det Fjærne. Nu og da puslede det svagt i Løvet — et Par løse Blade raslede ved deres Fod og lagde sig atter rolig afventende til Hvile. Saa gled en sagte Rislen gennem Kornet, døde hen, og atter blev alt aandeløst lyttende stille.

De gik i Tavshed ad Stien — Hjalmar foran, Ida Kock lidt bagefter. Med lange Mellemrum faldt der et Par Sætninger, ligegyldige Ord, hvis Tonefald blev underlig hult og tyst i Stilheden. Enkelte Steder maatte Hjalmar hjælpe Ida over Smaagrøfter, som laa paa tværs af Vejen, de gik. Han følte da hendes Haand lægge sig trygt i hans og holde den fast, og naar han havde hjulpet hende over, gik de nogle Skridt fremad Haand i Haand, før de atter slap hinanden. Det store Rums Ensomhed og Tavshed bragte dem ligesom nærmere sammen, og da Stien hørte op, og de skraaede over Bakkerne ned mod Stranden, holdt de sig ganske tæt Side ved Side. Der var noget sælsomt betagende i den Tanke, at han gik her med hende i den store, tavse Aften, inde mellem Bakkerne, der sænkede sig blødt, og gemte ham og hende, langt borte fra alt og alle. Ingen hørte dem, ingen saa' dem. Han kunde tage hende, blot han strakte Armen ud og greb til — —

Han følte en Skælven i sine Lemmer og tvang sig et Par Skridt foran hende, for ikke at se hendes blege Ansigt.

De var nu naaet over de sidste Bakker, og foran

dem strakte Stranden og Havet sig, saa langt Øjet saa'. De stod en Stund stille og stirrede ud over Vandet, der kælent og dovent laa og slikkede den lyse Bred. Saa kastede Hjalmar ubemærket et Blik paa sit Ur og gik videre ned mod Stranden.

Men da han stod dernede, vendte han sig pludselig om mod Ida Kock og sagde hurtigt og tilsyneladende overrasket:

Men Rigmor — —?

Hvad hun — spurgte Ida Kock, idet hun stansede.

Hvordan kommer hun ind?

Har hun da ingen Nøgle?

Nej — hun gaar aldrig med sin.

Der blev et Øjeblik stille. Saa sagde Ida Kock med en Stemme, der lød, som om den smilede bag Ordene:

Men er De ganske sikker paa, at ikke Brun har taget den i Forvaring?

Erik? — Hjalmar saa' hen paa hende med et undersøgende Blik. Men han kunde ikke opdage den fjærneste mistænkelige Trækning i hendes Ansigt. Hun saa' blot med et roligt Blik frem for sig og vedblev:

Ja — for det Tilfælde, at de kunde faa Brug for den en Aften, naar vi tilfældigvis var ude sammen.

Han saa' atter hen mod hende. En smilende Gnist tændtes og slukkedes i samme Nu i hendes Øjne. Han blev med ét saa forunderlig sikker paa, at hun forstod ham og vidste, hvor han vilde hen. Den Angst, han et Øjeblik havde følt for, at hun skulde berolige ham med, at Rigmor jo kunde faa

Nøglen i Kroen, hvor de begge vidste, at Stuepigen opbevarede en i Reserve, svandt bort som et taabeligt Indfald. Hun tav — stod kun dér, stolt og rank — tænkte og tav. Og han løftede sit Hoved og sagde med fast Stemme:

Erik har den ikke. Vi bliver nødt til at gaa tilbage.

Hun gik et Par Skridt frem foran ham og sagde:

Ja — gaa De blot, Hjalmar. Jeg bliver saa her og venter. —

Her? spurgte han overrasket. Ene? Er De ikke bange?

Hun lo og sagde, idet hun overmodigt saa' ud over den tavse Egn:

Bange? Jeg er kun angst for Mennesker. Og her er jo ikke en levende Sjæl — naar De er gaaet.

Saa vendte hun sit Ansigt bort og sagde med en utaalmodig Dirren i Stemmen:

Skynd Dem nu. — — De kunde maaske være saa heldig endnu at træffe Deres Hustru hos Brun.

De saa' et Øjeblik paa hinanden. Saa brød de pludselig begge ud i en kort, haard Latter. Hjalmar nærmede sig hende med skinnende Øjne, skælvende af Attraa. Han strakte allerede Armen ud for at gribe om hendes Liv. Da traadte hun rolig tilbage, greb hans Haand fast og stærkt og sagde:

Farvel saalænge, Hjalmar. Skynd Dem nu. Jeg venter.

Han vendte sig fortumlet om uden at sige et Ord og gik tilbage over Bakkerne. Gik en Stund,

løb saa en Stund. Tænkte kun paa det ene, at naa frem, inden det var for sent. Han lo stille for sig selv — — nu kom det — — nu kom det! Saa drejede han pludselig sit Hoved — han syntes, der var nogen, som talte, men saa kom han i Tanker om, at det var ham selv, der havde talt højt. Nu og da snublede han over en Sten eller gled i det dugvaade Græs og løb saa videre, hidset af hver Hindring, han traf paa sin Vej. Om ti Minuter — hvad saa? Var de der endnu? Han stod stille og lyttede. Stilheden omkring ham fik hans Hjærte til at banke stærkere. Saa løb han igen. Det var, som om Stilheden løb efter ham, listede sig efter ham, lydløst gennem Nattens spøgelsesagtige Skær. Saa lød der pludselig Skridt bag ham — han vendte sig hurtigt om — lo, men følte i samme Øjeblik Uhyggen ved at høre sin egen Latter. Han kastede et sky Blik til Siden, hvor Sandvig Hegn laa. Inde mellem Træerne gabede Mørket og sendte sin klamme Aande ud imod ham. Saa raslede det i Løvet lige under Gærdet, som om en Snog gled forbi ved hans Fod. Han traadte uvilkaarlig til Side og løb videre. Bag ham susede det fra Hegnet — stadig bag ham — han syntes, han kunde føle en kold Haand glide over sin Nakke og isne sin Hovedbund — —

Da fik han Øje paa Eriks Hus, og dets Nærhed gjorde ham rolig. Han listede sig forsigtig krybende langs den sidste Del af Hegnet, gik langsomt langs Vejgrøften og nærmede sig Huset med bankende Hjærte. Skridt for Skridt gik det henimod den lille

Have. Han stod stille med tilbageholdt Aandedræt, men hørte intet andet end Blodet, der bankede og bankede i hans Bryst og i hans Tinding. Saa gik han ud paa Vejen og kiggede ind over Laagen. Ingen. Ganske stille aabnede han den og gik op mod Døren. Gruset knasede under hans Fod. Han traadte let og varsomt paa Trinet og drejede forsigtigt og prøvende Dørens Haandtag. Han følte, at hans Haand rystede, men han klemte stærkere til for at gøre Taget mere fast og lydløst. Nu var Dørgrebet drejet rundt Han prøvede at aabne. Døren var laaset.

Da følte han, at Blodet strømmede til hans Hoved. Han stod et Øjeblik — bedøvet, tanketom. Saa greb en pludselig Indskydelse ham som et Tag i Nakken. Han vaagnede til Besindelse, tænkte sig lidt om og listede sig saa langs Bedenes Græskanter uden om Huset. Da han kom ind i den lille Gaard, kastede han et undersøgende Blik til Siden, hvor Skurenes Skygger laa ligesom i Baghold og lurede. Gik saa forsigtig videre hen mod Husets Bagdør. Han saa' i Forbigaaende, at Sovekammerets Gardiner var rullet ned og smilede, idet han sagte listede forbi. Stod saa et Øjeblik stille — lyttede — hørte han noget? Gik igen et Par Skridt — — var de mon derinde — — var de derinde — — og stod saa henne ved Døren.

Han prøvede fast og forsigtig som før. Da følte han atter sit Hoved saa hedt og spændt, som skulde det sprænges. Det sang i hans Øren — — slog i hans Tinding. Nu! —

Døren var aaben. Han rev den op med et Ryk og traadte ind i et Værelse, der var halvlyst af Skæret fra den lyse Aftenhimmel. Med et Brag lod han Døren smække i efter sig. Da hørte han i det samme et Skrig fra et Værelse, der stødte op til dét, han stod i. Han kendte Rigmors Stemme i Skriget — hørte noget tungt slaa mod Gulvet — et Par Fødder kom hurtig hen derover —. Saa famlede en Haand nervøst ved Laasen — en Nøgle blev drejet om — — og Erik stod bleg og fortumlet i Døraabningen, uden at tale, uden at aande, stirrende, lynslaaet.

Hjalmar gik hen imod ham og sagde med en Stemme, som han med Vilje gjorde mørk og truende: Hvor er Rigmor?

Og da Erik ikke svarede, men lukkede Døren med febrilsk Hast, raabte han:

Hvor er Rigmor?

Over Erik Bruns Ansigt laa en graa Skygge af Rædsel. Men med ét gled der en Trækning af smilende Aandsforladthed over det, og han sagde med en uklar Stemme, der ligesom rystede for dens egne Ord:

Hun er hjemme.

Hjalmar traadte endnu et Skridt frem mod Erik. Han var ham nu ganske nær. Saa skreg han ind i hans Ansigt:

Det er Løgn! Jeg kommer hjemmefra!

Det saa' et Øjeblik ud, som om Erik var klemt flad op mod Døren. Men saa satte han dristig højre Fod et Par Tommer frem, rejste sit Hoved, og med

det Heltemod, som Selvopgivelsen indgyder, sagde han:

Hun er hos mig — han tog Vejret, der af Skræk slap fra ham paa Midten — — hvem hun elsker!

Da traadte Hjalmar nogle Skridt tilbage, og en høj, skrattende Latter brød sig Vej over hans Læber. Det var hans Uro, hans Spænding, hans Had og Haan, hans Spot, hans Lyst og hans Sejersglæde, der steg som et befriende Raab fra hans Bryst. Han hørte det skralde i den lave Stue, undrede sig et kort Sekund over den Storm af Hævn og Fryd, som rasede deri, og følte, at han i et Nu vilde kunne forvandle sin Latter til et Skrig af Smærte. Og i samme Øjeblik han mærkede dén Tanke bag sin Latter, holdt han inde, og idet han atter nærmede sig Erik, skreg han med en Stemme, der skælvede af graadkvalt Smærte:

Skurk! — — Skurk!!

Han undrede sig over sin Stemmes Lidenskab, da han stadig kunde mærke sin kolde Beregning smile bag den. Han følte, at Eriks og Rigmors Skæbne laa i hans Haand, og han fornam en kriblende Lyst til at pine h a m, der stod for hans Øjne med den daarlige Samvittigheds Mærke paa sin Pande, i sit Blik og paa sin Læbe, og h e n d e, som han vidste laa bleg og rystende faa Skridt fra ham. Og endnu en Gang skreg han, idet han truende løftede sin Haand:

Skurk!

Erik havde atter stillet sig tæt op ad Døren som for at finde et Rygstød. Han følte nu, at

hans Livs store Øjeblik var kommet, og med en mandig Gebærde lagde han Haanden paa sit Bryst og sagde med hævet Røst:

Jeg og Rigmor har taget vor Beslutning!

Rigmor og du — raabte Hjalmar. Jeg ogsaa — forstaar du! Skilsmisse — straks! Straks! raabte han endnu højere. I tør intet nægte. Og da Erik intet svarede, skreg han: Straks! Hører du? Nægt, om I tør!

Jeg nægter intet.

Du kan intet nægte!

Jeg vil intet nægte. Eriks Stemme skælvede af Sindsbevægelse. Og med en Røst, der blev helt grødet af ædel Mandighed, lagde han til:

Intet! Som Mand af Ære. — —

Da følte Hjalmar, at hans Maal var naaet, og at Erik vilde bekende alt, naar Sagen kom frem. Men for ikke at svække det Indtryk, Erik havde faaet af hans glødende Had og skummende Vrede, gik han endnu en Gang frem imod ham og hvislede med hæs Stemme:

Usling!

Saa gik han hurtig hen mod Døren, vendte sig om med knyttet, opløftet Haand, smækkede Døren haardt i efter sig og forsvandt. — —

Han gik hen ad Vejen. Han følte, at hans Lemmer var slappe af Nervøsitet. Da han kom til Hegnet, blev han sikrere, og jublende Tanker dansede rundt i hans Hjærne. Hidset af Uro og Spænding satte han i Løb. Det klukkede i ham. Det lo alle Vegne — foran ham — bag ham — og inde i

Hegnet. Og han løb og løb — sprang over en Kløft — stansede og tog Vejret — løb saa igen. Inde fra Hegnet rislede det — hihi — hihi —. Haha! — lo han til Svar. Saa løb han atter videre, og han syntes, at hans og Hegnets Latter løb efter ham.

Da han naaede op over den sidste Bakke, stansede han. Et Smil vred sig om hans Mund som en stivnet Latter — —

Nede paa Stranden sad Ida Kock og ventede.

THI KENDES FOR RET –

I

Herredsfoged With løftede sit Hoved. Tog et langt, eftertænksomt Drag af Piben og beholdt Røgen en Stund i Munden, inden han pustede den fra sig i en lang Sky henover Lampeglasset. Dér steg den saa i lyseblaa Forvirring op mod Loftet og blev borte. Og atter sugede Herredsfogden et eftertænksomt Drag til sig, pustede det hen over Lampen som det foregaaende, og atter saa' han Røgen kruse og krumme sig, inden den steg til Vejrs og gled ud i Rummet. Saa bøjede han sig hen over et Stykke beskrevet blaat Koncept, der laa foran ham paa Skrivebordet, satte et Tegn og strøg et Ord og lænede sig saa tilbage mod Stoleryggen, idet han lod sit Blik, fjærnt og sløret, glide ud i Stuens Stilhed.

Selvfølgelig var det beviist! Arrestantens egen Tilstaaelse stod jo derhenne i Retsprotokollen med Retsvidnernes Underskrift, og den stemmede ogsaa godt nok med Pigens Udsagn under Forhørene. Og hans senere Tilbagekaldelse var jo ganske betydningsløs. — —

Arrestanten og Pigebarnet havde truffet hinanden paa Markedet inde i Nysted. Dér havde de

saa ud paa Aftenen deltaget i Dansen henne i Madam Larsens Gæstgiveri. Arrestanten havde været meget oprømt og havde nydt adskillige berusende Drikkevarer, dog var hans mentale Tilstand efter Vidnernes samstemmende Forklaringer ikke anderledes, end at han var sig fuldt bevidst, hvad han foretog sig. De havde saa ud paa Natten forladt Byen for at følges ad til Ulstrup, hvor de begge var i Tjeneste. Paa Vejen gjorde Arrestanten vel adskillige Tilnærmelser til Pigen, men hun slog hver Gang hans Haand bort og sagde til ham, at han skulde holde sine Fingre for sig selv. Men da de saa var kommet ind i Ulstrup Hegn, greb han hende med ét i Skuldrene og kastede hende til Jorden, uden at hun, halvt bedøvet af Slaget og Overraskelsen, kunde værge sig derimod. Og efter nogle Øjeblikkes Kamp fik han da sin Vilje med hende.

Herredsfoged With lod atter Blikket løbe henover de sidste Linier i Konceptet. Saa rettede han et »er« til »maa siges at være«, rejste sig fra Skrivebordet og gik hen for at kradse Piben ud paa Pladen foran Kakkelovnen. Midt paa Gulvet blev han staaende med den lange Pibe i Haanden som en Viser paa Retfærdighedens Guldvægt — tog saa resolut Hovedet af Viseren, vendte denne, hældte Saucen ud i Kulkassen og gik saa hen ved Tobaksbordet for at stoppe Piben paany.

Det var ogsaa fortrædeligt med den Tilbagekaldelse! Selvfølgelig — juridisk sét var den ligegyldig — absolut ligegyldig, og Amtmanden vilde

sikkert faa et meget gunstigt Indtryk af hans dygtig ledede og planlagte Forhør. Men Tilbagekaldelsen var der — som en Maske, der var sprængt i det saa sindrig sammenknyttede Væv. Og han havde i Sandhed heller ikke skaanet sig selv under denne Sag. Der var taget Rapport over alt, hvad der vedrørte den — et stort Antal Vidner var blevet afhørt — der var holdt Forhør til langt ud paa Aftenen. Det var i det Hele taget en af de største Sager, han i sin Embedstid havde haft, og hvis den gamle Byfoged Rahlfs i Nysted virkelig, som det forlød, tog sin Afsked næste Aar, saa — —

Og saa var den jo, naar alt kom til alt, absolut usandsynlig, denne Tilbagekaldelse. — — Pigebarnet skulde have været villig, og hun havde kun angivet Arrestanten, fordi de paa Hjemvejen var kommet op at skændes om Betalingen. Nonsens! Under Forhøret var det oplyst, at Pigen, selvom hun ikke — hvad der paa Landet desværre hørte til Sjældenhederne — var intacta, saa dog aldrig havde udvist nogen Adfærd, der tydede paa en sædelig Fordærvelse. Hvorimod Arrestanten ofte, medens han tjente hos Pastor Risom, ved sin letfærdige Optræden overfor Pigerne havde vakt Anstød saavel hos Pastorinden som hos hendes Døtre. Ganske vist havde Pastoren ved den sidste Middag i Præstegaarden betroet Herrerne ved L'hombrebordet, at denne letfærdige Optræden indskrænkede sig til Tilnærmelser, som selv en Pastor muligvis nu og da havde tilladt sig overfor en Pastorinde. Men Pastor Risom var nu en Gang ikke fri for en vis Slibrig-

hed i Omtalen af det kvindelige Køn, og hvad dertil hørte. Og saa kunde man da virkelig ikke drage nogen Slutning fra Ægteskabet, der var en sædelig Samfundsinstitution, til løse Forhold, der savnede ethvert Gran af sædelig Alvor eller Berettigelse.

Herredsfogden tog et Par korte, indignerede Drag af den nystoppede Pibe. Saa trykkede han forsigtig den antændte Tobak, der krummede sig som i Smærte og truede med at krybe over Pibehovedets Rand, ned i dette og slog Laaget i med et lille, resolut Smæk, der udtrykte Herredsfogdens Tilfredshed med sin egen Tankegang, samtidig med at det satte Punktum for den. Han gav sig da til at spasere i lange, lige Linier op og ned ad Gulvet, stansede nu og da for at flytte en Bog, der havde forskubbet sig en Kende i Reolen, eller for at opsamle et Par Tobaksblade, der var faldet ned bag Tobaksbordet. Mellem Stunder skottede han hen til Skrivebordet og til det blaa Koncept, som laa med en bred, højtidelig Margin, og kun ventede paa det lille Tal, der ubønhørlig fastslog Forbryderens fremtidige Skæbne. Men han vendte atter om og snappede kun i Forbigaaende fra Stolesædet sit Lommetørklæde, som han almindeligvis sad paa til Tørring, naar Vintersnuen begyndte at plage ham. Med en skrattende Lyd rev han det sammenpressede Lærred fra hinanden, gned det nogenlunde blødt mellem Hænderne, pudsede eftertrykkelig sin Næse og stak det i Lommen.

Men skønt Herredsfoged With havde tænkt at afslutte sit Arbejde for idag og i Fred og Ro hengive sig til Læsningen af »Dagbladet«, som var kommet med Aftenposten, følte han sig dog ikke i tilstrækkelig Sindsligevægt til med Udbytte at kunne fordybe sig i dette Intelligenspartiets Organ, som han yndede at kalde det, naar Hovedstadsbladene kom paa Tale i hans Omgangskres. Hver Gang han paa sin Vandring kom forbi Skrivebordet, stirrede den til Straffetiden reserverede Plads ham imøde med et stort, tomt Blik. Han vendte sig om og gik et Stykke frem i Stuen. Med ét stod han stille. Det var, som om noget laa og stirrede ham tomt og dødt i Ryggen. Hvor var han pludselig kommet paa den dumme Tanke? Hvor skrev den sig fra? Var det noget, han en Gang havde sét — et Minde om et Blik, der en Gang havde mødt hans — —? Narrestreger! Følgen af, at man sad saa længe over sit Arbejde og tog sig saa samvittighedsfuldt af en gemen Forbryders Sag. — Arrestanten — —! Hans Blik —! Herredsfogden drejede sit Hoved og saa' sky hen imod Skrivebordet. — — Det var dén Aften, han aflagde Tilstaaelsen — nu huskede han det. Hans Blik var segnet saadan ligesom bagover — ind i hans Hoved og blevet borte. Javist var det et uhyggeligt Syn. — — Der fór en svag Gysen over Herredsfogdens Ansigt. — Naa — man var da gudskelov hærdet overfor den Slags Effekter. —

Herredsfoged With gik med faste Skridt tilbage til Skrivebordet og vendte Konceptet om. Saa

satte han sig hen i Gyngestolen og stirrede i Tanker frem for sig, mens Røgbølge paa Røgbølge rullede ud i Stuen. —

Straffen — —? Retfærdighedens punctum saliens — som han en Gang havde udtrykt sig i en Takketale ved Stiftelsesfesten i Nysteds borgerlige Forening. Forinden han havde fastsat dén, fik han dog ingen Ro. Og netop paa dét Punkt galdt det om at afveje mange forskellige Hensyn, for at ikke Ligevægten mellem Brøde og Straf skulde forrykkes. Gudbevares — Humanitet var et smukt Begreb, maaske et af Menneskehedens mest ophøjede, men human og human var dog to Ting. Ingen vilde vist frakende ham denne Egenskab, men hans Humanitetsfølelse qua Dommer gik aldrig videre, end at han fuldtud havde Loven paa sin Side. Og saa var der jo dog ogsaa andre Hensyn at tage — baade til sine Overordnedes Mening og til den herskende Praksis. Amtmanden saa' strængt, meget strængt paa Forbrydelser mod Sædeligheden, og Højesteret, hvortil Sagen jo eventuelt vilde blive appelleret, hvis Arrestanten i sin Forhærdelse ikke skulde være at formaa til at frafalde Appel, havde ofte skærpet Underrettens Domme i lignende Tilfælde ikke saa ganske ubetydeligt. Og alt, hvad der ikke i et og alt var Stadfæstelse, var jo dog en Næse. Fuldmægtig Svendsen havde mént, at Straffen burde nedsættes paa Grund af formildende Omstændigheder. Men for det første havde With nu en Gang den Anskuelse, at en Dommers Mening ikke burde falde sammen med en underordnet

Fuldmægtigs, da den behørige Respekt lettelig kom til at lide under en saadan Lighed i Synspunkter og Betragtninger, og for det andet — hvad var saa det for formildende Omstændigheder, Svendsen anførte? Fuldstændig ujuridiske og Lægmands Abstraktioner. Beruselse —? Det var jo efter Vidnernes samstemmende Forklaringer in confesso, at Arrestanten ved Bortgangen fra Madam Larsens Gæstgiveri tilsyneladende ikke var mere beruset, end at han maatte antages at være sig bevidst, hvad han gjorde. Stærkt udviklet Kønsdrift — —? Hvis det skulde være en formildende Omstændighed, saa var det jo ligefrem at sætte en Præmie for Utérligheden. Og Distriktslæge Madsens Erklæring gik klart og tydeligt ud paa, at Arrestanten ikke frembød Tegn paa nogen seksuel Abnormitet. Det var netop en af Domstolenes Samfundsopgaver ved strænge, men retfærdige Straffe at virke som en Bræmse paa dén overhaandtagende Hang til Usædelighed, der aabenbarede sig saavel i Litteraturen som i Livet nu til Dags. Hvad det galdt om var jo dog at føre Mennesket videre og videre til Erkendelse af dets guddommelige Natur og ikke at udklække og opelske dets dyriske Drifter. Men — naturligvis var det paa den anden Side ikke Meningen at kue Kærlighedsdriften, der jo med sit dybe, aandelige Indhold stod i Pagt med selve det Guddommelige og var et af Livets skønneste Mysterier. Men naar det sjælelige faldt bort, og den blev til en blot og bar Tilfredsstillelse af et rent sanseligt Begær — —

Herredsfoged With løftede sit Hoved og saa' sig omkring i Stuen, som om han var bange for, at nogen skulde have hørt hans Tanker. Saa satte han sig atter tilrette, sænkede langsomt Øjenlaagene over de lidt anstrængte Øjne, mens han lod Stolen gynge ganske svagt frem og tilbage — frem og tilbage — —

Gudbevares — der var Fristelser, store Fristelser. Men Mennesket havde en Pligt til at modstaa disse. Var ikke selve Syndefaldet et Fingerpeg i saa Henseende — og dér drejede det sig dog kun om et Æble. Jo stærkere Fristelserne var, des vanskeligere var det selvfølgelig at modstaa dem. Og det kunde ikke nægtes — Tiltrækningen mellem Kønnene var en Faktor, som man i Livet maatte regne med. Ingen kunde sige sig ganske fri for Anfægtelser, og Mandens Kærlighedsdrift var vel nok som Følge af hans kraftigere Konstitution stærkere udviklet end Kvindens. Hans Virketrang, hans Viljekraft, ja selv hans Appetit var større.

Herredsfogden gav med nogle smaa, aarvaagne Nik sin Tilslutning til Kende. Saa sad han en Stund og stirrede paa de tætte Røgskyer, som boltrede sig imellem hverandre med næsten kvindelig bløde Former, idet han sendte dem ud i Stuen. Med et stærkt Pust splittede han dem ad i Flager og Striber. Og atter lod han sig vugge frem og tilbage i Gyngestolens og Tankernes afmaalte Kurve. —

Javist var det en stærk Lyst, der drog Kønnene mod hinanden, en Lyst, som det kunde have sine

store Vanskeligheder at overvinde. Der var jo Kvinder, som var i Besiddelse af rent ud sagt besnærende Egenskaber, der kunde virke i høj Grad forvirrende paa det mandlige Gemyt. Som Følge deraf var den ugifte Stand heller ikke absolut tilfredsstillende. Han selv undgik jo destoværre heller ikke Anfægtelser, selv om ogsaa disse altid holdt sig indenfor Sømmelighedens Grænser. Men Sansen for das ewig weibliche var der dog. Naa, selvfølgelig — den hørte jo ligefrem med til en æsthetisk dannet Mands aandelige Fornødenheder. Uden den vilde der ikke være nogen Poesi — hverken Heiberg eller Henrik Hertz — og Poesien, der jo var en anerkendt og bærende Magt i Samfundslivet, dvælede ofte i Nydelsen af netop de samme specifikt kvindelige Attributer, som en Mands Tanker i begejstrede Øjeblikke udmalede sig, saasom Barmens Tvillinghøje, Midjens Runding og — — og sligt. —

Herredsfoged With aabnede sine Øjne, som han i et Slags stille Velbehag havde lukket. Han rettede sig energisk i Gyngestolen, saavidt det lod sig gøre, og strøg med et rask Tag Haanden igennem Haaret. — — Man burde ikke fordybe sig i slige Æmner. Thi selv om de vel nok turde henregnes til et dannet Menneskes poetiske Indhold, saa kunde bemeldte Fænomener dog ogsaa lettelig frembringe en Lystfølelse, der muligvis dybere sét var uden sædelig Berettigelse. Men naturligvis maatte Indholdet af denne Lystfølelse atter være Genstand for en individuel Bedømmelse. Da han

for Eksempel før sad henne ved Skrivebordet, og lille Mine kom ind og bad ham, om hun i Aften maatte gaa hen for at besøge en Veninde, da skulde han ikke nægte, at han ved at se hendes friske Ansigt og i Sandhed tiltalende Skikkelse følte sig paa én Gang beklemt og oplivet. Men paa den anden Side maatte han bestemt fastholde, at hans Følelse havde holdt sig indenfor Æsthetikens Grænse. — — Der var noget jomfrueligt udbredt over Mine — det havde ogsaa straks gjort Indtryk paa ham, da han i Efteraaret fæstede hende ude hos hendes Fader, Søren Anders. Og det var med et sandt Behag, at han saa' hende færdes i Huset og hygge om ham som Jomfru Wibergs Efterfølger. Thi med alle Wibergs gode Egenskaber saa var der dog i hendes ydre Apparition intet, der ledte Tanken hen paa det specifikt jomfruelige. Naa — man kunde jo heller ikke forlange det samme af en Kvinde paa over de 40 som af en paa 20 — Wiberg havde selvfølgelig haft mere Anstand end Ynde, og hendes Attributer var paa det sidste ikke uden en paafaldende Tørhed. Nej — naar lille Mine efter Aftensbordet satte sig ind i Stuen til ham med sit Sytøj, og han læste Dagbladet til sin Toddy, saa var der en saadan kvindelig Renhed udbredt over hendes Træk og vel proportionerede Former, at han ofte ubemærket listede sig til at se hen paa hende, og navnlig yndede han, naar hun sad ham nær, at følge hendes lille Brystsløjfe, der steg og sank — steg og sank — —. Og før, da hun stod derhenne, og han

spøgefuldt spurgte hende, om det nu ogsaa var en Veninde, hun skulde besøge, da var der over hendes blufærdig sænkede Øjne og hendes i al Kyskhed bare Arme noget absolut højst indtagende.

Herredsfogden rejste sig og stod et Øjeblik stille. Inde i Stuen ved Siden af hørte han en svag Støj af Knive og Gafler, der blev lagt ned i Buffeten. Han fulgte interesseret hver Lyd derinde fra — der kom noget skuffet over hans Ansigt, naar Skridtene fjærnede sig og noget oprømt, naar de atter nærmede sig. Saa — nu laa lille Mine paa Knæ og satte det store Glas ind i Buffetskabet. Navnlig naar hun saadan bøjede sig, og Kjolen strammede stærkt over Ryg og Lænd, saa' man bedre, hvor gediegent det altsammen var. — — Mon hun ikke kom ind, som hun plejede, og sagde Farvel? Eller glemte hun det maaske af bare Iver for at komme afsted? — En Veninde? — — I Grunden var det noget paafaldende, saa ofte hun i den sidste Tid bad sig fri efter Aften. Skjulte der sig maaske under den tilsyneladende Jomfruelighed Rørelser af seksuel Natur? Skønt det efter hendes Væsen at dømme ikke var sandsynligt, saa var dog paa den anden Side Formodningen heller ikke udelukket. Hun var jo nu i den Alder, hvor Kønnene stærkest droges mod hinanden, og hendes ydre Afdæmpethed kunde godt dække over en Kærlighedstrang, som søgte Tilfredsstillelse — —

Herredsfoged With vendte sig om med et pludseligt Ryk, og samtidig lagde han sit Ansigt i strænge, bureaukratiske Folder, der udtrykte den

højeste Misbilligelse af den Retning, hans Tanker havde taget. I moralsk oprørt Sindsstemning gav han sig til at vandre op og ned ad Gulvet, idet han nu og da lod Pibespidsen smække henover Kind og Næse som en Slags Pønitense og mumlende tillagde sig selv lidet smigrende Prædikater. Men lidt efter lidt blev Skridtene længere og besindigere, frem over Selvbebrejdelserne og Selvplagerierne dukkede atter lille Mine med de hende tilhørende Attributer, og med en for en ældre Embedsmand maaske noget for uethisk Hjærtebanken blev han staaende stille midt paa Gulvet, lyttende . . . .

Mon Mine var gaaet ud i Køkkenet — eller maaske op paa sit Værelse? — — Naa, hun kom nok tilbage. — — Hun stod maaske nu og redte sit Haar foran Spejlet som den Dag, han nede fra Vejen saa' hende staa deroppe med udslaget Haar og de bare Arme højt løftet over Hovedet — — naa, han havde jo ingen Briller haft paa og havde selvfølgelig snarest vendt Blikket ad en anden Kant. — — Smaa, trinde Arme — — netop trinde — —. Mon hun var gaaet? Ja, Gudbevares — det var ikke for dét — for hans Skyld kunde hun naturligvis gaa, naar hun vilde, men hun plejede nu én Gang altid at komme ned for at forhøre, om der ellers var noget . . . og saadan. Og netop iaften vilde han gærne have spurgt hende, om hun havde husket at lægge Haren i Mælk til imorgen. —

Et Skær af behagelig Overraskelse lyste over

Herredsfogdens Ansigt, da han i det samme hørte en Dør i Stuen ved Siden af blive aabnet og atter lukket. Smaa, kraftige Trin kom nærmere, og Herredsfogden satte sig skyndsomt hen ved Skrivebordet, dybt bøjet over sine Papirer. Et Øjeblik efter blev der banket paa Døren. Han lod som intet. Saa lød der atter en lidt stærkere Banken, og Herredsfogden sagde højt: kom ind!

Mine blev staaende i respektfuld Afstand henne ved Døren. Efter en højtidelig Pavse vendte Herredsfogden sig om imod hende og sagde:

Naa — er det Dem, lille Mine?

Ja — jeg véd ikke, om Herredsfogden ellers vilde noget — —?

Herredsfogden lagde eftertænksomt Hovedet i sine Hænder, blændet af den Formernes og Farvernes Pragt, der straalede ham imøde fra Mine. Der var en ret truende Svulmen udbredt over hende, og det stramtsiddende, lyse Kjoleliv gjorde Ansigtet rundere og Haandled og Hænder rødere. Efter nogle Øjeblikkes Andagt hævede Herredsfogden atter sit Hoved og lod Blikket ligesom i fjærne Tanker glide hen over Mines Talje opover Tvillinghøjene og borede det tilsidst fast i hendes Øjne, som om han var angst for, at det igen skulde falde ned og blive hængende ved Højene.

Nej, lille Mine — der var i Grunden ikke andet. Ja, det vil sige — Haren — har De husket den?

Jo. —

Og lagt den i Mælk?

Jo. —

Ja — saa tror jeg ikke — —. De har jo nok husket at spække den lidt tættere end sidst?

Jo. —

Herredsfogden sad en Stund tavs og stirrede dybsindig paa sine Negle. Saa sagde han, idet et nervøst Smil dirrede om Læberne, og Øjnene skinnede stift og stærkt paa Mine:

Naa — De er nok rigtig i Stadsen iaften, lille Mine.

Mine sagde intet, men drejede undselig sit Hoved, saa Lyset brød sig i de polerede Kinder.

Ja — saadan er det — saadan er det, gentog Herredsfogden — — naar man skal i Besøg hos Veninden, hrm — hrm — —

Herredsfogden lo kort og tørt. Lige under Øjnene var Rødmen begyndt at træde frem paa hans Kinder og gjorde hans Blik tykt. Saa fortsatte han:

Kom her hen og lad mig se paa Dem, lille Mine. De sér jo ud som en hel lille Købstadsfrøken. Var det Tøjet, jeg forærte Dem til Julen? Den sidder jo nydelig — —

Mine havde drejet sig med det hos Kvinder særegent bløde Sving, naar en ny Kjole skal beundres. Idet hun langsomt vendte Bagbredden om mod Herredsfogden, gentog han med en af Sindsbevægelse usikker Stemme:

Ny—de—lig — —

Men da Mine havde drejet sig en hel Omgang, og Herredsfogdens Øjne atter søgte mod Højdedragene, der nu var rykket hans Blik betænkelig

nær, blev han overfaldet af en sælsom Gysen, og i uforklarlig Angst rykkede han sin Stol om mod Skrivebordet, idet han sagde:

Ja, ja — gaa De saa blot — gaa saa blot — — lille Mine.

Da Mine var forsvundet, skubbede Herredsfoged With Stolen tilbage og rejste sig op. Hans Ansigt var nu blegt, og skønt han energisk havde strammet Læberne, gik der dog nu og da et Ryk igennem dem, som straalede ud i en sagte Dirren ved Mundvigene. Med bøjet Hoved gik han frem i Stuen, stod stille og gik atter tilbage. Saa stansede han igen, tog Vejret dybt, saa' sig omkring og satte sig hen i Stolen ved Skrivebordet.

Javist var det Nervøsitet — Følgerne af Stillesidden og intensivt Tankearbejde. Og saa naturligvis ogsaa dét, at han havde spist til Aften Klokken 7 istedetfor som sædvanlig Klokken 8 og ikke havde læst sit Dagblad, der spredte Tankerne, samtidig med at det beroligede dem. Naa, selvfølgelig var den Slags Affekter ligesaa lidt fremmede for ham som for en hvilkensomhelst anden. Men der var alligevel noget foruroligende ved dem, naar de som nu iaften optraadte med en vis Styrke. Ikke saaledes at forstaa, at de paa nogen Maade forvirrede hans Begreber, ingenlunde. Han var fuldstændig klar over den sædelige Bevidstheds Grænser, og han havde aldrig overskredet det Punkt, hvor den rent poetiske Beundring for Kvinden og hendes Egenskaber gik over til at blive en blot kønslig Drift. Og endnu mindre havde han — selvfølgelig

— paa noget Punkt slaaet af paa den Fordring, som Sømmelighedens uskrevne Love stillede til ham som til enhver anden, der ikke levede i et legitimt og altsaa sædeligt Forhold til en Kvinde — Men — —

Da dette lille »men« stak sit Slangehoved frem mellem Løvet paa det Kundskabens Træ paa godt og ondt, i hvis Skygge Herredsfogden var født og opvokset, drev han det med et uvilligt Hovedkast tilbage. Der var intet Men! Kun et Enten — Eller — — godt eller slet, Ret eller Uret, Dyd eller Synd. Overholdt man ikke til enhver Tid Grænsen, var man ude i Uføret. — — Hvor Grænsen var? — — Herredsfogden saa' ved denne Tanke vredt frem for sig, som om der foran ham sad en formastelig, der vovede at forstyrre hans Tankegang. — Den sædelige Bevidsthed satte Grænsen! Men selvfølgelig — fulgte man Socialismen, ophævede Stat og Kirke og kuldkastede de moralske Værdier, saa — —. Han gjorde en Bevægelse, som om alt ramlede sammen over hans Hoved.

Naa, naturligvis skulde man heller ikke dømme for haardt. Moral var jo ikke noget absolut konstant Begreb. Samfundet bestemte til enhver Tid Grænsen og havde Ret til at indsnævre og udvide disse Grænser. Der var selvfølgelig dét, som var absolut umoralsk, absolut! Men tit og ofte havde det dog viist sig, at senere Tider ansaa dét, som en tidligere havde fordømt, for fuldtud forsvarligt. Ligeledes kunde man jo heller ikke nægte, at der paa Moralens som paa Rettens Omraade var Til-

fælde, som hverken var udenfor eller indenfor — — paa Grænsen, som man sagde. Gudbevares, det var ikke hans Mening at tage sligt i Forsvar, det være langt fra — men nægtes kunde det ikke, at selv om det ikke direkte var tilladt, saa var det dog ikke heller direkte forbudt, og først hvor Forbudet begyndte, ophørte det at være Ret. — — Og selv paa et af de allervigtigste Moralomraader, Forholdet mellem Kønnene, var Grænsen ikke mere saa skarp som i gamle Dage. Man gjorde nu visse Indrømmelser — tog visse Hensyn til den menneskelige Kærlighedstrang, selv om den gav sig illegitime Udslag. Det var farligt, ja i visse Maader delvist uforsvarligt, og Følgen kunde hidføre en Slappelse af de moralske Grundbegreber, men — —

Atter stak det lille »men« sit Slangehoved frem mellem Løvet. Og atter søgte Herredsfogden med et Hovedkast at slaa det tilbage. Men det virrede saa forførerisk med sit lille Hoved, og Herredsfogden syntes nu, at det lignede lille Mines. Og mens han sad i Tanker og stirrede derpaa, spredte Bladene sig, og han saa' Mines velskabte Skikkelse træde frem og brede sig mere og mere. Indtil det Hele blev til lille Mines solide Stamme, der drejede sin Bagbredde om mod Herredsfogden, imens han betaget gentog: Nydelig, ny—de—lig! — —

Herredsfoged With rejste sig med ét. Han syntes, han trængte til at gaa sig en Tur for at berolige sine Nerver, inden han gik til Sengs. Og dér laa Konceptet og ventede paa Straffetiden.

Naa — muligvis kunde man dog forsvare at nedsætte Straffen til 4 à 5 Aar. Humanitet var jo i og for sig en ædel Følelse, naar den ikke blev overdrevet. Højesteret havde jo dog ogsaa i 1871 i et lignende Tilfælde nedsat Straffen til 5 Aar. Ikke for dét — den begaaede Forbrydelse var grusom, bestialsk — men — —

II

Herredsfoged With stod ude paa Trappen iført Pels, Galoscher og guldtresset Kasket. Han laasede Døren to Gange, ruskede i den for at forvisse sig om, at den var lukket, og gik saa forsigtig ned ad den glatte Trappe. Han stod en Stund stille og tænkte over, om han havde husket at slukke Lampen i sit Værelse, gik et Par Skridt tilbage for at overbevise sig derom og satte sig saa i Bevægelse med en dyb, embedsmæssig Rømmen.

Herredsfogdens Bolig laa i Udkanten af Byen. Naar Vejret var stille og Vejen nogenlunde lys, gik han gærne den lille Fjerdingvej langs Landevejen til Lundegaard, vendte saa om og gik tilbage. Nu iaften var Vejen hvid af nyfalden Sne, der knirkede behageligt under Galoscherne, og den friske, lette Frostluft var ikke skadelig for hans Snue.

Han skred rask fremad, og hver Gang der med lange Mellemrum dukkede en Skikkelse frem, som var paa Vej til Byen, rettede han sig en Kende og gjorde sit Blik hvast og inkvisitorisk bag Guldbrillerne. Og naar saa Skikkelsen kom ham paa nært Hold og ved Synet af den kendte, guldtressede Kasket rev Hatten af med en respektfuld Hastighed,

saa førte Herredsfogden nedladende Haanden til Skyggen og gengældte den andens ærbødige Tavshed med et særdeles naadigt Godaften. Og da han kendte de fleste af Jurisdiktionens Beboere og satte en vis Ære i at vise, at deres Navn var ham præsent, saa tilføjede han i Almindelighed dette, dog helst Fornavnet, forsaavidt det efter Personens Stilling uden Anstød lod sig gøre.

Herredsfogden følte sig betydelig oplivet af Motionen og den friske Luft. Hans Tanker lettede og duftede bort i det store Rum uden om ham. Da saa tilmed Vejens store Ujævnheder og det noget glatte Føre lagde Beslag paa hans Opmærksomhed, blinkede de Tanker, der hjemme havde optaget ham, kun nu og da frem i hans Bevidsthed som Lygtemænd, der blev borte i samme Øjeblik de dukkede op. Den kølige Luft holdt dem ogsaa mere paa Afstand, og han følte ingen Lyst til at have dem paa nærmere Hold. —

Foran sig skimtede han et hvidt Sted, der laa noget tilbage fra Vejen. Da han kom nærmere, saa' han et dæmpet Lys strømme ud af et Vindu og gyde et rødligt Skær over de snepudrede Træer. Han rakte uvilkaarlig Hals, da han kom ud for Vinduet for at se, om der var nogen derinde. Men der var ikke andet at opdage end en høj Palme og saa det store Maleri paa Bagvæggen.

Hvad mon han i Grunden var for en Person, den Doktor Fontenay? Skønt det var paa syvende Aar, Herredsfogden opholdt sig i Nysted, havde han kun en ganske sjælden Gang truffet ham i Byens

bedre Selskabskrese. Undertiden havde han jo nok mødt Doktoren paa Vejen med den røde Jagthund i Hælene. Men de havde da enten passeret hinanden med en Hilsen eller ogsaa blot talt et Par Ord om Vind og Vejr i al Almindelighed. Man sagde jo saa meget — baade om Drik og andre Udsvævelser. Men der var dog intet absolut sikkert, saa Herredsfogden reserverede sig selvfølgelig alt fornødent. Ganske vist havde Doktoren sin Praksis fornemmelig blandt den laverestillede Del af Befolkningen, og der var noget i højeste Grad frastødende i hans Maade at smile paa og i hans — selv overfor Herredsfogden — noget nonchalente Maade at hilse med Haanden til Hatteskyggen. Man havde ogsaa sat hans Navn i Forbindelse med flere endog gifte Kvinder paa Egnen — ja, selv den unge Frue paa Lystrupgaard — — —. Herredsfogdens Tanker stod nogle Øjeblikke stille — — hrm! Saa meget var i hvert Fald notorisk, at han i sin Tid havde vakt stærk Opsigt i Hovedstaden ved under de politiske Oprørsbestræbelser i Firserne at bruge saa udæskende Ord om Regeringen og de bestaaende Tilstande, at først den samlede Lægestand og dernæst alle bedre Familier havde trukket sig tilbage fra ham. Og da ved Estrups uforlignelige Statsmandskløgt Oprøret var kuet og Partierne faldet til Ro, saa udviste hans eget Parti en paaskønnelsesværdig Ligegyldighed overfor hans fædrelandsfjendske og samfundsnedbrydende Tendenser. Fra Hovedstaden var han saa flyttet til Nysted, hvor han havde nedsat sig. Og i hvert Fald poli-

tisk sét var han nu ganske ufarlig. Paa Valgdagen afgav han aldrig sin Stemme — ikke engang til de socialistiske Opviglere paa Egnen.

Herredsfogdens Ansigt havde ved Tanken om Socialismen antaget den samme oprørte Mine, som det udviste, naar han ved Festen paa Hs. Majestæts Fødselsdag holdt Talen for Fædrelandet og omtalte de fjendtlige Partier. Og ved en nærliggende Idéforbindelse fremtrylledes i hans Sind Billedet af Festmiddagens Clou, naar han redigerede Telegrammet til Allerhøjstsamme, oplæste det under Forsamlingens stigende Begejstring og tilslut med hævet Haand gav Tegn til Mikkelsen om at intonere »Kong Christian stod ved højen Mast —«, som paahørtes staaende — —

Herredsfogden hævede ogsaa nu betaget af Erindringens Magt sin Haand til Mikkelsen, som han saa' i Aanden paa den flagsmykkede Tribune med Hornet parat til Optakt — da han i det samme følte en blød, utydelig Berøring mod sit venstre Bén og med et Ryk drejede sit Hoved. Han saa' Doktorens røde, langhaarede Hund løfte sin Snude op imod ham og betragte ham med kloge Øjne. Og med ængstelig Forsigtighed fløjtede han ganske svagt og beroligende, idet han langsomt gik videre og sagte gentog: Saa—aa, god Hund — — saa—aa, god Hund —

Han var netop kommet til det Sted, hvor Vejen svingede op forbi Lundegaard, da han fik Øje paa Doktoren, der nærmede sig med bøjet Hoved. Raadvild blev han staaende og klappede Hundens glatte

Pels. Saa løftede Doktoren sit Hoved en halv Snes Skridt fra ham, fløjtede og kaldte: Rolf! — Og da han et Øjeblik efter kom hen paa Siden af Herredsfogden, hilste de begge med Haanden til Skyggen, og Doktoren sagde smilende:

Naa, du snuser nok Vildt op paa Landevejen, Rolf. Troede du, det var en Hare?

Herredsfogden havde endnu ikke genvundet sin Fatning efter det uventede Møde og sagde med et aandsfraværende Smil:

Det er saa i hvert Fald af de store — — hrm — —

Aa, ja — saamænd. — Doktoren klappede Hunden og fortsatte, henvendt til Herredsfogden:

De skal vel videre?

I Grunden ikke — — nej. Jeg plejer at vende her. — Og da Doktoren intet sagde, vedblev Herredsfogden, idet han med en Haandbevægelse illustrerede Ordene:

— — og gaa tilbage.

Ja, saa. De plejer at vende her — — og gaa tilbage? — Doktorens Ansigt udtrykte den højeste Grad af Overraskelse.

Ja. — — Herredsfogden vendte om og fulgtes med Doktoren, der gik langsomt videre. — Jeg holder mig nu til det reglementerede, lagde han til efter en Pavse.

Det er vist ogsaa i Længden det sundeste. — Doktoren saa' hen mod Herredsfogden og løftede overlegent de mørke Bryn. Saa fortsatte han:

Jeg er nu saadan en Slags Løsgænger. Men det

straffer sig ogsaa — — for Løsgængeri er jo strafbart, ikke sandt?

Det kommer an paa — smilede Herredsfogden usikkert.

Ja, ja — jeg er nu blevet straffet. — — Doktorens Læber krummede sig, og han vedblev: Den lige Landevej er nu dog den tryggeste og sikreste at gaa.

Han holdt inde et Øjeblik og sagde saa med en Haandbevægelse ud over Vejen de gik:

Kongevejen — —

Herredsfogden gik just og grublede over, hvad Doktoren havde mént med Ordet straffet. Da han hørte Kongevejen nævne, slog ogsaa han ud med Haanden og sagde:

Det er en dejlig Vej, ja. Hvormange Køretøjer tror De, der kan passere hinanden uden at støde sammen her?

Doktoren saa' rolig frem for sig, som om han tog Maal af Vejens Bredde. Saa sagde han:

Hvormange Mennesker tror De der kan passere hinanden uden at støde sammen?

Herredsfogden lo med smaa korte Grynt: — — Navnlig naar de er saa nærsynede som jeg, sagde han saa. — Ja, destoværre, vedblev han konverserende, det er jo dét Organ, som Alderdomsbacillen først angriber, Synet — —

Her til Lands, ja.

Her til Lands — gentog Herredsfogden, idet han spørgende drejede sit Hoved.

Ja. — Doktoren løftede sine Bryn ligesom med Anstrængelse og sagde:

Det er al den Taage og Slud og Pløre, vi ælter om i. Den ene Dag skinner Solen herhjemme, og saa smider vi Galoscher og Paraply og Regnkappe og tror, at nu bliver der Lys over Landet. Men allerede den næste Dag siver Regnen ned — gennembløder — — gennembløder alt herhjemme. Og saa sjapper vi atter videre i Uføret med Galoscher, Paraply og sure Øjne — —

Ja, jeg bærer nu saa godt som altid Galoscher. Herredsfogden saa' ned paa sine Fødder. — Jeg lider nemlig meget af kolde Fødder.

Saa skulde De anskaffe Dem en Varmedunk.

Jeg har saamænd prøvet det. Men Varmen holder sig ikke.

Jamen, De skulde anskaffe Dem en rigtig Varmedunk, Herredsfoged. — En Kone! Skønt — fortsatte han med en haard Latter — selv i den Slags Dunke paastaar man jo, at Varmen heller ikke holder sig.

Uagtet Herredsfogden fandt Doktorens Vittighed højst anstødelig, lo han dog med en høflig, noget hengemt Latter og sagde:

Nej — jeg tror, jeg mangler den fornødne Motion.

Den fornødne Motion? — Doktoren stansede leende. Er det ikke, som jeg siger? — De skulde have giftet Dem i Tide, saa havde De faaet den Motion, De behøvede — og maaske varme Fødder oven i Købet. Men De har brudt med Slægtens Traditioner, og

det straffer sig altid at bryde med det fra Fædrene nedarvede. Jeg selv — fortsatte han med en dybt alvorlig Mine — tror De ikke, jeg tit og mange Gange fortryder, at jeg ikke gik hen og giftede mig, mens det var Tid. Tænk Dem, at have en lille øm Kone ved sin Side, der vaagede over Ens Skridt som over et Barns, holdt En paa ret Køl og spredte sin Mildhed som Rosenduft over Hjemmet —

Sin Mildhed som Rosenduft over Hjemmet — gentog Herredsfogden bifaldende.

Selvom der ogsaa de 6 Maaneder af Aaret hængte Bleer paa Kakkelovnsskærmen! —

Doktoren brast ud i en høj, skarp Latter og saa' hen mod Herredsfogden. Dennes Ansigt var stivnet i indigneret Overraskelse, og han sagde med en Stemme, der rystede af Sindsoprør:

Man har let nok ved at spøge, Hr. Doktor, med hvad der er helligt og — og — — men man turde dog forlange, at Ens bedste Følelser blev respekteret.

Doktoren paatog sig atter sin Alvorsmine og sagde:

Gudbevares — —. Men da De ikke selv var gift, antog jeg ikke, det var af Sympati for Ægteskabet, at De levede i Cølibat.

Sympati og Sympati — —. Jeg hævder kun, at der ikke lader sig drage nogen Slutning e contrario. — Herredsfogden saa paa Doktoren med en logisk Skarphed i Blikket. — Der er saa mange derhen hørende Hensyn og Betingelser. Og saa maa De dog erindre, at til et Ægteskab hører der i det mindste to —

I det mindste, ja — Doktoren nikkede bekræftende. — Tre skal jo være ret almindeligt —

Herredsfogden vendte atter sit Hoved mod Doktoren. Men da denne lod som intet og rolig gik videre med et Ansigt, der var næsten ophøjet i dets Alvor, spurgte han forsigtigt:

Hvorledes — —?

Aa — jeg tænkte blot paa den nyere Litteratur —

Ja, desværre — Litteraturen er ikke mere som i gamle Dage. Heiberg og Henrik Hertz —

Naa — vi lever jo heller ikke mere i gamle Dage.

Nej — sagde Herredsfogden med Overbevisningens Styrke. Nej! gentog han i en Tone, der dirrede af Beklagelse. Nu er det Frihed paa alle Omraader — — Lighed og Broderskab. Alle vil rive ned, men hvem vil bygge op? — —

Herredsfogden skævede hen til Doktoren for at spore Virkningen, men da han ikke saa' andet end en afklaret Ro i dennes Ansigt, lagde han til med hævet Røst:

Nej! Vi gaar tilbage —

Til de gamle Dage — kom det ganske roligt fra Doktoren.

Til de gamle — hrm, nej — tværtimod. Eller rettere, forsaavidt — aandelig sét, aandelig sét —

Doktoren hævede sit Hoved og fæstede sit Blik paa Herredsfogden. Det var, som om der ulmede en hadefuld Glød i hans Øjne, da han sagde:

Ja — De har Ret. Vi gaar tilbage — aandelig sét. Men hvorledes skulde det ogsaa være ander-

ledes i dette tykke, fordummede Folk og i dette Land, der er forladt af alle Guder?

Naa—aa — — Herredsfogden skottede over Brillerne hen mod Doktoren. — De maa erindre, at der netop i vor Tid gaar en stærk, religiøs Strømning henover Landet.

Doktoren løftede sit Hoved og saa' op mod den mørke Himmel. Med et Smil aabnede han saa sine Læber og sagde:

En Strømning, ja — og hvad viser den? Et feigt Folk, der vender tilbage til de gamle Patteflasker. — — En Strømning, gentog han foragtelig — af Dumhed, ja — af Præstepræk og Lammebræg og af den dybeste aandelige Gudsjammerlighed! Nej — vi kan æde vor Sul, patte vor Mælk, gøde vor Mark og saa i vort Fadervor bede Vorherre om Sul til den næste Dag. Vi kan intet. Og hvad vil vi saa? Fremskridt? Nej — vi vil kun ét — blive siddende hvor vore Tipoldeforældre sad — paa det jævne, det sikre — paa det fra Fædrene nedarvede. Og Frihed! Du godeste Gud — — hvor er den Frihed, vi drak og fællesspiste for for 10 Aar siden — gik den ikke samme Vej som dét, vi aad — — blev den til andet end dét, den var — den vore Tipoldeforældres Oldeforældre besad?

Han tav et Øjeblik. Saa vedblev han med en Stemme, der ligesom paa Forhaand fejede alle Indvendinger bort:

Ethvert Folk har den Frihed, det fortjener. Vi herhjemme har ingen; for i det Øjeblik vi fik den, vilde den blive grumset til af vore plumpe Bondenæver.

De gik en Stund videre i Tavshed. Doktorens Ord snurrede rundt i Herredsfogdens Hoved. Der var Udtalelser, som han i høj Grad maatte tage Afstand fra, baade paa egne og Embeds Vegne. Men der var paa den anden Side Udtalelser, der tydede paa, at Doktoren havde et aabent Blik for Oppositionspartiets Brøst herhjemme. Herredsfogden mente derfor, at han indtil videre burde foretrække at indtage en passiv Stilling, og med en Antydning af et Smil indskrænkede han sig til at bemærke:

Det har naturligvis sine Betænkeligheder at opkaste sig til Dommer — der kan anføres meget baade pro et contra.

Doktoren svarede intet. Saa' kun fremover Vejen med et Udtryk, som om Herredsfogdens Ord, ja Herredsfogden selv med Uniformkasket, Galoscher og øvrige Tilbehør var Luft for ham. Og Herredsfogden, der ubestridt paa syvende Aar havde angivet Tonen i Nysteds højere Selskabsliv, og hvis første Princip var at undgaa pinlige Pavser, fortsatte derfor for blot at sige noget:

Men alt i alt er vi dog gudskelov traadt ind i roligere Tilstande.

Doktoren blev gaaende endnu en Stund med Blikket rettet ud over Vejens lyse Linie. Saa drejede han med et Kast sit Hoved om mod Herredsfogden og sagde:

Husker De fra Deres Historie Fortællingerne om Normannerne, der drog ud heroppe fra til andre Lande — røvede, plyndrede og, naar det gik højt, skændede Kvinderne og slog Børnene ihjel? Saa

satte de sig fast derude i de nye, frie Egne. Og véd De, hvem der blev tilbage herhjemme? Trælle og Kvinder! Og fra dem stammer vi — Folket af Trælle og snadrende Kvinder. —

Ja — sagde han lidt efter — saadan er det. Vi er Fritænkere herhjemme — og saa holder vi Kirkebryllup, lader vore Børn døbe, konfirmere, gaa til Alters — hele Suppedasen om igen — forstaar sig — — af højere Hensyn. Vi er de ræverødeste Radikale, anklager Regeringen for Vold og Svig, bukkenejer og skraaler Hurra for Konger og Prinser og modtager med bankende Hjærte det Dingeldangel, som det forhadte Regimente underkøber os med ved højtidelige Lejligheder — — alt sammen af højere Hensyn. Vi elsker ikke ét og hader det modsatte. Gjorde vi dét, saa tog vi vor Ret, naar vi ikke kunde faa den. Den, der for Alvor vil noget, kender intet Hensyn. Men vi vil intet! Intet andet end hytte vort Skind, mens det endnu er Tid, og sikre os et hæderligt Tilbagetog. Og saa Vaas! Vaas! Vaas!

Han holdt et Øjeblik inde. Saa vedblev han med lavere Stemme:

Et hæderligt Tilbagetog — dét er Løsenet. Naar alle de frihedsbegejstrede Fedtegrosserere, Spækhøkere og Træskomænd har raabt leve Dit eller ned med Dat, saa vedtager de i enstemmig Lumpenhed en Resolution. Muligvis mener de, at Resolution og Revolution er et Fedt — det er jo kun et Bogstav, der gør Forskellen. Og saa drukner de den lille Forskel i det danske Grin og det danske Øl,

og naar den sidste Slat er skyllet ned, vælter de hjem til de ventende Madammer og gør deres Borgerpligt — — —

Og er der saa en Mand med en Smule Mod i Brystet, som vil noget, vil det ved Anvendelsen af alle Midler — hensynsløst, skaanselsløst — — saa rokker Frihedens Bedsteborgerskab med de tomme Hoveder, tænker paa Kone og Børn og det gode Flæskesul, og stille lusker de af hver til sit ad Tilbagetogets hæderlige Vej, og han sér, at det, han vilde, Friheden, Retten — det var netop dét, som de andre ikke vilde.

Gudbevares — sagde Herredsfogden, da Doktoren tav — jeg benægter ikke, at der kan være noget i Deres Betragtninger. Maaske endogsaa meget — tilføjede han med dybsindig Mine — — navnlig hvad angaar den mere inferiøre Del af Befolkningen. Men Folket som Helhed har dog ogsaa store Minder at se tilbage paa. Jeg vil blot anføre 48 — Aanden fra 48 —

Og 64 — Aanden fra 64 — — og Valdemar Sejr —

Valdemar Sejr? — Herredsfogden drejede uforstaaende sit Hoved.

Ja — Doktorens Smil blev større — — husker De ikke, dét var ham, der vandt den sidste Sejr i Danmark —? Tænk Dem siden, tænk Dem! Intet Land i Verden kan fremvise en slig Forsamling af Guds Naade. Tab paa Tab, Nederlag paa Nederlag. Og saa laver vi Fest paa Minderne om de Nederlag, vi har lidt. Herregud — vi har jo ikke andet!

— — Nej, afbrød han, da Herredsfogden gjorde Mine til at tale — vi er et dødsdømt Folk. Men den Dag, Dommen bliver fuldbyrdet, saa vil atter Aanden komme over os — vi vil lave Fest, Sørgefest med Kantate, Fællesspisning og »Kong Christian —«. Hundrede Aar efter vil vi holde Hundredaarsfest, tusinde Aar efter Tusindaarsfest med samme Program, og vi vil gaa i vor Grav med Følelsen af at have gjort vor Pligt, som det sømmer sig et fribaarent Folk — af Trælle! —

Det snurrede atter i Herredsfogdens Hoved, men han tav, fordi han ikke kunde finde det rette Ord. Det var formasteligt, meget af det, Doktoren sagde, og havde det været ved Festmaaltidet paa Hs. Majestæt Kongens Fødselsdag, skulde han saa sandelig nok have givet Svar paa Tiltale. Men her paa alfar Vej var ikke Stedet til at hævde Fædrelandets Ære. Ja — saaledes var Tiden! Dens nedbrydende Tendenser skaanede hverken Gud, Konge eller Fædrelandets dyrebare Minder. Det var Socialismen, der stak sit røde Hoved frem alle Vegne — sit røde Hoved — det Billede skulde han dog have i Erindring ved Lejlighed. — Iøvrigt var Doktorens Udtalelser ikke uden en vis Interesse. Flere af dem havde endogsaa slaaet Herredsfogden. Ikke saaledes at forstaa, at han i nogen Maade bifaldt dem — selvfølgelig. Og selv om han paa et eller andet mindre væsentligt Punkt muligvis ikke var i absolut Modstrid med Doktorens Meninger, saa kunde det dog aldrig falde ham ind at udtale den direkte som sin egen. Tanker var toldfri. — Men følte man,

at man var smittet af selv den ubetydeligste oppositionelle Tanke, saa var det enhver loyal Borgers uafviselige Pligt som ved en hvilkensomhelst anden Smitte at begrænse den og lidt efter lidt at søge at faa den ryddet ud af Kroppen — —

Herredsfogden stansede midt i sin Tankegang, da han mærkede, at Doktoren stod stille. Idet han hævede sit Hoved, saa' han Lyset fra Doktorens Stue gyde sit Skær ud over Haven. Og mens han gjorde Anstalter til at trække Hansken af sin højre Haand, sagde han:

Naa — nu er De nok hjemme?

Doktoren kastede et Blik ud over de øde Marker:

Ja — sagde han saa — det kan man jo gærne kalde det. Og lidt efter fortsatte han:

Har De Lyst til at kigge med indenfor?

Herredsfogden kunde inderst inde ikke nægte, at det vilde interessere ham at se, hvorledes Doktoren havde det. Paa den anden Side var det over Sengetid, og han havde ikke faaet Dagbladet studeret. Men det var en Nyhed, der vilde gøre sin Virkning ved L'hombren imorgen hos Pastor Risom. Han indskrænkede sig derfor til at indvende:

Det er jo rigtignok efter Visittid —

Doktoren bøjede sig ned over Laagen og sagde:

En Læge har ingen Visittid. Og idet han trak Overlæben med det opaddrejede Overskæg i Vejret, saa han blottede Tænderne, tilføjede han:

Det træffer sig ikke saa sjældent, at jeg modtager Besøg paa denne Tid.

Herredsfogden gik ind gennem Laagen:

Det maa være en anstrængende Gerning, sagde han saa med deltagende Mine.

Doktoren saa hen paa Herredsfogden. Da han mødte dennes alvorsfulde Blik, nikkede han blot og gik i Forvejen for at lukke op. —

Herredsfogden traadte ind i en dæmpet oplyst Entré. En ejendommelig pirrende Duft, der mindede om Jasmin, slog ham imøde. Han gned velbehageligt sine Hænder, saa' paa de mange Hjortegevirer, Bøsser og Jagttasker og sagde oprømt:

Naa — De lever nok ikke alene af at slaa Mennesker ihjel.

Doktoren stod og hængte sin Frakke op:

Jager De aldrig, Herredsfoged, spurgte han saa.

Aldrig.

Det forbyder vel ogsaa Deres Embedséd — — ja bevares, ikke den lovlige Jagt — — men jeg ménte den vilde Jagt — paa fremmed Grund.

Krybskytteri? — Herredsfogden smilede usikkert.

Ja — Krybskytteri, gentog Doktoren med et spottende Smil. Tænk Dem — vedblev han, idet han aabnede Døren til en oplyst Stue og bød Herredsfogden gaa ind — — tænk Dem Faren, Spændingen og saa Jubelen, naar den lille Kramsfugl, ramt i Hjærtet, synker lige lukt i Favnen paa En. —

Herredsfogden var stadig ikke ganske klar over, hvor Doktoren vilde hen. Han nøjedes derfor med at vedligeholde det usikre Smil, medens han løftede Øjenbrynene og Pegefingeren og sagde:

Men Loven?

Loven! Kloge Rotter gaar aldrig i Fælden. —

— Naa, hvad siger De saa — vedblev han, idet han vendte sig om mod Herredsfogden, der beundrende lod Øjnene glide fra Gulvets bløde Tæpper til den store Kamin med det høje Gelænder og de svære Møblers solide Hygge. — Et efter Omstændighederne ret tiltalende Fængsel, ikke sandt?

Meget tiltalende. — Herredsfogden lod sin Haand beskrive en stor, illustrerende Bue: — Ligesom Kvindehænders Omhu —

Aa, ja — sagde Doktoren — og dog et Fængsel. Tror De, jeg tænkte paa Matrikelnummer 14ª af Nysted, da jeg var 20 Aar? — Han hentede en Kasse Cigarer og bød Herredsfogden:

De ryger vel?

Herredsfogden tog ligesom ængsteligt en af de mørke, let dunede Cigarer og sagde:

Jo, Tak. Men ærligt talt helst Pibe.

Pibe! — Doktoren stansede og holdt Tændstikken for ham. — Det gir jo Lugt som i et Lighus. — — Har De mærket Duften herinde — som af sære Blomster. Det er min egen Opfindelse — den ligesom forynger og faar Blodet til at banke. — Og mærk saa Duften af denne Cigar — — glider den ikke som en Drøm om vilde, brune Pigebørn forbi Deres Næse?

Sæt Dem nu her — han rykkede en af de svære Lænestole hen til Herredsfogden og gik saa hen til et stort Hjørneskab i Stuens modsatte Ende. — Snik Snak! sagde han saa, da Herredsfogden ved Lyden af Glassenes Klirren forsøgte en svag Pro-

test — De skal! — Den plejer jeg sommetider at traktere med, naar jeg faar Aftenbesøg. Den varmer som Solen, der har glødet den. — Sé en Gang, fortsatte han, idet han med straalende Øjne holdt Glasset, hvori han skænkede, hen foran Lyset — — gylden, hvad? — Kan De se, at spanske Piger har perset den, og at den har drukket sig ør i deres hede Blikke?

Han saa hen paa Herredsfogden, der sad og holdt Cigaren forsigtigt ud for sig mellem Spidserne af Tommel- og Pegefinger, og stirrede benauet paa Glasset, som Doktoren holdt frem foran ham. Saa satte Doktoren Glasset hen til Herredsfogden, skænkede i sit eget, hævede det og sagde med et Blik, der sugede den gyldne Vin til sig:

Skaal Herredsfoged. Friheden leve!

Den begrænsede Frihed — nikkede Herredsfogden, idet han drak.

Den danske Frihed — selvfølgelig! lo Doktoren med en hvas Latter. — Estrup længe leve!

Herredsfogden drak ud og blev siddende en Stund, idet han med Kendermine stillede Diagnosen med smaa, diskrete Tungesmæld og nikkede bifaldende. Saa sagde han:

Meget fin Buket — rén Drue.

Drue — gentog Doktoren, idet han atter fyldte Glassene — — Spaniolerblod!

Han sad en Stund og røg sin Cigar med lukkede Øjne, nydende. Den langhaarede Jagthund havde placeret sig ved hans Side og lagt sit Hoved paa hans Ben, idet den ufravendt stirrede paa ham

med store, kloge Øjne. Nu og da lod han sin Haand glide over dens Hoved, varsomt som over en Kvindes Haar. Saa sagde han dæmpet, som talte han til sig selv:

Jeg var der en Gang — i mine unge Dage —

Hvor? spurgte Herredsfogden interesseret.

I Spanien. Dér lærte jeg at smage. — Den gyldne Drue — kom det lidt efter med et listigt Smil.

Han sad en Stund tavs og stirrede frem for sig, mens Smilet vedblev at spille om hans Læber. Saa vendte han sig om og sagde:

Kan De se det store Billede, som hænger derhenne? Makværk — ikke?

Naa—aa — Herredsfogden kiggede gennem den hule Haand — der er dog Farve og Perspektiv.

Ja, Oliefarve paa halvtredje Alen Lærred. Men det smager dog i hvert Fald af Fugl — — Kramsfugl. — Han lo stille. — Det minder om Syden som en Uldklokke om en Bajadere. Man maa være fuld eller gal for at male Lyset dernede. Men sommetider om Aftenen, naar jeg er ene, og den danske Taage lægger sin klamme Haand over alt og alle, saa tænder jeg Lampen derhenne og sætter mig selv her i Krogen med mit Glas og min Cubaner. Og saa rejser jeg 30 Aar tilbage i Tiden, og Dansen gaar deroppe paa Lærredet — —. Saa er jeg atter i Spanien.

Med ét rettede han sig i Sædet, saa Hunden tog Hovedet bort og saa' paa ham med et sørgmodigt og troskyldigt Blik. Og han sagde:

Og saa vender jeg tilbage til mine 50 Aar og mit nystedske Matrikelnummer. Stilhed ude og inde. Taage ude og Taage inde. Saa er jeg atter i Danmark.

Ja, ja — sagde Herredsfogden efter et Øjebliks Tavshed. — De har jo dog Deres Brød her. Og Deres Gerning maa dog ogsaa — —

Min Gerning — afbrød Doktoren ham. Kalder De dét Gerning at agere Jordemor for Barber Schønemanns Kone? Eller tilfredsstiller det maaske Dem at pleje Retten i Værløse-Tudse Herred?

Selvfølgelig — svarede Herredsfogden smilende — et tredie Klasses Embede er jo ikke saa tilfredsstillende som et første Klasses. Men jeg tør dog sige, at der i min Embedstid er forefaldet ikke faa virkelig interessante Retstilfælde. —

Han førte Cigaren til Munden med højtidelig Langsomhed og fortsatte:

Jeg sad just iaften og konciperede en Dom af en — gudskelov — meget sjælden Art. — De husker maaske den i Efteraaret i Ulstrup Hegn forøvede Voldtægt —

Doktoren bøjede sig frem:

Ja — men han nægtede jo —

Oprindelig, ja. Men senere tilstod han. — Herredsfogden udtrykte med nogle velbehagelige Nik sin Anerkendelse af det opnaaede Resultat.

Doktoren lod Haanden glide over Pande og Øjne, som om han tænkte sig om. Saa sagde han med et svævende Udtryk i Stemmen:

Men senere igen — — tog han ikke sin Tilstaaelse tilbage — eller hvordan —

Ganske rigtig — sagde Herredsfogden, idet han saa' paa Doktoren med et Blik fuldt af smilende Overlegenhed — — men det er Dem maaske ikke ubekendt, at egen Tilstaaelse er fuldt Bevis, og at en senere Tilbagekaldelse er betydningsløs. —

Og saa bliver han straffet for Voldtægt?

Herredsfogden nikkede, idet han langsomt pustede Cigarrøgen fra sig op mod Loftet.

Og Straffen? — Doktoren sad stadig foroverbøjet.

Antagelig mellem 5 og 8 Aar —

Tugthus?

Herredsfogden nikkede atter, idet han knipsede et Askefnug af sit Frakkeopslag.

5 à 8 Aars Tugthus? gentog Doktoren. — Og mens en Trækning af Vrede drog sin Skygge hen over hans Ansigt, fortsatte han:

Men Beviset! — Javist, han har tilstaaet, afbrød han Herredsfogden — men hvorledes, hvornaar — — senere tog han den jo dog tilbage —

Tilstaaelse er som anført ifølge Chr. d. Vtes Lov —

Chr. d. Vte —! udbrød Doktoren, idet han rejste sig med et Sæt. — Mener De ikke Gorm den gamle? Du godeste Gud — — den danske Frihed og det danske Fremskridt fra Chr. d. Vtes Dage!

Jamen Loven —

Loven, raabte Doktoren. — Jeg taler ikke om Lov, jeg taler om Ret! Er han skyldig? Véd De, at han er skyldig?

Egen Tilstaaelse er jo —

Men her er jo ingen!

Her har været —

Jamen, er den der — — er den der, gentog Doktoren, idet han slog i Bordet, saa Herredsfogden blinkede. — — Hvorledes er det herhjemme i dette Krebseland? Er det ikke saadan, at Forbryderen anklages, arresteres, forhøres og dømmes af den samme Person —

Dommer — indskød Herredsfogden med Værdighed.

Naa ja — i Guds Navn — — men er det ikke saadan?

Ordentligvis jo. —

Som i salig Pontius Pilatus Dage! — Doktoren lo med en høj, svidende Latter.

Det synes ikke at være Dem bekendt, at der beskikkes Anklagede en Defensor. — Herredsfogdens Stemme begyndte saa smaat at dirre.

Naar? — Spørgsmaalet skar gennem Luften.

Forinden Dommen —

Virkelig? — Doktoren ligesom brød Smilet over, der var begyndt at tegne sine Linier. — Men efter Forhøret, ikke sandt?

Overensstemmende med Loven — selvfølgelig!

Selvfølgelig! — Doktoren skreg op, saa den røde Hund, der laa ved Bordets Fod, rejste sig og gik hen ved Kaminen med en bekymret Mine. — — Blev ikke Deres egen Gud, Jesus, dømt efter Loven, og skraaler ikke hver Præst, hver Dommer højt om Uretten? — — Nu, et Par Aartusinder efter — —

er det anderledes, end det den Gang var? Men hvem skraaler for dét? — —

Der blev født Menneskene en Frelser, vedblev han med lavere Stemme — er det ikke saadan, det saa smukt hedder? Hvad frelste han dem for? For Uret, Dumhed, Nød, Fortvivlelse? De, der tror paa sligt, kan jo ikke være Mennesker!

Han gik nogle Skridt frem over Gulvet. Saa stansede han, og sagde:

Og saa sidder han dér — anklaget, i den elendigste Arrest, paa den usleste Kost, uden Lys, uden Luft, uden Hjælp. Og han presses og presses — nej, lad mig tale ud — til at aflægge Tilstaaelsen, der klarer alt. Maaske en lavsindet Betjent en Aftenstund faar det sølle Bondefjog bearbejdet, overtalt, overlistet — — kan der ikke falde en Dusør af for slig god og tro Tjeneste — eller et Kors maaske? Og saa føres han ind for en Dommer — nej, en Anklager, en, der bærer Øvrighedens Sværd som Bøddelen sin Økse. —

Herredsfogden rettede sig med et Ryk:

Jeg maa paa det bestemteste protestere, Hr. Doktor, paa Dommerstandens Vegne. Jeg kan ikke som Hs. Majestæt Kongens Embedsmand tillade — —. Der er dog Grænser.

Doktoren gik hen imod ham. Saa stillede han sig ligeoverfor ham og sagde:

Svar mig nu ærligt — hvad var Deres Plan, Deres Maal, Deres inderste Ønske fra den første Dag? At faa Manden dømt eller frelst?

Herredsfogden løb med Haanden gennem Haaret:

Selvfølgelig var det mit Maal, at Loven skete Fyldest.

Jamen, hvilken Lov? Den, der straffer, eller den, der frifinder?

Herredsfogden følte sig pludselig lettet ved Doktorens mangelfulde Kriminalretskundskab. Han svarede derfor med et Skuldertræk:

Straffeloven, naturligvis. Der eksisterer jo som bekendt ingen kriminel Frifindelseslov.

Doktoren vendte sig om og gik hen ved Kaminen, hvor han blev staaende og stirrede ind i den døende Ild. Men Herredsfogden, som forménte, at Doktorens Tavshed var Tegn paa Underlegenhed i Diskussionen, følte Lyst til at forfølge sin Sejr og sagde:

Iøvrigt skal jeg til Deres foregaaende Udtalelser kun bemærke, at der saa langt fra at være udøvet nogen Pression overfor Arrestanten endogsaa — netop for at den fulde Sandhed kunde komme frem — blev givet hans Præst Tilladelse — —

En Præst! — Doktoren spyttede ind i Ilden, saa Gløderne hvæsede — — en Præst! Og det er dét Forsvar, man har givet Synderen. — Han gik atter hen over Gulvet og nærmede sig Herredsfogden. — Og saa kommer den Guds og Kongens og Amtmandens og Fandens og hans Morbrors Tjener — Tjener, forstaar De! — ind til den af de samme Herrer udpegede Forbryder. Og han taler og taler, saa selv Arrestlusene holder inde med Arbejdet, om Synd og Bod og Straf og Naade og Sandhed og — Tilstaaelse. Sandhed og Tilstaaelse i samme

Aandedræt — er De med? Og naar han saa haver talet, saa vimler det inde i det tykke Bondehoved, og udenpaa samme begynder Arrestlusene atter deres velsignelsesrige Gerning — saa falder Præsten, Synderen og alle de andre Lus paa Knæ og saa — — *consummatum est!*

Han gik hen til Bordet, mens et Lyn af Had skød fra hans Øjne. Herredsfogden havde tømt sit Glas og sad og nød Eftersmagen, idet han i smilende Overbærenhed saa' ud i Stuen. Rødmen piblede langsomt frem paa hans Kinder, og Øjnene var begyndt at svømme ganske smaat bag Brillerne.

Doktoren tog Flasken, hældte paany i Herredsfogdens og sit eget Glas og sagde:

Og sæt, at han nu virkelig er skyldig — sæt han forvirret af Dans og Musik, vild af Drik og Begær har taget Pigebarnet med Vold — hvad er det saa ikke for en umenneskelig Straf i Forhold til den Brøde, han har begaaet? Han har taget med Magt, hvad han kunde have faaet ved List. Havde han overtalt Pigebarnet — hvad saa? — lovet hende Guld og grønne Skove? — — Hun dansede med ham, gik med ham gennem det mørke Hegn, fjasede med ham — laa der ikke deri et stiltiende Samtykke? Javist — jeg véd, hvad De vil sige — — men jeg tænker paa Begreberne, Sædvanen her paa Egnen. — Eller sæt han havde haft det rette Slangeblik, der lammer et Pigebarns Hjærte og Hjærne — — eller blanke Dukater paa Lommen!

Jamen, Krænkelsen — Krænkelsen af Kønsæren

og Berøvelsen af — af det andet, indskød Herredsfogden.

Hvor tror De, hendes Kønsære sad — og hvor tror De, de flestes sidder, naar vi kommer bagom Begreberne? Og hvad var dét, der blev berøvet hende, som hun ikke forlængst havde sat til? — Sled og rev og strittede hun imod, saa Blodet sprang af hendes Negle? Skreg hun om Hjælp, som om Livet stod paa Spil?

Han tog sit Glas og drak ud. Saa gik han hen til Herredsfogdens Stol, og mens et sælsomt sugende Smil gjorde alle Linier i hans Ansigt smalle og skarpe, sagde han:

Véd De, hvor et Pigebarns halve Modstand kan ægge en Mand? Hun prøver at vride sig ud af hans Arme, og saa synes han, at hun vrider sig ind i dem som en Proptrækker.

Herredsfogden flyttede sig uroligt i Sædet:

Men Moralen, sagde han saa. Han stirrede stift paa Doktoren. — Samfundsmoralen — —!

Moralen, lo Doktoren. Han pustede en Røgsky fra sig og slog med Haanden ind i den, idet han sagde:

Det er Moralen! — — Havde de været gift, og hun havde sat sig til Modværge med Hænder og Fødder — hvad saa? Og dybere sét — — hvis vi fejede Lovparagraferne bort, tror De saa ikke, at Moralen gik med i Købet? Hvis vi intet risikerede, tror De saa, at vor tusindaarige, civiliserede Moral var større end en jævn Hottentots? De

skulde sé Lysten skumme som Champagne, naar Proppen løftes!

Han støttede Hænderne mod Bordet, og idet han bøjede sig frem mod Herredsfogden, sagde han med en Stemme, der dirrede af tilbagetrængt Hæftighed:

Se ind i Dem selv — tænk Dem dybt ind bag Deres officielle Tankegang — ind i det, man skjuler, som man skjuler sin Nøgenhed. Og De skal se — — De vil kunne trække Velanstændigheden af saa let som et Par Bukser og Moralen som en Skjorte over Deres Hoved. Og De vil staa som Adam foran Eva — før deres moralske Syndefald.

Tænk Dem — fortsatte han med stigende Voldsomhed — tænk Dem, hvis De stod saaledes — De — jeg — alle Mænd, alle Kvinder, unge og gamle, høje og lave. Hvis vi havde Ret til at følge vor Natur, vor splitternøgne Adam-og-Eva-Natur, som Gud Fader selv har blæst ind i vor Næse — ha, ha — Oh! hellige Enfoldighed! Hvis alle de Love, Hensyn, Skranker og Straffe, som Mennesker har dæmmet op for vort Blod, pludselig faldt, styrtede om, saa alt var frit, saa vi blot havde at følge, hvad vi selv lystede, hvad vor oprindelige, guddommelige Natur bød os! Saa at Loven var Individets egen Lov, Moralen dets egen, Retten, Lysten, Driften, alt mellem Himmel og Jord dets egen. Og dets allerinderste, allerskjulteste Tanker, Ønsker og Begær var dets Lov og Ret! Tænk Dem det Hav af Had og Brunst og Løgn og Vold og Ild og Blod, der vilde vælte sig ud over

Verden, naar de tusind- og atter tusindaarige Dæmninger brast, der havde hidset og øget Lyster og Laster, samtidig med at de holdt dem nede. Dyr — Dyr, siger jeg Dem — lumske, giftige Dyr, griske, hylende Menneskedyr! Og dem, vi havde spærret inde bag Laas og Gitter, eller sendt til Himmels uden Hoved — dem kunde vi jo saa passende ophøje i Helgen- eller Martyrstanden — alt efter Rang og Fortjeneste. — —

Doktoren saa hen mod Herredsfogden, der sad og stirrede paa ham med et Udtryk af haabløs Oversvømmelse. Da hans Blik mødte Doktorens, gled der et tomt Smil over hans Ansigt og blev siddende, som om det var aftrykt derpaa. Saa greb han med en noget famlende Haand sit Glas, hævede det med et paa én Gang naadigt og lyksaligt Nik og sagde:

Velgaaende —

I Doktorens Øjne lyste pludselig en vild Glæde. Han tog Flasken, skænkede atter i Glassene og udbrød:

Drik, Herredsfoged! Drik saa alle Præster og Guder og alle ti Bud ramler sammen i Deres Hjærne, og den Fugl Føniks stiger sjungende tilvejrs over det rygende Sodoma og Gomorrha!

Gomorrha — nikkede Herredsfogden med det stadige Smil, idet han atter hævede Glasset og tog en Slurk. — — Og flyver med mig til Spanien — sagde han saa.

Til Spanien! — Doktoren lod sin Haand glide

over Panden. — Vil De med, Herredsfoged? Saa — pas paa! Nu slukker vi den danske Sol — —

Han gik hurtig hen til Vinduet og slukkede den høje Lampe. Gik saa hen mod Kaminen, stansede ved Hjørneskabet og tog, mens han talte til Hunden og lod, som om han kælede for den, en ny Flaske frem, som han forsigtig trak op, idet han samtidig med stærkere Stemme kaldte Hunden ved de ømmeste Navne. Denne bugtede sin blanke Krop og gned sig ind mod ham med en taknemmelig Knurren. Saa nærmede Doktoren sig atter, fulgt af Hunden, til Bordet, hvor Herredsfogden sad. Og for at aflede Opmærksomheden fra sig sagde han:

Tag De ogsaa og kæl lidt for den, Herredsfoged. Den trænger sgu til en Smule Kærlighed en Gang imellem — ligesom vi andre Hanhunde.

Han hørte Herredsfogden le inde i Mørket med en sælsom knirkende Latter. Saa tog han med et hastigt Greb den tomme Flaske bort fra Bordet og stillede den fyldte i Stedet.

Og idet han sprang op paa en Stol og tændte Lampen over det store Billede, raabte han leende:

Der blive Lys!

Han sprang atter ned og stod et Øjeblik hensunket i Betragtning, imedens Lampens Skin lyste stærkere og stærkere over Billedet som en Sol, der steg. Saa vendte han sig om, skænkede i Glassene, satte sig hen i Sofakrogen og stirrede paa Billedet med et sløvt, hypnotiseret Blik, imens hans Haand søgte Glassets Fod, fandt den og blev

liggende. Og med en sløret Stemme sagde han, som om han talte til sig selv —

Nu staar Solen op — —

Nydeligt — ny—de—ligt, kom det henne fra Herredsfogden.

Doktoren sad et Øjeblik tavs. Hans Hoved var gledet ned mod hans Bryst, og hans Træk var pludselig ældede og slappe. Saa løftede han Hovedet med et Ryk, saa' sig omkring, tog Glasset og satte det for Munden. Og mens et lystent Smil blottede hans Tænder med en ligesom pludselig Ublufærdighed, sagde han:

Derinde bag Vinduet — kan De se? — hvor Solstraalerne brydes — dér laa hun. Hun vendte sig om, naar jeg listede mig ind, med et Blik — —! Herredsfoged — kan De tænke Dem en Nat, der skinner? — Nej, ingen Maaneskinssonate eller en af vore blegsottige Perlemorsnætter — — men en Nat, hvor selve Mørket skinner, som Solen skinner om Dagen. Forstaar De! — raabte han over mod Herredsfogden, der var sunket ned i Lænestolen og nu pludselig rettede sig. Aa — hvor skulde De kunne forstaa — lo han saa, idet han med et haansk Kast atter vendte Hovedet mod Billedet. — — Hendes Hud var gylden — se! — kan De med Deres Bebrillethed se ud over Deres Næsetip — — som Vinen her — nej her! udbrød han, da Herredsfogdens Øjne søgte Flasken — — her i mit Glas!

Han holdt et Øjeblik inde og tog sig med Haanden til Hovedet, som om han ledte efter

Traaden i sin Tanke. Saa nikkede han et Par Gange for sig selv og mumlede:

De skulde have sét — Herredsfoged — — De var blevet tøet op som salig Kong David og havde følt Deres Rygrad smælte — —

Herredsfogdens Briller gnistrede. Han saa' over mod Billedet og sagde:

Der er Lidenskaber dernede — hvad — Lidenskaber?

Som Vilddyr! — Doktoren lagde begge Armene paa Bordet, bøjede sig over mod Herredsfogden og sagde:

Hvad var det, vi talte om før? Ligemeget! Nu er jeg i Spanien — —. Hun og jeg har danset, hidset, drukket os vilde, og vi gaar sammen gennem de mørke Skove. Ingen Lyd — kun Nattesuset — —. Da vender hun sig om mod mig og stirrer paa mig med et Rovdyrs glødende Øjne. Og jeg føler Lysten stige som skummende Blod til mit Hoved og Bryst og staa mig som Fraade om Munden. Hun løber et Par Skridt ind i Mørket, smutter bag en Busk, løber over en Lysning i Skoven og dukker atter ind i Mørket. Jeg sanser Duften af hendes Legeme — — løber — — staar stille og lytter — — et Insekt bumser med et Klask mod min Kind — —. Saa hører jeg hendes sælsomme Latter lokke derinde som et Dyrs Kalden — jeg véd intet, tænker intet, vil kun naa hende, føle hende, have hende i min Vold! —

Han havde rejst sig og stod nu henne foran Herredsfogden med løftet Hoved og skælvende

Næsebor som et Dyr, der vejrer Duften. Saa slog han sit Blik som en Klo i Herredsfogdens og skreg med hæs Stemme:

Hører De! — — Vold!

Herredsfogden søgte paany at rette sig i Sædet. Hans Blik var stift, og Blodet stod højt i hans Ansigt:

Der er Magter, selvfølgelig — — Lidenskaber. Og Kvinder, de er jo — de har jo — —

Hvem taler om Kvinder? spurgte Doktoren med dirrende Stemme. — Kan De slaa flere Gnister af en Kvinde end af Luthers lille Katekismus? Nej, Piger — — spanske, franske, danske, ligemeget — — Piger!

Smaapiger — knirkede det henne fra Herredsfogden — — hrm, Smaapiger — —

Doktoren strakte sin højre Arm frem mod Herredsfogden og sagde:

Forstaar denne Arm at liste sig og sno sig som en Slange om deres Liv, saa synker de bagover i daanende Henrykkelse og sluger den forbudne Frugt med lukkede Øjne. Tror De, den har det rette Tag, denne Arm? — Sé dér — — der er Plads til Hvile — — der har været Plads! Den ene kom — jeg dryppede den søde Gift i det lille Rosenøre —. Han gjorde en Bevægelse, som om han smed en Byrde fra sig og lo, idet han fortsatte: — — Den anden kom — jeg dryppede den allersødeste Gift i det lille Øre — og den tredje — den fjerde — —

Han stod et Øjeblik med løftet Arm og saa'

hen i Luften som efter et Syn, der svandt bort. Saa lod han Armen synke og sagde:

Ungdom, Herredsfoged, Ungdom — —!

Ja, og Wein und Weiber, nikkede Herredsfogden, idet han løftede sit Glas med et Udtryk af overjordisk Salighed.

Doktoren vendte sig hurtig om:

Rigtig, Herredsfoged! Tag hvad De kan faa, og kan De ikke faa det, saa tag det alligevel. Hvem skylder vi Regnskab? Om en halv Snes Aar er jo alt forbi, Wein und Weiber og hele den store Maskerade. Tror De, vi faar Smaapiger med os i Kisten?

Han gik hen til Bordet, tog sit Glas. Og knejsende, som om han trodsede en usynlig Magt, udbrød han:

Drik, Herredsfoged, drik! Vort Liv er vort Blod, og Livets Lov er at lyde Blodets Bud. Ogsaa De ser jo Syner. Raser den vilde Jagt i Deres gamle Otte- og Fyrreskove — ha ha! Drømmer ogsaa De om at liste Lovens Arm bag om Livet paa Jomfru Natur? Jeg hæver mit Glas og drikker en Skaal for Livet og Friheden — den danske Tanke- og Toldfrihed, for den danske Vang og de spanske Senge — og hele Ministeriet Sehested! —

Vil De saa redigere Telegrammet, Herredsfoged! — —

III

Herredsfogden hørte endnu Doktorens Latter inde i Forstuen. Saa gik han gennem Haven og ud paa Vejen.

Han mærkede ikke, at Uniformkasketten sad en Kende paa Sned og gav ham et lidt burschikost Anstrøg. Han mærkede heller ikke, at Kulden var blevet stærkere, og at han aandede den kolde Luft umiddelbart gennem Munden og ikke først lod den passere Næsens Varmeapparat, hvilket han havde gjort sig til fast Regel, naar Thermometret gik under Frysepunktet. Nu og da lettede han endogsaa paa Kasketten for at føle den kølige Luft stryge henover sin Pande. Naar han saa atter satte den paa Hovedet, fløj der over hans Ansigt et Drag af den strænge Dommermine, som han under normale Omstændigheder var vant til at tage paa samtidig med Kasketten. Det saa' en Stund ud, som om han anstrængte sig for at vedligeholde Minen. Saa gled den bort i et stift Smil.

Og han gik videre med lettere, mindre, maaske ogsaa mindre sikre Skridt end ellers. Men hver Gang han slog en Kurve paa Vejen, følte han det

som en Gyngetur og satte Stokken som en Stiver mod Skærvebunkerne, idet Smilet paa samme Tid blev ganske aandsforladt. Det kunde ogsaa hænde, at han stansede og pludselig med smaa, korte Nik tilkendegav sin Misbilligelse og tog et skarpt Maal af den lige Vejlinie. Men kort efter kriblede Smilet atter i hans Mundvige. — —

Doktorens Latter klang endnu hoverende i hans Øre, og den spanske Drue dansede Fandango i hans Hjærne. Spredte Ord — en enkelt Ytring blinkede frem, forsvandt og blinkede atter frem. Og imens gik de spanske Pigers Dans paa Doktorens Billed — Solpletterne faldt ned gennem Løvet og dansede med, og Pigernes Barme — —

Hrm — —! Fra et Sted i hans Bevidsthed steg der op en svag Mindelse om det forargelige i hans Tankegang. Han syntes, at en fjærn Stemme, der lignede hans egen, bød ham i Kongens og Lovens Navn at vende tilbage til Nysted og foreholdt ham det aldeles uforsvarlige i, at en Mand, der af Hs. Majestæt Kongen var beskikket til at røgte — —. Men længere kunde han ikke komme, skønt han en kort Stund søgte at skaffe Stemmen Gehør. Naar han kom til »røgte«, var det, som om noget gled ud af Hænderne paa ham og blev borte. Atter dukkede Pigebørnene frem og skjulte baade Lov og Majestæt bag de flagrende Skørter. Og han lod Tankerne gaa som Heste for slappe Tøjler den Vej, de lystede. — — Hende med de sorte Øjne, som laa deroppe bag Vinduet med Doktoren. — Det var dén Gang — — men hende,

der havde været hos ham endnu igaar — —? Mon det virkelig var den unge Frue paa Lystrupgaard, som man talte saa meget om i Nysted? Dejlig Kvinde — — med Lidenskaber — — og en Skabning — —!

Han stod stille og lettede Kasketten. Den kolde Luft svalede et Øjeblik hans Hoved, og han slog afværgende ud med Haanden, som om han vilde holde noget tre Skridt fra Livet. Den fjærne, taagede Stemme inde i ham nævnede ham officielt ved Navn og Stilling. Og han satte Stokken haardt i Jorden og gik videre, mens han mumlede: With — Herredsfoged With — — Værløse-Tudse — —

Men i den Tilstand af Ophidselse, hvori han befandt sig, holdt hans Tanker sig ikke længer paa den lige Kongevej. Hist og her stak oprørske Aander deres Hoved frem og ymtede noget om Naturens og Individets Ret. Og en eller anden Djævel fik Blodet til at stige ham til Hovedet og fantaserede vildt om List og Overrumpling. Og Herredsfogden knyttede Haanden fastere om Stokken og lo hen i Vejret. — —

Hans Tanker fòr nu rundt som snusende Hunde. Og med sammenknebne Læber hidsede han dem videre og videre. Billeder af Byens og Herredets Fruer og Piger trak forbi — hans Tanker løb med — slap den ene for at hage sig fast i den anden — slap saa atter denne for en tredie — —. Det var hende, man sagde, at Apothekeren, den gamle Ræv — — og den lille Fru Høberg, hos hvem Fuldmægtig Svendsen var paa Kost og Logis

— — Logis, ho ho — og Doktoren, som sad i Sofaen med Fruen paa Lystrupgaard og lo med det blege Grin — —! De fordelte imellem sig, hvad der var, de andre. Men han —! — —

Da faldt i et Nu et Slør fra hans Øjne.

En hed Bølge skød op i ham. Et Øjeblik var det, som om hans Tanker ved det pludselige Chok var faret rædselsslagne til alle Sider, og kun en forvirret Susen var blevet tilbage i hans Hoved. Men snart kom de atter listende, forsigtig, en for en. Sneg sig rundt i store Krese, kom saa nærmere, dristigere — — snusende — —

Hun laa jo deroppe paa Kammeret, naar han nu kom hjem. Alene. Han kunde liste sig ganske stille ind, saa hun intet hørte. Saa hen til Trappen — hysss — —. Naar han saa var næsten oppe kunde han blive staaende og lytte — —. Hun sov nok — sov nok. Og der var ingen Nøgle i Døren. Bare dreje Dørgrebet — saadan — — og saa ind til hende. —

Hun laa derhenne lige til højre, blot et Par Skridt — —. Han gjorde en Bevægelse, som om han greb frem for sig og vendte i det samme sit Hoved — —

Skreg hun? — Han rystede paa Hovedet og lo stille. Hvad gjorde saa det — der var jo ingen, som kunde høre det. Og han klappede hende jo blot, mens han sad paa Sengekanten — — lille Mine, lille Mine — — De skal ikke være bange — — jeg vilde blot se lidt ind til Dem og være

lidt hos Dem — saadan — saadan — god, lille Pige — — saa — aa — —

Han stansede og løftede Kasketten. — Dommer? Javist var han Dommer, dét var der ingen, der behøvede at fortælle ham. Han vidste nok, hvad han kunde tillade sig. — Moralsk? — Hvem talte til ham om umoralsk — — det var noget, han nok selv skulde afgøre. Og der var vel ogsaa noget, der hed Individets Frihed, hvad behager? Og Naturens Ret? Han var vel hverken den første eller den sidste — naa — hrm — — og naar man én Gang var skabt som et Mandfolk, saa var man et Mandfolk — saa de Indvendinger de duede ikke, absolut ikke — —

Han fejede med en stor Haandbevægelse Tankerne bort. Billeder dukkede frem — han saa hende ligge deroppe — rejse sig halvt, idet han kom ind — — det var bedst at lukke Døren efter sig — —. Saa bøjede han sig henover Sengen — lod Haanden glide — lod den glide — — ikke bange, ikke bange, lille Mine — —

Hvis hun stred imod? Sprang op — og ikke vilde med det gode? — Du skal, Bondetøs! Skal — forstaar Du! Saadan — —!

Han stod udenfor sit Hus. Forsigtig stak han Nøglen i Døren og lukkede sig ind. Saa laasede han atter Døren forsigtigt. Lyttede. Alt var stille.

Han lo kort og listigt. — — Nu var hun lukket inde — med ham!

Han tænkte ikke mere. Listede sig kun hen mod Trappen, der førte ovenpaa. Begyndte saa at

gaa op, idet han med den ene Haand holdt fast i Gelænderet og med den anden følte sig for paa de stejle Trin. Det knagede. Han stod stille. Lyttede atter. Nu kom de sidste Trin. Han tyssede ganske svagt ad sig selv ind i Mørket.

Saa stod han deroppe. —

Der var et Par Skridt til Døren. Han prøvede at hviske:

Mine, Mine — —

Ikke en Lyd. Han listede hen til Døren, stansede saa:

Mine — —

Hun sov — — —

Da greb han om Dørens Haandtag og stødte den op. —

En isnende Træk slog imod ham, saa han veg et Skridt tilbage. Et Fag Gardiner blafrede ind i Værelset, væltede en Ting, der ramlede i Gulvet —

Og med et Slag vaagnede han til Besindelse. Der var ganske lyst af Sneen udenfor. Han saa' i ét Blik den tomme opredte Seng, Skab, Kommode — hørte Vindens Sus gennem Vinduet og den aabne Dør. Saa veg han endnu et Skridt tilbage — ædru — forfærdet — —

Døren smækkede i. Han stod et Øjeblik paa det mørke Loft som naglet til Pletten.

Saa gik han hurtig ned ad Trappen, idet han sagte klagede sig som i Smærte. Tog mekanisk Tøjet af. Gik ind. Han saa', hvor Tændstikken rystede mellem hans Fingre, da han tændte Lampen.

— — —

Herredsfogden løftede sit Hoved med et Ryk, da han hørte Gangdøren blive aabnet og atter smækket i. Han sad en Stund og stirrede hen mod Døren, der førte ud til Forstuen, følgende hver Lyd, der trængte ind til ham. Saa hørte han Trinene henover Gulvet, forsigtigt søgende op ad Trappen — og alt blev atter stille.

Han rejste sig og gik et Par Gange op og ned ad Gulvet. Der laa endnu et Skær af Ophidselse over hans Ansigt, men Øjnenes Udtryk var fast og ædru, og Læberne sluttede stramt og myndigt. Med lange Mellemrum mumlede han nogle uforstaaelige Ord, medens hans Haand knyttedes, og Brynene rynkedes. Og han kastede et ondt, hævngerrigt Blik henimod Vinduet, som om det galdt en Fjende derude.

Med ét blev han staaende midt paa Gulvet, grundende. Smaa, nervøse Trækninger gled nu og da over hans Ansigt som Skygger af Tanker, der fór gennem hans Hjærne.

Saa rettede han sig pludselig med Værdighed og rømmede sig kort, som om han tog en Beslutning. Gik saa hen til Skrivebordet og satte sig. Han vendte det beskrevne Koncept, som laa derhenne, og med rolig og fast Skrift prentede han et Ottetal der, hvor Pladsen til Straffetiden stod aaben.

Saa lænede han sig tilbage. Et haardt Smil tegnede sig paa hans Læber, og han mumlede:

Noget for noget, min Ven. Du fik jo din Vilje — —!

DUFT

I

Doktor Høyer aabnede Øjnene. Han laa en Stund og stirrede hen mod Rullegardinet uden at røre et Lem. Af Skæret, der laa over Gardinet, anede han et Sted langt ude i sin Bevidsthed, at det var Solskin udenfor, og af de klare, bestemte Lyd af Stemmer, Skridt, Raslen, Ringen og Slæben, som naaede ind til ham fra Pladsen foran Badehotellet, fornam han, at Luften var lun og stille. Han tænkte paa at vende sig om for at se paa Uhret, der laa paa Natbordet ved Siden af Sengen; men Tankerne sank ligesom ned i Edderdun og blev borte. Han forsøgte at tænke paa at løfte sin Arm og række hen efter Uhret uden iøvrigt at røre sig. Men Tankeeksperimentet, Armen, hele hans Krop fra Hoved til Taa sank ned i de bløde Dun, og Stemmerne og Lydene udenfor viskedes ud, summede bort og svandt hen — — —

Det ringede paa Natklokken. Han fór op og saa' Lampen brænde henne paa Bordet. Det forekom ham mærkeligt, at Dørene stod aabne til de andre Stuer, og at Jomfru Thorngren gik omkring og bød rundt til en hel Del Gæster, som sad inde i Spisestuen. Men det var rigtigt nok — der var

Selskab — de sad alle sammen og mumlede langt borte, og han gik derind. Han saa' sig selv gaa omkring i Natskjorte og paa bare Ben, men Fru Ryders var i Natkjole, saa det var jo ganske selvfølgeligt — —. Saa kom Ryders ind og sagde, at lille Gerda var syg og bad ham gaa med. Men saa forsvandt pludselig alle de andre, og kun han selv og Fru Ryders blev tilbage. Han trykkede hende ind til sig, og hun lo og gik med ham ned ad Trappen, hvor Folk kom og gik og hilste paa dem. Og de gik videre, indtil han saa' lille Gerda ligge i Sengen nede i Badehotellets Spillesal, og han selv stod i Svømmebukser ved Siden og saa' til. Udenfor Hotelvinduerne kørte de Badehusene ud i Vandet, og Frøken Helsing stod nøgen inde paa Bredden, og hendes lyse Hud skinnede i Solen — —

Han aabnede atter Øjnene og saa' sig et Øjeblik om efter Frøken Helsing. Men da hans Øjne mødte Rullegardinet, og hans Øren opfattede Lyden af Stemmerne udenfor, gled der et tyndt Smil over hans Ansigt. Han søgte at samle, hvad han lige havde drømt, opgav det atter og slog sig til Ro med en lang Gaben.

Han laa netop og opmuntrede sig selv til med en Anspændelse af alle Evner at vende sig om paa den anden Side for derfra at strække Armen ud efter Uhret, da der i det samme blev banket paa Døren. Han strøg Haaret bort fra Panden, spærrede Øjnene vidt op og raabte: Kom ind!

En af Hotellets Piger kom ind. Hun nikkede smilende Godmorgen og satte Kaffen hen paa Bor-

det. Høyer nikkede igen, lettede lidt paa sig og sagde:

Er Vejret godt, Else?

Ja — dejligt.

Han laa lidt og smilede hen for sig. Saa sagde han:

De sér ud, som om De havde slikket Solskin over hele Ansigtet.

Naa, aa — — jeg er ellers ikke saa slikken af mig. Hun fnisede og satte Kaffeservicet tilrette henne paa Bordet.

Høyer lettede lidt mere paa sig. Han syntes, han kunde vejre Duften af renvasket Bomuldskjole og lod Øjnene følge Elses Lineamenter. Saa sagde han:

Kom en Gang her hen Else og lad mig se paa Dem. Jeg synes, De er saa fin idag.

Else nærmede sig Sengen med et halvt uskyldigt, halvt erfarent Udtryk. Da hun saa stod derhenne, slog hun Øjnene op paa vid Gab og sagde:

Hvad vil Doktoren saa se?

Høyer sad smilende ret op i Sengen. Saa vinkede han hende helt hen med et Tegn, som om han vilde hviske hende noget. Og med et rask Tag trak han hende ned til sig og tvang hendes Mund hen til sin. Saa slap han hende atter og sagde:

Ja — jeg vidste det jo nok — — jeg kunde smage, at De har slikket Solskin.

Else ordnede lidt paa sig, lod sine Øjne spille paa Doktoren og gik hen mod Døren:

Naa, saa det kan De — lo hun. Ja — De har vist ikke nogen helt daarlig Smag.

Høyer sad endnu og saa' med et stort Smil hen mod Døren, efter at den havde lukket sig efter Else — —

Saa med ét gled Smilet bort, og en ærgerlig Rynke ridsede sig ind mellem Brynene. Narrestreger! At han dog ikke kunde holde Fingrene derfra. Havde han ikke lovet sig selv, da han tog fra København, ikke at gøre nogensomhelst Tilnærmelse til nogetsomhelst Fruentimmer, men udelukkende anvende sin 3 Ugers Ferie til at bringe Nerverne i Ligevægt ovenpaa Vintersæsonens Strabadser. Kontorchef Gram havde sgu Ret: Der var kun ét, der var værre end Kvindfolk — og det var Mandfolk.

Naa, Herregud — det var jo mere saadan for Principets Skyld, at han fandt det ærgerligt. Rent praktisk sét smagte saadan en lille Mundsmag dog altid af Fugl. Og det nyttede ikke, om saa samtlige Kongerigets Kontorchefer hævdede, at Livets smaa Pikanterier var den rene, skære Illusion, naar de saa dog ikke kunde nægte, at selve Illusionen i hvert Fald var pokkers pikant. Gram talte altid om det fordømte bagefter. Ja, Gudbevares — bagefter var et nederdrægtig slunkent Begreb. Men forinden — — og imedens — —

Høyer slog med et Smil Tæppet tilside og sprang ud af Sengen. Gik saa hen og rullede Gardinet halvt op og aabnede et Vindu. Han aandede i dybe

Drag den friske Luft, der strømmede imod ham, og gav sig nynnende i Færd med Toilettet.

I det Hele taget — al den Debat om »Forholdet«, Elskov, Illusion og Fanden og hans Pumpestok! Hvad i al Verden kunde det hjælpe, naar det evig og altid viste sig, at Debatten hørte op, saa saare Pigebarnet var der. Saa fik man andet at tænke paa. Sagen var naturligvis her som i Livets andre Forhold, at de, som vidste mindst, snakkede mest. Og saa dette evindelige »Forhold mellem Mand og Kvinde«. — Puh! — Det blev straks bedre, naar det simpelthen hed Forholdet mellem et Mandfolk og et Kvindfolk. Allerbedst vilde det naturligvis være, om der slet ikke blev talt om dén Ting, men taget praktisk fat paa Sagerne. Saa klarede nok enhver sit Forhold efter hvers Smag og Behag. Basta!

Han hældte Resten af Vandkandens Indhold ned over Nakken og stod et Øjeblik og nød Eftervirkningen. Saa aandede han sit Velvære ud i et langt Ah —! og lod Haandklædet fare rundt over Ansigt og Hals.

Ah — —! Der var noget indbydende ved saadan en Morgenstund, paa én Gang festligt og frisk. Man fik atter Lyst til at være med og til at lade alle gode Forsætter vente til imorgen. Det nyttede jo ikke at nægte det — saadan en Sommermorgen forsonede En med Tilværelsen og fik En til at glemme Maaneders graat-i-graat. Det var i Grunden med dét som med Pigebørn. Man kunde føle en kvalmende Lede ved alle disse lavbenede, rundbuede Væsner, bande dem Fanden i Vold med deres

Pjadder og Hysteri. Men lod saa en skønne Dag en slank Uberørthed sin Morgensol skinne paa En, saa begyndte det gamle Blod at danse, og man besluttede sig til dog i det mindste at tage hende med, forinden man fuldstændig opgav Ævred. Herregud — der var jo dog dybere sét ingen Fornøjelse ved at modstaa Fristelsen. Først naar man gav efter, begyndte i Virkeligheden Fornøjelsen. Saa var der jo nok Nervesystemet og alt det andet. Men dét var det nu alligevel galt med, hvad enten man gav efter eller stod imod. —

Høyer stod foran Spejlet og strøg forsigtig Langemand og Guldbrand henover sit lyse Overskæg. Saa nikkede han til sit fornøjede Ansigt og smilede til den lille Skælm, der laa paa Lur i Øjnenes Kroge.

Man var jo dog et Mandfolk — gudsketak — og tilmed i sin bedste Alder. Det var jo ligefrem Ens Pligt at tage alt med, at sige, naar det da overhovedet var værd at reflektere paa. Livets første Bud var: ikke at lade sig snyde for nogen af dets Behageligheder. Der var jo nok dem, der i Fristelsens Øjeblikke nøjedes med at vende Øjnene mod Himlen og snuse til Duften. Men Tænderne i Kødet var dog altid noget andet end Duften under Næsen. —

Han rullede Gardinet helt op og kastede i det samme sit Blik ud over Pladsen foran Hotellet. Henne ved Verandaen stod Frøken Helsing i lys Morgendragt. Med Vilje lod han Gardinet smække med et Smæld mod Stangen, og da han saa' Frøk-

nen vende sit Hoved om imod den Kant, hvorfra Lyden kom, lænede han sig ud af Vinduet og hilste Godmorgen.

Hun gik langsomt hen mod Vinduet, stod saa stille, tog sit Uhr frem og sagde:

De skulde skamme Dem.

Det gør jeg ogsaa.

Saa skjuler De det godt.

Jeg skjuler alting godt.

Hendes Overlæbe løftede sig i en haanlig Bue over de friske Tænder. Saa lo hun kort og let og sagde:

Ja — De skjuler alting saa godt, som et Mandfolk overhovedet forstaar det. — — Saa godt, at kun en Kvinde kan finde det. — — Men skynd Dem nu lidt og kom ned.

Hun gik langsomt hen over Pladsen. Den lyse Kjole lagde sig under Gangen tæt ind mod Kroppen, saa hver Fold og hver Linie levede og lyste.

Høyer var gaaet lidt bort fra Vinduet og stod et Par Skridt inde i Værelset og saa' efter hende. Der var noget bevidst og selvsikkert endogsaa over hendes Fodskifte. Saa — nu kastede Vinden Kjolen en Kende til Siden, saa den høje Støvle blev synlig. Men i samme Minut var det, som om den stærke lille Fod paabød Respekt og tvang Kjolen tilbage i de vante Folder.

Høyer smilede og strøg atter Fingrene hen over Overskægget. Hun var pikant — pokkers pikant, og det var ikke altid lige let at vide, hvor man

havde hende. Sommetider havde man paa Fornemmelsen, at man kun behøvede at gribe til for at tage hende, men i samme Øjeblik, man tænkte paa Tilnærmelsen, var det, som om en uforklarlig Angst for Ens egen Dristighed holdt En tilbage. Hendes Øjne kunde glide hen over En, saa man bogstavelig talt følte det som en legemlig Berøring, og saa kunde de i næste Nu gaa som Luft over Ens Ansigt. Selvfølgelig var det Koketteri — han kendte jo Genren, omend han maatte indrømme, at hun var et ualmindelig réndyrket Eksemplar. Hvad det galdt om, var kun Tid til grundig at studere det for at faa en sikker Basis for sine Operationer. Men der var desværre ikke megen Tid eller Lejlighed til at anstille Undersøgelser. Gram var jo ogsaa paa Færde. — Tidlig og silde snusede han rundt, hvor de gik og stod. Ganske vist gik det ikke saa ofte paa, at Gram talte til hende, men hans Øjne var der. Og det var altid ubehageligt og foruroligende at vide sig iagttaget under de forberedende Manøvrer. Man havde ikke saa sikkert Herredømme over sine Midler. — — De andre mandlige Individer, som boede paa Hotellet, var ganske ufarlige. Og Fruentimmerne var jo det rene Udskud — saa dem gav han Fanden!

Han satte sin Straahat paa foran Spejlet og gik ned. — —

Naar han blot vidste, hvad Grams Mening i Grunden var. At han var stærkt optaget var givet. Thi skønt han aldrig gav noget tydeligt Svar hverken i den ene eller den anden Retning, saa røbede

dog undertiden et Blik, et Minespil, en Betoning, at han var paa sin Post. Men hvad han i Grunden tænkte paa — —? Var Grams Hensigter af en ligesaa reel Beskaffenhed som hans egne, saa galdt det om at komme først til Mølle for at faa først malet. Men Vejen til Møllen laa ikke saadan lige for Næsen, og selvom man havde fundet den, saa var maaske Adgangen til syvende og sidst dog forbudt uvedkommende — —

Eller skulde Gram virkelig for Alvor tænke paa — —?

Og hun — —?

Ja — dér var netop Knuden.

Høyer aabnede Døren til Spisesalen. Der var ingen derinde, og med et tilfreds Smil over ikke at blive anholdt gik han hurtigt hen over Gulvet. Heller ikke paa Verandaen var der nogen, saavidt han kunde sé gennem Spisesalens Glasdøre. Ude i Solen saa' han Frøken Helsings lyse Skikkelse. Med et rask Tag aabnede han Døren til Verandaen og traadte ud.

I det samme hørte han den sagte Raslen af en Avis, og da han vendte Hovedet, saa' han Kontorchef Gram sidde paa en Bænk med Ryggen til Spisesalen. Gram rejste sig i Sædet, lettede paa Hatten med sit skæve, lidt syrlige Smil og flyttede sig en Kende paa Bænken, idet han saa' hen paa Høyer med et indbydende Ansigtsudtryk. Men i det samme løftede han spørgende de smaa, nervøse Bryn og sagde, mens Øjnene ilsomt beskrev en

Bue fra Høyer til den lyse Skikkelse, der bevægede sig langsomt ned mod Stranden:

Ah — — der ventes maaske — —

Høyer tvang et ligegyldigt Blik frem i sine Øjne, rykkede en Stol frem, satte sig og sagde:

Ikke det jeg véd —

Gram løftede atter de smaa, fiffige Øjenbryn:

Naa — jeg syntes før, jeg hørte — —

Høyer tog en af Aviserne, der laa paa Bordet, foldede den langsomt ud og sagde med et tvetydigt Smil:

Nej — det var noget ganske andet. Frøken Helsing og jeg har jo saadan vort eget Sprog.

Grams Haand pillede ved de korte, graasprængte Bakkenbarter og gled hen over den glatbarberede Overlæbe og Hage:

Kærlighedens — —? hviskede han saa, idet han kælent bøjede Hovedet hen mod Høyer.

Nomina sunt odiosa — sagde Høyer, idet han sendte Gram et lille Blink over Avisen. — —

Høyer sad ganske stille. Det ærgrede ham, at Gram havde stoppet ham i Farten, men det galdt om ikke at lade sig mærke med nogetsomhelst. Til Gengæld glædede det ham, at han ved sine Svar havde spændt Grams Nysgerrighed. Nu og da rømmede Gram sig og kastede et forsigtigt Blik ud gennem Verandaens Glas. Men Høyer sad stadig med Øjnene i Bladet og lod kun, naar han følte, at Gram saa' hen paa ham, et lille Smil spille om Mundvigene.

Endelig rejste Gram sig fra Bænken og gik nogle Skridt henover Gulvet:

Dejligt Vejr — sagde han saa — — rigtig til at røre sig lidt i.

Skal De Tur idag — kom det henne fra Høyer.

Vil De med? — Gram vendte sig hurtig om og saa' spørgende paa Høyer.

Spørgsmaalet kom Høyer uventet. Han nøjedes derfor med at folde Avisen sammen. Saa tog han sit Uhr op af Lommen og sagde:

Tja — —

Ja, selvfølgelig — — hvis De har andet — — uopsætteligt — saa maa De endelig ikke for min Skyld. — —

Hvor langt vil De gaa?

Vi kan jo gaa, saa langt De har Lyst.

Høyer rejste sig og gik hen mod Verandadøren:

Ja — lad os blot sige det, sagde han saa. Vi kan jo mødes her om en halv Timestid.

Vi er jo her. — Gram saa' med et forundret Udtryk hen mod Høyer.

Høyer mærkede, at han var i Klemme. Han saa' Frøken Helsing staa nede ved Stranden. Skønt hun stod rolig og saa' ud over Vandet, var det dog, som om der var noget utaalmodigt ventende over hendes Skikkelse. Og da han ikke øjnede nogen Mulighed for et hæderligt Tilbagetog fra det Baghold, Gram havde lokket ham i, brød han med et Smil rask overtvært og sagde med en svag Hovedbevægelse hen mod Døren:

Det er blot et Par Ord — —. De forstaar — —.

Javist forstaar jeg. — Gram lo skarpt og haardt. Skynd Dem! Kan De se — hun vrikker jo med Enden som en utaalmodig Høne.

Høyer ærgrede sig over Grams Latter. Men for ikke at vise sin Ærgrelse lo han selv med. Saa aabnede han Verandadøren og sagde:

Tulte var en Høne — —

Gram stod i Døraabningen, mens Høyer gik ned ad Trappen:

Ja, nikkede han med sit skæve Smil, — — Hanen var Kineser og —

Saa lukkede han Døren i. Høyer følte Grams Øjne og Latter i sin Ryg, da han gik ned mod Stranden.

— — —

Da Frøken Helsing hørte nogen nærme sig, vendte hun sig ganske langsomt, og da hun saa', at det var Høyer, blev hun staaende med Hovedet svagt tilbagebøjet og Øjnene missende mod Solen. Høyer nærmede sig, lettede paa Straahatten og sagde:

Undskyld, at jeg har maattet lade Dem vente —

Vente? — Hun saa' uforstaaende paa ham. — Paa hvad?

Paa min Ringhed. — Høyer bukkede.

Hun lo og sagde med en blid Hovedbøjning:

Ingen Forseelse — — den havde jeg saamænd allerede glemt.

Høyer rystede tvivlende paa Hovedet og glattede sit Overskæg.

Nej — Høyer, fortsatte hun saa — De skal ikke

tro mig. Jeg vil aldrig kunne glemme Deres lyse Moustache.

Hun stod et Øjeblik og saa' hen over Stranden, der gnistrede i Solskinnet. Saa sagde hun pludselig med et selvopgivende Udtryk:

Her er frygteligt!

Høyer saa' hen paa hende, og de kom begge til at le, da deres Øjne mødtes.

Ja — vedblev hun saa — det lyder slemt, men det er meget værre. — — Dér bliver jeg ulykkelige forviist til denne Udørk af vor Læge. Jeg skal lade denne skrækkelige Sol og Saltvandsluft rive og slide i min Teint. Jeg skal staa tidlig op og gaa tidlig til Ro og drikke Sødmælk Morgen, Middag og Aften. Og saa denne Snes gamle Damer, der mimrer og vimrer omkring alle Vegne!

Naa—aa —. Høyer knejste ungdommeligt.

Selvfølgelig er De en Undtagelse — lo hun. Fra de gamle Damer. Men desværre kun en af dem, der bekræfter Reglen.

Hun saa' hen paa ham med et lystigt drillende Blik. Høyer lagde i sine Øjne noget af det betagende Dunkelblaa, hvormed han saa ofte havde bedaaret. Ydermere anvendte han for at forstærke Virkningen sit Halvsmil og sagde:

Gud véd, hvad De i Grunden mener om mig?

Hun saa ham stift ind i Øjnene. Det forekom Høyer, at det Dunkelblaa vibrerede under hendes Blik. Saa svarede hun

Jeg forsikrer Dem om, at jeg ikke mener dét, De tror!

Høyer saa' en Stund paa hende med et usikkert Smil:

De er ikke rigtig elskværdig idag — sagde han saa.

Man maa være maadeholden med sin Elskværdighed. Husk paa — en yngre, ugift Kvinde — —

De kunde jo gifte Dem.

Vil De have mig? Hun stod leende stille foran Høyer.

Høyer lod sit Blik glide ned over det høje, spændte Bryst og Figurens slanke Linier. Saa lod han det hvile nede ved hendes Fod og sagde:

Hvis De var gift — ja.

Men nu?

De stod begge en Stund og saa' paa hinanden med et lurende Smil. Saa tog Høyer Øjnene til sig og sagde:

Spørgsmaalet er i al sin Korthed for vidt til at jeg tør besvare det.

De mangler det rette Heltemod, Høyer.

Der fór et Par Tankesvingninger gennem hans Hjærne. Men de tog ikke rigtig Form, og han nøjedes med at sige:

Vi passer ikke sammen.

Saa er jo dog altsaa den første Betingelse for et Ægteskab tilstede. — — Venter De nogen? spurgte hun et Øjeblik efter, da hans Blik gled op mod Verandaen. — Skal De og Gram atter ud at gaa Tur sammen?

Ja — Gram bad mig før —

Hvad er det saa for Spørgsmaal, De gaar og drøfter paa Deres lange Ture?

Det er i Grunden kun ét. Spørgsmaalet: Gudrun Helsing.

Ja, saa. — Hun tav et Øjeblik, saa fortsatte hun:

Jeg kunde iøvrigt tænke mig det. — Naa — saa drøfter De Spørgsmaalet. Og hvad ender det saa med?

Et Spørgsmaalstegn, selvfølgelig.

De lo først ganske kort. Saa saa' de paa hinanden og kom atter til at le, lettere, friere. Endelig fortsatte Høyer:

Vi drøfter Dem. Ivrigt, lidenskabeligt. Og ivrigst Gram i sin Egenskab af Kvindehader.

Er Gram Kvindehader? spurgte hun, idet hendes Blik ligegyldigt svævede ud over Havet.

Herregud — véd De da ikke, han har daarlig Mave? — Høyer lo og fortsatte: Han hader Kvinden, som den fattige hader Rigdommen. Hvis han blev rig — hvis han fik Guldet mellem Hænderne — —

Hvad saa?

Ja — hvad saa? Dét er netop Spørgsmaalet — — Spørgsmaalet Helsing, føjede han til et Øjeblik efter. — Sig mig, vedblev han, idet han stansede, vilde De gifte Dem, hvis galt skulde være?

Jeg har jo spurgt Dem, om De vilde have mig.

Ja — — og jeg har svaret Dem ærligt og oprigtigt: Hvis De var gift — ja. — — Men hvis nu Gram gik hen og friede til Dem — slog De saa til?

Hun tav et Øjeblik, saa sagde hun:

Jeg tror det ikke.

De gjorde det altsaa. — Han lod sit Blik glide kærtegnende hen over hendes Ansigt.

Hvad Interesse kunde De iøvrigt have af at vide det — spurgte hun lidt efter.

Aa — jeg vilde saa muligvis dyrke Grams Bekendtskab noget ivrigere.

Deres Blikke mødtes en Stund, spørgende. Da var det, som om et tavst Svar gjorde dem sikre, klare. Og de gled atter fra hinanden og ud over Stranden. Saa drejede han langsomt sit Hoved og lod sine Øjne glide ned over hende. Han følte, at hun vidste, han saa' paa hende, skønt hendes Blik syntes langt borte. Alt var roligt. Der var ikke den svageste Brydning paa hendes Kind, og den lidt korte Overlæbe laa blødt og hvilende. Kun mellem Brynene havde en Tanke draget sin svage Fure efter sig.

Endelig saa' hun hen paa ham med et Blik, der havde slettet alt ud, og hun sagde:

Saa skal man igen dræbes under en sagte Ild en lang Formiddag. — Kan De forstaa, at nogen kan nyde dette evindelige Sand og dette evindelige Vand? Den ene Bølge ligner jo den anden som det ene Sandskorn det andet. Og denne ramme Duft! — kan De mærke — — som ved Gammelstrand. —

Hun tog sit Lommetørklæde op og lod det vifte i Vinden. En Strøm af Vellugt gled gennem Luften, og hun lukkede et Øjeblik Øjnene:

Ah — — hun trak Vejret dybt og langt — det er den eneste Luft, jeg kan leve i. — — Kender De den odeur, der er ved simple Klæder og simple Folk? — Hendes Mund fortrak sig i Væmmelse. —

Jeg forsikrer Dem, fortsatte hun lidt efter — naar jeg kommer ind paa mit Værelse — det ækle Rum, hvor gamle Damer og Herrer har siddet og ligget — ligget i den samme Seng, hvor jeg nu ligger — — uf! Og inde i Hotellets Stuer —! Hvor jeg vender mig, staar der en forskellig Duft om de Mennesker, jeg er nødt til at færdes iblandt! — — Nej — en skønne Dag tager jeg hjem, forsvinder sporløst — fordufter.

Hvad tror De saa, Gram og jeg vil sige?

Hvis der er noget, De vil sige, kan De jo sige det forinden.

Og Deres Læge derhjemme?

Han tilgiver mig. For han forstaar mig. Som kun en Læge kan forstaa —

Hun saa' frem for sig med et stille Smil. Saa vedblev hun:

Det vil sige — naar — —

Høyer saa' spørgende paa hende og gentog:

Naar hvad?

Naar han har Magten. —

Hun havde sænket sine Øjenlaag en Kende, saa Blikket blev varmere. Da det mødte Høyers, sænkede hun Øjenlaagene endnu en Kende og ligesom sugede hans Blik til sig. Men da hun saa', at hans Øjne dirrede af Sindsbevægelse og Forvirring under hendes, vendte hun med et Ryk

sit Hoved bort for at skjule et Smil, der kriblede frem. —

Høyer var endnu blændet af hendes Blik, og hans Tanker forekom ham som Solpletter, der dansede for hans Øjne. Han maatte ligefrem tvinge sit indre Blik igennem for at naa ud til nogenlunde Klarhed. Men holdt han saa endelig en Tanke fast, saa flimrede det i næste Sekund — en anden kom frem, der lignede den første, dækkede den og dækkedes igen af en tredje. Men det Hele blev dog til hendes Billede, der nærmede sig, fjærnede sig, smygede sig ind og drog sig bort, bød sig frem og veg tilbage — snart dameklædt skjult fra Hoved til Fod — snart dristig røbende Form og Linie.

Dér gik hun, kækt og fast paa den højvristede Fod. Benets slanke Linier gled i en blød, næppe mærkbar Bølge over de smalle Hofter, og Linien svang sig dristig over det faste Bryst. I det blege, silkeglatte Ansigt var alt forstummet. Hun saa' ud, som om hun intet tænkte, intet følte. Som en Statue af Kød og Blod.

Høyer tog atter Øjnene til sig og gjorde en Bevægelse, som om han rystede Tankerne af sit Hoved. Saa trak han sit Uhr frem og sagde:

Nu staar Gram oppe i Verandaen — ikke sandt? — — Jeg vidste det. Han er gul af Jalousi.

Herregud —! Hun saa' paa Høyer med et medlidende Skuldertræk, der kunde gælde baade ham og Gram.

Forbarm Dem! — Høyer smilede bønligt.

Over hvem?

Over — — der fløj et Skær af en lys Tanke hen over hans Ansigt — — over os begge, sagde han saa.

Den lille Fure mellem Brynene blev atter synlig, og hendes Øjne blev pludselig blege og kolde. Men i næste Øjeblik glattede et Smil alt ud igen, og hun sagde, idet hun truende løftede sin Pegefinger:

Hvor tør De tale saadan til mig, Høyer? — Hun bøjede sit Hoved hen imod ham. — Er De saa sikker paa mig? Jeg kunde jo dog være en anstændig Kvinde, lo hun — en af dem, der først lader Sløret falde, naar Præsten har givet sin Velsignelse dertil. — Ja, jeg véd, hvad De vil sige — hun saa' fra ham hen til Verandaen og tilbage igen. — Véd De, hvad der falder mig ind, Høyer? De hører til en Type — — Typen: det smukke Overskæg. Selvom jeg kun havde dét givet, saa tror jeg, at jeg kunde konstruere Resten. Men, sér De, Damer har i Almindelighed ingen saadan Prydelse — saa De kan ikke slutte ad samme Vej til os. —

Damer — aha —! Høyer saa' ud, som om han havde gjort en Opdagelse.

Aha —! gentog hun, idet hun efterlignede hans Tonefald. — Sér jeg maaske ud som en »Kvinde«? Hun stod foran ham i sin rolige Rankhed, blændende og unærmelig. — Er De nu klogere? Hun drejede sig om og gik langsomt videre. — Eller har De maaske allerede forlængst gennemskuet mig?

Det vil Tiden vise. —

Men pas paa, at den og jeg ikke løber fra Dem.

De løber ikke fra mig —. Høyer saa' fast og længe paa hende. Saa gik han en Stund tavs og grundende og sagde saa:

Jeg anstiller et Forsøg idag. Og hvis det saa viser sig, at jeg har gennemskuet Dem — hvad saa?

Ja — hvad saa? — Der laa et dæmrende Løfte i hendes Blik.

Er De modig?

Hun saa' paa ham med højt løftet Hoved og Læben overmodigt hævet.

Holder De, hvad De lover, spurgte han saa.

Sér jeg ud til andet?

Han stod stille og sagde:

Nu maa jeg gaa. Gram venter. De skal sé — —

Han kneb Øjnene sammen og listede et Smil ind i hendes Blik. Saa lod han sit Ansigtsudtryk skifte og sagde med dæmpet Tonefald:

Fra den første Dag jeg saa' Dem, har jeg ventet mig noget — — andet og særere, end jeg er vant til at vente. Det ligger ligesom i Luften omkring Dem —

Parfyme! lo hun. Parfyme! — — Gud véd, om ikke Deres Instinkt, Høyer, sidder dér, hvor de fleste Mandfolks sidder — — i Deres Næse. Vifter man dem under denne, saa virrer de med Hovedet og tror, at Parfyme er Blomsterduft. Og saa kan man vælge imellem at lokke dem i Fælden, eller fordufte for Næsen af dem. — Hun slog et let Knips ud i Luften og lo højt og klingert.

Ja, ja — —. Høyer rakte hende sin Haand. — Dén lér bedst, som lér sidst. Vi faar sé.

De saa' et Øjeblik paa hinanden. Hun var atter rolig, og der var ikke den fjærneste Antydning af et Smil tilbage. Saa sagde hun:

Farvel Høyer — — saa længe. Og mens et underfundigt Glimt listede sig frem i Øjenkrogene, tilføjede hun:

Hils Gram fra mig.

Hun gik langsomt videre langs Stranden. Høyer stod en lille Stund, som om han overtænkte noget, og gik saa tilbage op mod Hotellet.

II

Da Høyer kom hen til Verandaen, stod Gram i Døren parat til at gaa. Han gik forsigtig ned ad Trappen, saa' paa sit Uhr og sagde:

Er De færdig?

Høyer syntes, at Grams Tone havde en svag Biklang, men da han intet mistænkeligt kunde opdage i hans Ansigt, nøjedes han med at sige:

Ja. —

Gram tog Vejen hen over Pladsen og ud mod Vejen. Da de naaede derhen, vendte han sig om mod Høyer og sagde:

Naa — —?

Høyer foretrak at tie og se hemmelighedsfuld ud.

Altsaa stadig intet Resultat? kom det fra Gram. Og da Høyer gjorde Mine til at afbryde, fortsatte han:

Ja, undskyld — men jeg gik ud fra, at De var saa meget af et Mandfolk, at De vilde betro mig Hemmeligheden, hvis De virkelig havde nogen.

Høyer tav stadig. Grams Ansigt var gult i Solen. —

De gik et Stykke langs Vejen, der førte ind i Landet. Saa sagde endelig Høyer:

Hun bad mig iøvrigt hilse.

Tak — —. Ja saa — —. Gram gik et Øjeblik og grundede. Saa trak han Munden en Kende til Siden og sagde:

Saa havde hun dog altsaa én Tanke tilovers. Pas paa, Høyer — saa længe De ikke har dem alle, har De heller ikke hende.

Aa, nej — maaske ikke — hélt.

Høyer tav en Stund og lod sit Ansigtsudtryk skifte fra Smil til dæmpet Alvor. Saa sagde han roligt og eftertænksomt:

Man kan bedømme et Menneske forkért.

Høyer mærkede, at Gram hurtig drejede sit Hoved om imod ham. Men han lod som intet og gik videre med Blikket rettet alvorligt frem for sig. Han kunde fra den højre Øjenkrog skimte Grams Haand, der pillede nervøst i den spæde Bakkenbart. Endelig kom det prøvende og forsigtigt:

Bedømme forkért —? Jeg forstaar ikke —

Aa — det var i Grunden heller ikke andet end en Tanke.

Høyers Tonefald lød, som om han afsluttede Diskussionen og ikke følte Lyst til at komme nærmere ind paa det antydede Æmne. Han vidste, at han derved yderligere vilde anspænde Grams Nysgerrighed og forøge hans Usikkerhed. Og han gik rolig videre uden at fortrække en Mine. Da Gram imidlertid stadig ikke syntes at kunne bestemme sig til at give dén Nervøsitet Luft, der arbejdede sig frem i ham, henkastede Høyer:

Vi kommer ikke til Randlev i den Varme.

Saamænd gør vi saa. Det er jo ingen Vej. — Men De skal maaske være tilbage til bestemt Klokkeslet? Naa, ikke — — ja, man kunde jo ikke vide.

Over Grams Øjne laa der en urolig skinnende Glans, og han flyttede ofte Hovedet til den Side, hvor Høyer gik. Han søgte aabenbart ad en eller anden Omvej at komme ind paa det Æmne, de nys havde forladt. Saa kom det pludselig, som om Spørgsmaalet sprang over en Forhindring:

Tror De, vi har bedømt hende forkert?

Høyer lod, som tænkte han sig et Øjeblik om og sagde saa:

Det er ikke godt at vide.

Jamen tror De?

Ja.

Grams Øjne glippede. — Saa—aa? lo han tørt og stift. Var dét Resultatet? Og hvordan? Hvad tror De nu, hun er? Hun har jo snart været alt — kold, varm — haard, blød — sanddru, løgnagtig — kysk, pervers. Nu er hun vel endt med at blive Bælam med et lyseblaat Baand om Halsen.

Høyer trak overlegent paa Skuldrene, og Gram fortsatte:

Nu forstaar De hende — ikke sandt? Indtil De imorgen regner om igen og kommer til et andet Facit.

Der er intet »Imorgen«. — Høyer smilede betydningsfuldt. Han kunde se, at der sænkede sig Taager for Grams Øjne, og at hans Blik forgæves anstrængte sig for at sprede dem.

Er De saa sikker — kom det endelig skarpt fra Gram. — De tror, hun har rakt Dem sin Lillefinger, og saa er det maaske — Guldbrand.

Høyer ventede et Øjeblik. Saa sagde han:

Tror De, den Mand blev snydt, der giftede sig med hende?

Grams Øjne fòr i et kort Blink mod Høyers og fòr saa atter tilbage. Over hans Ansigt gik nogle smaa, nervøse Trækninger, der samlede sig i et tvungent Smil om Munden:

Giftede sig! udbrød han saa. — De spørger. De har altsaa allerede spurgt Dem selv, og Spørgsmaalet har bidt sig fast som en lille Bacille i Deres Hjærne. Inden De sér Dem for, har det avlet Svar paa Svar. Og en skønne Dag ligger De der. Diagnose: Meningitis cerebralis nuptialis!

De slutter for hurtigt, lo Høyer. — Men maaske De slutter fra Dem selv?

Grams Udtryk blev en Kende stivere og strammere, og han sagde med en noget indeklemt Stemme:

Mig selv? De kender jo mine Anskuelser —

Og De mine —

Gram kastede et undersøgende Blik hen paa Høyer og sagde:

Deres? De har jo ingen Anskuelser. Dertil har De for megen Fantasi. De hader den ene Dag — og er forelsket den næste.

De hader maaske til Stadighed?

Hvem har sagt dét? — Grams Tone var hidsig og hvas.

Saa er De maaske stadig forelsket, lo Høyer.

Gram lo med, men Klangen lød ikke ægte. Lidt efter sagde han:

Hvad er da, med Forlov, Deres Anskuelse idag?

Jeg har jo sagt Dem: der er intet Imorgen!

Der lyste et hadefuldt Glimt i Grams Øjne. Han mærkede, at han var gaaet i en Cirkel, og han ærgrede sig over Høyers selvsikre Mine. Hvad betød den? Laa der noget bag alle disse Antydninger og Undvigelser? — Høyer var en Nar. Formodentlig var det Hele ikke andet end løs Snak. Paa den anden Side var det ikke utænkeligt, at hun havde ladet en eller anden Udtalelse falde, hvoraf Høyer saa kunde drage sine Slutninger. Var der monstro noget imellem dem? Eller havde hun kun ladet Høyer forstaa Betingelsen sine qua non? Selvfølgelig var Betingelsen et Ægteskab. Hun var ikke noget Barn. Men Høyer — — skulde hun virkelig for Alvor lægge an paa ham? Han var jo dog en Blære, hvis Tomhed hun havde gennemskuet, og hvis Naragtighed hun ofte havde moret sig over. Naturligvis betød det intet. Hvor mange Kvindfolk tog ikke i sidste Akt Narren, naar han pludselig optraadte som Ægteskabskandidat, og Hoffet havde trukket sig tilbage — —

Han blev afbrudt i sin Tankegang, da han hørte Høyer sige:

Vi er vel hjemme til Frokost?

Hvorfor? Vi kan jo spise Frokost i Randlev Kro. Den er lige slet begge Steder. Og vi er da gudskelov vore egne Herrer — — endnu.

Gudskelov —?

Ja — gudskelov! gentog Gram i en irriteret Tone. — Længes De maaske efter én, der kan dele Deres Bord og Seng og Dem selv, saa der ikke mere er noget, De kan kalde Deres eget? Vil De ud, saa maa De blive hjemme, og vil De være hjemme, saa maa De ud. Har De Lyst til Dit, saa har en anden Lyst til Dat, og De gør Dat, fordi der vilde blive et sandt Helvede, hvis De gjorde Dit. — Kender De de smaa Gummimænd, som kan bøjes og klemmes og trykkes og strækkes i alle Ender og Kanter? Hvadbehager? De forstaar? —

Han lo med en nervøst dirrende Latter og fortsatte:

Saadan bliver man. Det hjælper ikke, at man forsøger paa at stritte imod. Giften virker langsomt, men sikkert, og en skønne Dag ligger De der — — — Vidskelæder!

Og Herregud — hvad Skade var der saa sket — smilede Høyer.

Dér har vi det! udbrød Gram. Hvad Skade der var sket? Er det Dem ligegyldigt, om De har en Mening, eller om De har en Kone, der har én? — Naar jeg saadan gaar omkring og sér to og to, to og to med hinanden under Armen i dette frygtelige Ægteskabstrav, kan det løbe mig koldt ned ad Ryggen. Det sér altid ud, som om det er hende, der hænger fast, og ham, der er leveret.

Og saa gifter man sig dog — henkastede Høyer.

Naa, saa det gør man? frittede Gram.

Høyer nikkede i Tavshed, og Gram spurgte:

Og saa?

Saa er man leveret. — Og saa har de andre deres tilgode.

De gik en Stund videre uden at tale. Høyer havde taget Straahatten af og viftede sin varme Pande. Grams Ansigt var tørt og gulligt, kun højt oppe paa Kinderne lyste et Par smaa, røde Pletter. Sommetider drejede han Hovedet om mod Høyer, som om han ventede, at denne skulde begynde. Men da Høyer stadig ikke gjorde Mine til at bryde Tavsheden, kom det endelig forsigtigt fra Gram:

Véd De, hvad jeg tror?

Nej? — Høyer drejede spørgende sit Hoved.

De er stærkt angrebet. — Gram saa' paa Høyer med et indædt Smil. — De kan ikke modstaa længer, fortsatte han saa. Hjemmets Hygge — hvad? og: »Det er saa yndigt — —«. Og saa kører De hjem i Kareten med Deres uskyldshvide Brud, og 9 Maaneder efter styrter De rundt efter Jordemoder.

Høyer lo, og Gram vedblev:

Og hvad saa? Saa gaar De som bekendt op og ned ad Gulvet i den stærkeste Sindsbevægelse. Indtil endelig Jordemoderen aabner Døren og forkynder, at De er Fader. Og De synker overvældet ned i en Lænestol — og giver Dem til at tænke paa den næste.

Høyer trak paa Skulderen:

Vi faar sé, sagde han saa.

Vi faar se, ja — gentog Gram. Og De skal se — jeg faar Ret.

Det kommer an paa —

Paa hvad?

Hvem man gifter sig med.

Gram gik en Stund grundende. Saa kom det ganske stilfærdigt:

Sæt nu — —. Han holdt et Øjeblik inde og saa' hen mod Høyer. Deres Øjne mødtes, og de smilede listigt. — — Sæt nu — vedblev saa Gram — at De giftede Dem med Frøken Helsing.

Med Frøken Helsing? spurgte Høyer i en Tone, der kun lød halvt forundret. — Jeg tror overhovedet ikke, hun gifter sig, sagde han saa lidt efter.

Men De — hvis hun nu var villig?

Jeg har andre Planer, sagde Høyer. Foreløbig. — Tror De virkelig, hun giftede sig? spurgte han tilsyneladende interesseret efter et Øjebliks Tavshed.

Gram havde presset Læberne tæt sammen. Der var en spændt Usikkerhed over hans Træk. Saa stødte han frem:

Hvorfor ikke?

Hun er uafhængig nok til at følge sin egen Lyst.

Lyst—! udbrød Gram med en irriteret Latter. — Tror De overhovedet et Fruentimmer har nogen anden Lyst end at blive gift og have Udsigt til at faa en lovformelig, lille Hvalp i Skødet? De er kun forskellige i Midlerne, de anvender for at naa Maalet. Tror De maaske, der var saa mange Ægteskaber, hvis ikke Kvinderne vilde giftes? Nej — ser De — — naar vi Mandfolk kommer sejlende i Farvandet, saa er Snøren der med den dejligste,

lækreste Madding paa Krogen. Og naar vi saa kommer snusende og vil lægge an — saa et lille Ryk i Snøren. Saa har vi faaet Færten, forstaar De. Og saa gaar det med smaa Nap og smaa Ryk, smaa Nap og smaa Ryk, indtil vi en skønne Dag falder over Maddingen og faar Krogen i Livet. —

Og — hvorfor ikke — vedblev han, idet hans Latter faldt i smaa Stumper mellem Ordene — — kan De fortænke et Kvindemenneske i, at hun gør sig lidt Anstrængelse for at faa os til at bide paa Krogen? Et Ægteskab er sgu dog almindeligvis for hende en nem lille Geschäft — frasét nogle smaa Omkostninger paa Driften.

Høyer havde rynket sine Bryn og gik med dyb, eftertænksom Mine hen ad Vejen. Langt om længe løftede han saa sit Hoved og sagde langsomt og med Eftertryk:

Tror De virkelig, hun giftede sig?

Gram løftede nu ogsaa sin Hat og lod Lommetørklædet glide let hen over Panden. Han var begyndt at blive tyk under Øjnene af Varme og Spænding. Med et nervøst Tag krammede han Lommetørklædet sammen, puttede det i Lommen og sagde:

Det er anden Gang, De spørger.

Høyer lod, som om han overhørte Grams Bemærkning og sagde med et fraværende Blik:

Jeg kan ikke tro det — skønt — —

Skønt hvad?

Aa — det var noget, hun før sagde, som faldt mig ind.

Hun før sagde — —?

Ja. —

Om hvad?

Høyer kunde se, at Linierne om Grams Mund begyndte at dirre af Nysgerrighed. Men han holdt sit Ansigt stift, skønt Latteren klukkede i ham, og sagde:

Om Dem.

Det gav et Ryk i Grams venstre Mundvig. Høyer havde ventet, at Gram skulde spørge videre og forberedte sig paa et eller andet undvigende Svar. Men da Gram ikke gjorde Mine til at sige noget, fortsatte Høyer:

Tror De, hun vilde passe til at være gift?

Passe? Hvem passer? Sé paa dem, der er det! Forsaavidt passer hun ligesaa godt som alle andre.

Høyer rystede energisk paa Hovedet, som om han opgav at tænke videre og sagde:

Hun er ikke let at faa rede paa.

Nej — — ikke før hun er gift, lo Gram. — Saa løses ganske læmpelig alle de mange indviklede Traade, og saa viser det sig, at der kun er én Traad, og at Forviklingerne var Knuder, som vi selv lavede i vor Forfjamskelse. Det er Naturens Uorden! — — Naturen er en stor Fiffikus, vedblev han et Øjeblik efter — — større end De og jeg tilsammen. Vi tror, at den er Ærligheden selv. Vi priser dens Bud, dens Indretninger og Love. Hjærtets Ret, Blodets Røst og al den dejlige Lammesteg. Og naar Bølgerne gaar højt, og vi er fuldstændig fra Snøvsen, saa kalder vi det Poesi,

og saa flyver vi med den Elskede op i den syvende Himmel og vaagner den næste Morgen — i Himmelsengen! — — Saa er vi der, forstaar De. Og Naturen staar bagved med et bredt Grin i sit gamle Satyrfjæs.

Men hvis vi nu narrede Naturen — spurgte Høyer smilende. Tror De saa, Fornøjelsen blev større?

Gram svarede ikke, og Høyer vedblev:

Hvis jeg nu gav Afkald paa mine Udsigter?

Gram vendte med et Ryk sit Ansigt om mod Høyer og sagde barsk:

Hvis det er Udsigten til at faa en lang Næse, gjorde De sikkert bedre i at holde den for Dem selv.

Høyer strøg Haanden blødt og kælende hen over sit Overskæg og sagde med et underfundigt Smil:

Men hvis der nu var Udsigt til at faa — — noget andet.

Gram lo kort og skarpt:

Faa det først — saa kan vi altid tale om Resten. — Han havde uvilkaarligt forceret sin Gang, saa han var kommet et lille Stykke foran Høyer.

Pludselig stansede Høyer og sagde med en utaalmodig Underklang i Stemmen:

De tror dog altsaa ogsaa, at hun er dydig?

Ogsaa? — Gram var ligeledes stanset og gentog med et fiffigt Smil:

Ogsaa? —

Høyer lod, som om han følte sig overlistet, og sagde en Kende forlegent:

Ja — — jeg mener — — De tror, at Prisen er et Ægteskab?

Jeg tror intet — og mindst om Kvindfolk! udbrød Gram, idet Smilet atter gav Plads for et Udtryk af Usikkerhed. — — Men hvorfor spørger De? De er altsaa i Virkeligheden ikke kommet videre, end De var for 14 Dage siden. Det er farligt at eksperimentere for længe med et Fruentimmer. Man risikerer selv at blive et Offer for Eksperimentet.

Og hvis saa var? — Høyers Spørgsmaal kom med en pludselig Tilforladelighed.

Hvis saa var —? gentog Gram i sin Forvirring, idet han rettede sit Blik stift paa Høyer.

Der blev nogle Øjeblikkes Stilhed. Saa henkastede Høyer med et svagt Skuldertræk:

Ja, ja — lad nu det Spørgsmaal hvile for idag.

Der gives jo intet »Imorgen«, stiklede Gram med en haanlig Latter.

Vi faar se — sagde Høyer roligt. Og da Gram gjorde Mine til at afbryde, tilføjede Høyer hurtigt:

De gaar vel videre til Randlev?

Ja. Vi følges ad.

Nej — det bliver mig for varmt. Jeg gaar op her i Bakkerne og hviler mig.

Der lurede en grøn Mistanke i Grams Øjne, og han spurgte:

Tror De, der er mindre varmt — oppe i Bakkerne?

Jeg haaber det! —

Høyer sprang over Grøften, og da Gram uvis blev staaende, sagde han:

Farvel, Gram. Naar De kommer her forbi paa Tilbagevejen, saa kig derop og tag mig med. — Aa nej — fortsatte han straks efter — — det skal De alligevel ikke — —

Gram saa' ud, som om han vilde sige noget. Hans Ansigt var spændt, og Pandehuden var rød. Saa brød han pludselig ud i en raa, tirrende Latter, vendte sig hurtig om og gik videre.

Høyer var stanset med sammenbidte Læber. Men med ét brast ogsaa han i en høj, snærtende Latter og tog Vejen op mod Bakkerne.

III

Da Høyer var kommet op over den første Bakke, lagde han sig ned og krøb hen mod Bakkekammen. Der spillede endnu et Smil om hans Mund, og hans Blik fløj spejdende hen over Landskabet. Da han havde ligget en Stund, krøb han paa alle Fire et Stykke hen imod en Sænkning, der gjorde Udsigten mere vid og aaben. Med ét blev Smilet stift og Blikket fast.

Henne paa Vejen stod Gram. Han saa' hen imod den Kant, hvor Bakken laa, og Høyer sænkede uvilkaarlig Hovedet, saa at han ikke kunde sé andet end Græsset og Himlen. Men da han efter en Stunds Forløb atter løftede det, havde Gram drejet sig og stod med Ryggen imod ham. Saa vendte Gram sig atter om, saa' sig omkring, gik endelig over Vejen og skraaede ind over Markerne. Nu og da drejede han Hovedet og stod et Øjeblik stille, som om han betænkte sig. Saa tog han rask Retningen for Hjemadgaaende.

Høyer rejste sig med en oprømt Mine og gik videre.

Saa slog hans Beregning dog til! Den gamle Ræv lod sig lokke af Duften. Nu skraaede Gram

over Markerne med Hovedet fuldt af uklare Spørgsmaal, halve Svar, Gisninger og Tvivl. Han var præpareret. Ganske fint og forsigtigt — — men han var inde paa den rette Vej. Saa galdt det blot om at holde ham til Ilden. —

Men naar det nu kom til Stykket, og Afgørelsen skulde tages — tog han den saa? Eller lod han Tiden gaa med Tilløb og Tilbagetog i stadig Skiften. Han var stærkt optaget af hende — det viste hans Uro, hans Kresen om det samme Æmne og hans Skinsyge. Men samtidig arbejdede hans Tanker med andre Spørgsmaal, der hæmmede Beslutningen. Han tænkte ikke paa en Behagelighed, undtagen han samtidig tænkte paa dens Modsætning. Spørgsmaalet Helsing og Spørgsmaalet Gram modarbejdede stadig hinanden — — endnu.

Men hun maatte hjælpe.

Selvfølgelig havde Gram Ret — hun vilde giftes. Al hendes Koketteri, Frihed og Hensynsløshed var Lokkemad — pikant serveret og beregnet paa kræsne Ganer. Hun tog den Mand, der tilbød sig, naar han indtog en Stilling, og Partiet iøvrigt ikke var altfor skurrende. Men naar først Manden var der, saa tog Festen sin Begyndelse. — —

Hun holdt, hvad hun lovede — det var han sikker paa. Naaede hun ved hans Hjælp sit Maal, saa tog hun ikke sit Løfte tilbage. Hun var dristig, men tillige saa klog, at den, hun bedrog, vilde tro, at hun var ængstelig for at gaa det mindste Skridt udenfor de afstukne Veje. Hun vilde forstaa at forberede, planlægge alt og kunst-

færdig forvandle al Mistanke om Brøde til Overbevisning om Uskyld. Hun var netop den, han længe havde søgt, men aldrig fundet. For de andre, de bragte i deres Befippelse Kludder i Regnskabet, blev nervøse istedetfor koldblodige, naar der var Fare paa Færde, deres Blik, Stemme og Minespil var ikke skolet til Brug i Livets store Komedie, men de lod, som de Dilettanter de var, de fineste Nuancer og de blødeste Afskygninger ligge. Sammen med hende vilde man være rolig — —

Han stod pludselig stille og rynkede ærgerlig Brynene, som om en ubehagelig Tanke faldt ham ind —

Hun holdt, hvad hun lovede — — — men hvad lovede hun?

Han slog Tanken hen i et Smil og gik videre. Ganske vist — hendes Løfter var kun halve, undvigende — tvetydige som hun selv. Men der var ingen Tvivl om, hvor de viste hen. Naar først hun havde opnaaet, hvad hun vilde, fik han sikkert ogsaa sin Vilje. Det galdt blot om ikke at lade hende mærke, at man var sikker i sin Sag. Hun var stolt af sin Magt, og hun holdt af at føle den. Dérfor havde han ogsaa, hvor vanskeligt det end ofte faldt ham, undgaaet alle tydelige Tilnærmelser. Han havde kun ladet hende mærke, at han taalmodig ventede paa, hvad hun i sin Naade vilde forunde ham. Og i Ny og Næ havde han ladet hende forstaa, at hun i hans Øjne havde Tillokkelser, som ingen anden Kvinde besad, og at

hendes Skønhed var ejendommeligere og hendes Væsen særere end andres.

Ja — han havde spillet sine Kort fint. Han vidste, at det først og fremmest galdt om at bibringe den Kvinde, man vilde besejre, Troen paa, at det var hende, der var den sejrende. Saa kom det andet af sig selv. Og naar da først dén Modstand, som alle Hundyr havde tilfælles, var brudt, saa svandt Resterne af den Smule Forstand, de besad, og de blev myge og bøjelige i Hænderne paa den, der forstod at lade dem føle, at nu var Sejren hans. — —

Han gik videre ned mod Stranden for at naa et Sted, hvor der var Kølighed og Skygge. Hans Hoved var blevet varmt af Tankerne, der sværmede i mindre og mindre Krese omkring hendes Skikkelse, og han trængte til Hvile efter Marschen i den tunge Lyng og den bagende Sol. Fra Bakken, hvor han gik, kunde han øjne Havet, og oplivet af dets Nærhed tog han det sidste Stykke Vej i et ujævnt, hoppende Løb over Lyngen. —

Han var kommet ned til en skyggefuld Sænkning, hvorfra han kunde se Strandkanten og Havet, der gled blødt og dovent ind imod den. Det summede i hans Hjærne efter Løbet, og en Stund laa han med lukkede Øjne og lod den svage Luftning og den friske, rislende Lyd fra Stranden stryge hen over sit Hoved. Nu og da dukkede et Genskær af en Tanke frem i hans Bevidsthed og gled i et Smil over hans Ansigt. Saa aabnede han det ene Øje ganske lidt, som om han i al Hemmelig-

hed blinkede til en Medvider, og lukkede det saa atter over Hemmeligheden. — —

Men naar saa Gram var fanget, saa galdt det at udnytte Sejren — —

Ganske læmpelig maatte hun gaa til Værks. Forarges i sin allerinderste Jomfruelighed, naar Gram røbede den svageste Mistanke om hendes Troskab og Uskyld. Naturligvis ikke med stærke Farver — men dæmpet, med den krænkede Blufærdigheds Rødme. Og i ensomme Hyrdetimer maatte hun lade Gram forstaa, at alt var hende ligegyldigt, blot han elskede hende og stolede paa hende og andet af samme Tønde. Naar han saa var lullet ind i sin gode Tro, saa blev han nok som de fleste Ægtemænd for selvsikker til at være aarvaagen. — Og saa var Tiden kommet for hende til at udnytte alle Chancer. — —

Høyer aabnede atter det ene Øje og blinkede.

Og saa — —!

Han havde atter lukket Øjet og lod Tankerne fare, hvad Vej de vilde. Han saa' sin Ungkarlelejlighed der hjemme med Lys i Kandelabrene og Stagerne, og han hørte Jomfru Thorngren rasle med Tallerkener i Stuen ved Siden af. Og inde i det store Værelse, som han om Dagen brugte til Konsultation, var Lyset dæmpet, og Portièrerne var slaaet tæt for Dørene. Over det Hele laa der en Duft af noget hemmelighedsfuldt og besnærende, blandet med fortrolig Hyggelighed og andet til Faget henhørende. —

Han smilede, og et Par smaa Latterkluk hoppede paa Bukkefødder over hans Læber.

— — Saa ringede det. Han rejste sig og gik ud i Entreen for selv at lukke op. Og han saa' hende staa ude paa Trappeafsatsen, rolig og smilende, og sænke sit Hoved til Hilsen, mens hun hurtig gled ind med Silken skummende om alle Lemmer. —

Der fór en sagte Gysen gennem hans Krop, og han aabnede uvilkaarlig Øjnene. Saa laa han en Stund og lod Haanden glide over Skægget, mens Øjnene interesseret fulgte Fingrenes Bevægelser. — Han syntes, Havets Rislen lød nærmere — — —

De mødtes saa en Dag — ganske tilfældig — han, hun og Gram. De stansede ved en fælles Indskydelse, fulgtes sammen ned ad Gaden og opfriskede Erindringer fra Badeopholdet. Gram sendte Høyer et forstaaende Øjekast, og han slog en Kende bly Øjnene ned, overvældet af gamle Minder. Naar hans Blik saa atter mødte Grams, skulde det være fast og tillidsfuldt. Og hun skulde gaa ved Grams Arm og bøje sig venligt, men værdigt hen imod ham og spørge om, hvorledes han havde det siden sidst. Alt som Samtalen gik, blev Tonen muntrere og mere utvungen, og Gram skulde faa et urokkeligt Indtryk af, at alle gamle Ubehageligheder, Skoser og plumpe Udfald var glemt, og at ethvert Indgreb i hans Eneret var utænkelig. Tryg og sikker paa hendes Troskab og paa sin egen Overmagt skulde han gaa dér med sit skæve Smil og lade de smaa Øjne smutte ud og ind, mens hun med en Engels hvide Samvittighed spøgte og lo,

drillede og spottede og i ubevogtede Øjeblikke lod sine Øjne synke i Høyers som i et Favntag. — —

Og naar de skiltes, skulde Gram spørge, om han ikke saa' op til dem. Hun skulde læne sig ind til sin Mands Arm og ledsage hans Indbydelse med et Par forekommende Bemærkninger. — — Og saa naaede man lidt efter lidt derhen, hvor en Kvinde var mest attraaværdig og lettest lod sig besejre, og hvor man selv til syvende og sidst arbejdede sikrest og bedst —

Hans lyse Overskæg krummede sig i et Smil: Øst og Vest — hjemme bedst — — —

En sagte, raslende Lyd naaede med ét hans Øre, og han løftede lyttende sit Hoved. Saa viste pludselig en hvid Parasol sig over Bakkekammen, og lidt efter kom Frøken Helsing blændende hvid til Syne, nærmede sig ham og sagde:

Og Gud Herren sagde til Adam — —

Høyer var endnu ikke rigtig kommet sig af sin Overraskelse, og hun vedblev:

De laa som en anden Adam og stirrede paa Eva. — Hun stod stille foran ham. — Jeg kunde se Deres Overskæg nede fra Stranden. — — Men hvor har De gjort af Gram? — Hun saa' sig omkring og vendte sig atter mod Høyer med en halvt forskrækket Mine. — Han er da vel ikke gaaet i Vandet?

Nej — Høyers Øjne søgte hendes. Ikke endnu — kom det saa. Han gik til Randlev — — sagde han da.

Jeg havde netop selv tænkt paa at gaa derover idag.

Vi kan jo følges. Træffer vi Gram, er det godt. Og træffer vi ham ikke, er det bedre. —

Han lo og vedblev:

Ja, undskyld — jeg mener — — jeg vilde naturligvis helst være ene om Dem, hvis det lod sig gøre. Men vi skal vel ikke afsted lige med det samme. Har De ikke Lyst til at hvile lidt — her — hos mig?

Hun saa' ned for sig og undersøgte Jorden med Spidsen af sin Parasol. Endelig tog hun Mod til sig og lod sig forsigtig glide ned i den sparsomme Lyng ved Høyers Side. Hun glattede Kjolen ned over de lyse Støvler, og idet hun vendte sig om mod ham, udbrød hun:

Idyl!

Saa lo hun højt og vedblev:

Naa, Høyer — hvad laa De saa og tænkte paa?

Høyer sad hende ganske nær. Han listede et Blik ned langs hendes dristige Skikkelse og sagde:

Paa Dem.

Hun lo endnu højere og spurgte:

Og hvad saa?

Saa turde jeg ikke tænke længere.

Deres Blikke mødtes. Først i Smil — saa blev hendes vagt og gled ud i blaa Luft. Høyers Haand havde nærmet sig ganske svagt til hendes. Saa samlede hun sit Blik og saa' ned for sig. Og da hun bemærkede, at Høyers Haand flyttede sig et Par Tommer bort, smilede hun atter og spurgte med forbavset optrukne Øjenbryn:

Hvorfor?

Høyer havde bøjet sig hen imod hende. Der

var en stiv Glans i hans Øjne, og Mundens Linier var spændte:

Er De slet ikke bange? — Hans Stemme var tør og hed.

For hvad?

For et Mandfolk?

Hun havde løftet sit Hoved og saa' ned paa ham, der laa bøjet hen imod hende. Og da hun saa', at hans Træk slappedes under hendes rolige Blik, sagde hun:

Vil De hellere ligge her, hvor jeg ligger, saa kan vi godt bytte Plads.

Høyer trak sig en Kende til Side. Men for ikke at synes flov hviskede han betaget:

De er dejlig!

Høyer! — Hun løftede truende sin Finger. — Nu maa De ikke sige flere Dumheder. Fortæl mig hellere noget, jeg ikke véd. —

Men da Høyer blev liggende ganske rolig og saa' paa hende med et hemmelighedsfuldt Smil, fortsatte hun:

De ligger og tænker paa, at jeg dog ikke er saa helt ufølsom for Deres Beundring — ikke sandt?

Saadan noget lignende, nikkede Høyer.

Hun saa' paa ham, idet hun efterlignede hans hemmelighedsfulde Smil og erfarne Nik. Saa brast de begge i Latter.

De laa en Stund tavse. Nu og da blev Stilheden afbrudt af et Par smaa Latterkluk. Saa kom det langsomt fra Høyer:

Jeg kunde iøvrigt fortælle Dem noget, De ikke véd — — men — —

Naa, men?

Er jeg sikker paa, at De holder, hvad De lover? Høyer havde atter nærmet sig hende og lod sit Blik dvæle i hendes.

Jeg holder alt, hvad jeg lover! — Der var en lidt usikker Klang i hendes Stemme, men hendes Blik var roligt og fast.

Men hvad lover De? spurgte Høyer dæmpet.

Hun rørte sig ikke, laa kun og saa' ligegyldigt ud over Vandet, som om Høyers Spørgsmaal var gaaet forbi hendes Øre. Han laa og stirrede paa hende, mens dristige Tanker fòr gennem hans Hoved. — Skulde han nærme sig ganske sagte, helt ind imod hende? Strække Armen ud og lægge den om hendes Hals — læmpeligt — — og saa spørge hende — sige hende — —. Hvad vilde hun gøre? Tage imod ham som en ventet Gæst med et blegt Smil om de aabne Læber og en sagte Sitren over de lukkede Øjne. Ventede hun ham nu, i dette Sekund? Sad hun og tænkte paa, hvorfor han ikke greb hende, her, hvor de var ene, skjult? Hun var jo dog et Pigebarn som de andre, med de samme Tanker og de samme Lyster. Det galdt kun Maaden, hvorpaa de skulde tages. —

Eller skulde hun tages mere forsigtig — saa Kjolen ikke blev krøllet? — Han smilede ved Tanken, og Smilet gjorde ham roligere. Hans Blik gled fra hendes Ansigt ned over Brystet og stansede ved Haanden, der laa ved hendes Side

over de hvide Hansker, ganske nær ved hans Arm. Han saa' endnu en Gang op mod hendes Ansigt, og han syntes, der dirrede et hemmeligt Smil i hendes Mundvige, et Smil, der laa halvt i Skjul og lokkede ham nærmere. Og ganske varsomt lod han sin Haand stryge hen over hendes, lod den atter glide tilbage med et lidt fastere Tryk og hviskede:

Hvad lover De saa? —

Der var gaaet et svagt Ryk gennem hendes Haand, da hun mærkede Berøringen. Nogle Øjeblikke lod hun den hvile under hans. Saa trak hun den ganske læmpelig til sig, som om intet var sket. Men Høyer, der var blevet ægget ved hendes Tavshed, bøjede sig varm og dristig hen over hende og sagde:

Forstaar vi hinanden?

Hun havde trukket sit Hoved til Side og afværgende løftet Haanden mod Høyers Ansigt:

Jeg gaar, Høyer — sagde hun med sagte, let skælvende Stemme. Men da han med et usikkert Udtryk flyttede sig en Kende, føjede hun leende til: Hvis ikke — —

Hvorfor svarer De ikke paa, hvad jeg spurgte om — sagde han lidt efter.

Hvad skulde jeg svare? En Daare kan spørge om saa meget.

Hun lo atter og fortsatte:

Om vi forstaar hinanden? Jeg forstaar Dem — naar De blot forstaar mig lige saa godt. — Husk paa, Høyer — man maa kende hinanden for at kunne

forstaa hinanden, og De kender mig ikke ganske endnu. — Men jeg tænker, det skal komme, lagde hun til, idet hun bøjede sit Hoved.

Det tænker jeg ogsaa — nikkede Høyer forstaaende. — Og et Øjeblik efter fortsatte han: Men man vilde jo gærne vide — —. Han fuldførte ikke, saa' blot paa hende med en opmuntrende Mine.

De tror jo dog, at De véd alt dét, De gærne vilde vide.

Høyer nikkede atter. De sad en Stund tavse og saa' frem for sig. Saa vendte hun sit Ansigt om imod ham, og da han mærkede, at hun saa' paa ham, drejede ogsaa han sit Hoved. Hun holdt hans Blik fast i et Smil, der dæmrede dybt inde i hendes. Og over hans Ansigt fløj en Trækning af glad Forvisning.

Saa kom det med ét ganske stille fra hende:

Hvad blev der saa drøftet paa Turen idag?

Spørgsmaalet: Gudrun Helsing.

Hun sad igen en Stund tavs og eftertænksom. Saa sagde hun:

Men hvad bliver der i Grunden drøftet — — mit Rygte, mit Væsen — — eller er det maaske snarere Gudrun Helsing saadan mere — intime?

Maaske mere dét, smilede Høyer.

Et Træk af Væmmelse og Foragt fløj over hendes Ansigt. Men i samme Nu drev hun det bort med et straalende Skær af Overmod og Trods og sagde:

Og hvad mener saa de Vise?

Høyer lod sit Blik i dvælende Beundring glide fra hendes Hoved til Fod og sagde:

Min Mening kender De jo.

Ja, men — —. Hun stansede et Øjeblik og saa' paa skraa op imod ham. — — Grams —? spurgte hun saa.

Grams —? gentog Høyer, idet han kneb det ene Øje sammen. Og lidt efter fortsatte han: Jeg tror, De kunde erfare det af hans egen Mund endnu idag.

Kunde? — Hun saa' spørgende paa ham.

Ja, hvis De vilde. — — Høyer bøjede sig hen imod hende. — Og saa holder vi to jo sammen, sagde han saa, idet han lod sit Blik smyge sig blødt og varmt ind i hendes. — — Ikke sandt — De — — dejligste!

Hans Haand famlede hen over hendes Kjole. Men med et Ryk flyttede hun sig til Siden som for et giftigt Insekt. Og før han havde faaet Tid til at gribe hende og holde hende fast, havde hun snoet sig bort og rejst sig op og stod høj og sikker et Par Skridt fra ham. Saa stak hun sin Parasol hen imod ham med et paa én Gang tirrende og æggende Smil og sagde:

Mandfolk!

Han tog fat i Parasolspidsen og trak den til sig for at faa hende nærmere. Men hun gav slip — traadte endnu et Par Skridt tilbage, og han udbrød med et Skuldertræk:

Kvindfolk!

Hun vendte sig om mod Høyer, der laa i en

uskøn, skrævende Stilling og stirrede paa hende med et frækt Smil. Der gled en haard Skygge af Lede over hendes Ansigt, og hun rettede sin slanke Skikkelse i fornem Urørlighed. Men da Høyers Smil begyndte at stivne under hendes Blik, og hans Haand raadvild søgte op mod Overskægget, før den tirrende Glans atter i hendes Øjne, og hun sagde:

Jeg burde vist være vred paa Dem. —

Hun bøjede sit Hoved lidt tilbage, sænkede Øjenlaagene og sagde, idet hun lod sine Arme falde slapt ned:

Hvis jeg blot gad!

Høyer havde rejst sig og kom hen til hende:

Hvorfor burde De saa være vred? — Hans Stemme var blød og kælen.

Hun tog sin Parasol af hans Haand og sagde:

Saa — Høyer, nu er Idyllen forbi. — — Skal vi saa følges ad til Randlev?

Jamen — — Gram — —? forsøgte Høyer.

Hvad han?

Hvis han nu er gaaet hjem?

Deres Øjne mødtes. Hendes Blik var pludselig blevet lyst og straalende, og hun sagde:

Saa bliver vi i Randlev til i Aften. — Og da Høyer saa' paa hende med et Udtryk af glad Overraskelse, føjede hun til med et dobbelttydigt Blink:

Har De aldrig mærket, Høyer, hvor et Mandfolk har godt af at vente?

IV

Gram stansede foran Vinduet i sit Værelse og kastede et hurtigt Blik ud over Stranden. Ovenpaa Dagens stærke Varme var Aftenen blevet kølig, og da det allerede saa smaat var begyndt at skumre, havde Gæsterne lidt efter lidt trukket sig tilbage inden Døre. Nu og da hørte han dæmpede Skridt paa Gangenes og Trappernes Tæpper — hviskende og tiskende Kvindestemmer, der gled forbi og tabte sig længere borte eller dybere nede. Og hver Gang Salsdøren blev aabnet, fòr en Stump af en kvik Melodi ud som en Trækvind. Saa slog Døren i, og Latteren blev borte. Og Melodien murrede videre dybt nede. — —

Han rynkede Brynene og gik atter tilbage med Øjnene mod Gulvet.

Fruentimmer! — Han skar en Grimace og sendte et ondt Blik hen mod Døren. Og uvilkaarligt gravede han Hænderne dybere ned i Bukselommerne og satte Foden fastere i Gulvet. — Fruentimmer! Dér løb de ud og ind og fyldte Trapper og Gange med deres fnisende Meddelsomhed. Og saa den Stank af daarlig Parfyme, der stod efter dem! Alle var de ens! Dét, det galdt om, var at faa et Mandfolk

til at bide paa. Og saa virrede de med Hovederne og slog med Halerne og aabenbarede deres grumsede Yndigheder — — ptøj! —

Saa — —! Han stod stille ved Døren. — Dér kom en af de Gamle ældtende. — Gram stod og rokkede i Takt med Trinene, der lød tungt og drævende i Trapperne, indtil de med ét stansede. Saa tog de lidt efter fat igen, andre Lyd kom til — hivende, prustende, og da de nærmede sig hans Dør, kunde han paa Pustet høre, hvem af den gamle Garde det var, der trak forbi.

Puh! Gamle, laskede Fruentimmer! — — Han maatte altid tænke sig dem in puris naturalibus.

Han lo halvhøjt for sig selv, men Smilet var haardt og fôr i smaa, nervøse Kuldegys hen over hans Ansigt. Pludselig stod han stille og knyttede Haanden ud i det tomme Rum med en indædt Mumlen.

Den Nar til Høyer! Den — —!

Han havde naturligvis søgt hende op og opbudt alle Kræfter for at søge at overtale hende til at gaa med. Smisket og svanset og tigget og bedt. Og saa rendte han rundt med hende og mærkede ikke, at det var hende, der rendte rundt med ham og havde ham til bedste. Men i hans Øjne var et Smil straks en Udsigt og et Øjekast et Resultat. — Resultat! — Gram pustede arrigt ud i Luften. — Høyer havde ikke saa megen Udsigt som bag paa hans Negl!

Han var atter stanset henne ved Vinduet og kastede et Blik paa sit Uhr. Saa slog han i Vrede

Foden mod Gulvet og saa' forbitret frem for sig, mens en Strøm af Tvivl og skinsyge Tanker for gennem hans Hoved. —

— — At de var sammen og havde været sammen hele Dagen var givet. — Havde de aftalt at mødes, da de imorges stod nede ved Plænen? Hvorfor var Høyer ellers gaaet fra ham midt paa Vejen. Han lo jo uforskammet næsvist, den Tølper, da de pludselig skiltes ude ved Bakkerne. Maaske var der dog noget. Og alene med ham derude i Bakkerne — —

Hun var et Fruentimmer som alle de andre, løgnagtig og halvt fordærvet. Hvem vidste til syvende og sidst, hvad hun havde bedrevet? At hun var af bedre Familie beviste jo intet. Hun havde selv sagt, at Høyer var en Nar. Og saa føjtede hun dog rundt med ham fra Morgen til Aften paa Steder, hvor der var frit jeu for Folk af Høyers Kaliber. Maaske var der allerede et intimere Forhold imellem dem, og hun bagtalte kun Høyer for at bortlede Opmærksomheden og søge at give det Udseende af, at han var hende absolut ligegyldig. Og Høyers Hentydninger var maaske netop kun Hentydninger, fordi han ikke aabenlyst turde prale af »Resultaterne«. — —

Umuligt! — Gram drejede sig omkring med et rask Sving og gik tilbage. — — Hun indlod sig ikke i noget Slags Miskmask med Høyer. Absolut umuligt! Dennes halvsjofle Hentydninger var Pral — intet andet. Hun var dristig, hensynsløs — men at hun skulde sætte noget paa Spil for et Mandfolk som

ham — —! Give sig hen — udelukke sig fra det gode Selskab — ofre sit gode Navn og Rygte for at nyde Æren af en Hr. Høyers behagelige Omgang i et Par Maaneder! — Han slog Tanken fra sig med et haanligt Pust. — —

Hun var for klog og for erfaren til at give sig af med den Slags Narrestreger. At hun morede sig over Høyers forelskede Gebærder var ikke mere end rimeligt. Det var jo den rene Komedie at se ham kagle omkring hende. Ja — han slikkede sig om Munden og glædede sig til den lækre Bid. Men det blev Luftsteg — — Luftsteg! —

Gram stod stille og gottede sig, mens et hadefuldt Smil spillede om hans Læber. — Hun var paa sin Post. Hun legede nok med Ilden, men hun gik ikke i den. — Han gjorde en afværgende Bevægelse og rystede paa sit Hoved. — Høyer fik intet, undtagen mod fuld Valuta —

Valuta — —? Han rettede sig. — Den Tanke kom stadig igen, saa ofte han end i Dagens Løb havde søgt at tænke den bort. Skulde Høyer virkelig tænke paa at gifte sig med hende?

Der fór en svag Rødme over hans Ansigt, og han kastede et sky Blik hen mod Døren. —

Skulde Høyer tænke derpaa? Der var nu og da paa Turen faldet Antydninger, der kunde lade formode — — og det var første Gang, Høyer havde talt om hende i dén Forbindelse. Hvad var det, han havde sagt om at bedømme hende forkert? Naa — det kunde jo være en Tanke, der blot var faldet ham ind, uden at han iøvrigt i fjærneste Maade

tænkte paa at realisere den. Men — paa den anden Side — —. Hun var ikke noget daarligt Parti, hverken pekuniært eller socialt sét. Ualmindelig begavet og ualmindelig præsentabel. Der var Ting, som kunde tyde derpaa — Maaden, hvorpaa Høyer spurgte, hans paafaldende Forsigtighed i Omtalen af hende. Og var der virkelig Tale om et Ægteskab, saa tog hun Høyer, hvor stor en Nar han saa end var.

Gram gjorde en skarp Drejning, der ligesom gnistrede af opsamlet Spænding og Nag.

Hun tog ham — mere ualmindelig var hun ikke. Slikkede naturligvis i sit stille Sind alle ti Fingre efter ham, skønt hun bagtalte ham bag hans Ryg. Saadan var de Fruentimmer! Naar der var Tale om Bryllup, saa lukkede de straks op for det allerhelligste og lavede med Glæde til Barsel! —

Gram satte sig hen ved Vinduet, træt af Uro og Længsel, og stirrede ud over Stranden. De stramme Træk i hans Ansigt slappedes, og Strandens vide Ensomhed sløvede lidt efter lidt Skarpheden i hans Blik. Han mærkede, at de Tanker, som han i ensomme Timer tænkte om hende, men rystede af sig som taabelige Drømme i Dagens fulde Lys, atter rykkede ham tæt ind paa Livet og lagde sig som en hed Ring om hans Hoved. Han søgte vel at tvinge andre Tanker frem for at sprænge Ringen og komme fri. Men de sprang som Bobler og blev til Luft. Han prøvede en Stund at lade kolde, klare Fornuftgrunde og klamme Kynismer regne ned over sit Hoved for at holde det vaagent. Men tilsidst opgav han al Modstand,

fordi han mærkede, at hun havde ham i sin Magt — tog ham i Besiddelse som Søvnen, naar Fodfæstet glipper, og man viljeløst synker i dens Arme — —

Dejlig var hun! — Naar han sad ved hendes Side, og hans Blik faldt paa hendes Kind eller Bryst, saa kunde det tage Vejret fra ham, og han maatte vende sig bort for at snappe lidt Luft. Ganske vist hadede han Fruentimmer. Men hun — ligefra Hovedet og nedad — — dejlig! Det laa over hende, omkring hende — dette ubegribelige, der bragte Forvirring i hans Tanker, Meninger, Begreber. — Den Maade, hvorpaa hendes Skikkelse stod i Landskabet under Gangen — Liniernes fine Gliden og Skiften og Formernes Tegning — — Formerne — — alt sad, hvor det skulde sidde, og der var alt, hvad der skulde være. Det var den skønneste Skabning, han havde sét — Skuldrenes Forhold til Hoftebredden, den slanke Svajning fra Hoved til Hæl — og Ankelen — som en Gazelle — —

Det nyttede ikke at nægte det, nu da han var ene med sine Tanker. Han var betaget. Der var ingen anden Vej for hans Tanker end gennem hende. Han havde jo søgt at tale sig selv til Fornuft — lét ad sig selv, haanet, udskældt sig selv — — hvad hjalp det? Han havde forsøgt at skubbe hende fra sig, havde sølet hende til med smudsige Ord og slibrige Tanker. Intet hjalp. Hans Ord og Tanker var som Dunster, der gled bort i Luften, og naar han saa, træt af Ophidselse, opgav sin Kamp og faldt til Ro, saa stod hun for hans Blik,

straalende hvid, uden Plet eller Lyde. Og hans Blik slap hende da ikke, hvad enten det var Dag eller Nat — han trak hende i sine Tanker nærmere og nærmere, indtil hans Blod jagede afsted som et hidset Dyr — —

Han rejste sig med et Sæt. — — Og saa stak den Pjalt til Høyer sit Ansigt med det evige, flove Smil ind imellem dem. Hvad vilde han hende? Hun gav sig ikke. —

Men hvis nu Høyer giftede sig med hende? Det var maaske allerede afgjort. Hele Dagen havde de været sammen — de blev maaske og overnattede et eller andet Sted, hvor de var taget hen. Eller de laa maaske ude i Bakkerne og kælede og kurrede, varmere og ømmere, alt eftersom Mørket blev tættere og skjulte deres Tilnærmelser.

Men hvis nu Høyers Maal alligevel var et andet?

Grams Tanker trak sig ligesom tilbage og svævede i store, ubestemte Krese om et Punkt, de ikke turde nærme sig. Naar de nu og da rykkede frem, og han mærkede, at de truede med at slaa sig ned paa det Sted, de havde i Sigte, fòr han med Haanden over Panden, som om han vilde jage dem væk, og saa' vredt frem for sig. — Taabelighed! — — Og han gentog i Tankerne Ordet Taabelighed, indtil han følte, at andre Tanker havde arbejdet sig frem bag Ordet og laa og lurede derinde. Javist — han havde tænkt det samme før, men hvad hjalp det — han duede ikke dertil — vilde ikke! Nu var han fri, uden Hensyn, uden Forplig-

telser. Men var man først gift — —! Han strøg atter Haanden over Panden. — Vanvid! Og hvem vidste saa, hvordan et Fruentimmer var, og hvordan hun vilde blive. Selvfølgelig kom der Børn, ækle, skrigende, stinkende Unger, der vilde gøre Hjemmet til en Mødding. Og hun vilde bovne ud paa alle Ender og Kanter, og der vilde staa en vammel Os af Modermælk om hende. — Han prustede af Væmmelse. — Og saa Vrøvl om ligegyldige Latterligheder, Udgifter, Ulejlighed — — — og Ækvivalentet?

Det behøvede ikke at blive saaledes — —? Nej, men naar det nu blev saadan! Og hvem garanterede ham? Var man først i det, saa var det for sént at spørge om Garantien, for saa havde man selv overtaget den. Han saa' det jo! Det gik paa samme Maade overalt. Saa var der Dit i Vejen, og saa var der Dat i Vejen — Sygdom, Spektakler, Familievrøvl — — — —

Javist havde det sine Behageligheder. Naar man kom hjem, og hun sad og ventede, og alt var lunt — —. Der spillede et blegt Smil om hans Læber, og hans Øjne skinnede. Have hende saadan inden Døre — for sig selv. Og saa vide, at alle Skrupler og Overvejelser var forbi. Man havde Fred!

Men hvis det nu blev Høyer — —?

Gram var blevet staaende og saa' rasende frem for sig. Men med ét brød han ud i en kort, skærende Latter og slog et Knips i Luften. Naa — i Guds Navn — — hvad Fanden vedkom det i Grunden ham! Han skulde jo ikke have sin Næse der imellem. Naar hun havde Lyst til Hr. Høyer, saa

velbekomme! Og naar Hr. Høyer syntes om Varerne og gav et godt Bud, hvorfor saa ikke — —? Og til syvende og sidst passede hun og Høyer sikkert udmærket sammen. Han var halvsjofel, og hendes Jargon var altid paa Grænsen. Hvorfor skulde hun være anderledes, end hun gav sig ud for? — En god Krop havde hun, men det var der andre, der ogsaa havde, og hvor længe varede det saa, inden hun mistede Faconen? — — — —

Og hvad hjalp det saa! —

Gram bed Tænderne sammen og knyttede Hænderne i afmægtigt Raseri. — Alle disse taabelige Forsøg paa at holde hende fra Livet var jo Slag i Luften. Det var Vanvid — ja, ja og atter ja! Men hvad kunde det nytte at forsøge paa at snakke en gal til Fornuft? Han kunde ikke holde den Tanke ud, at Høyer skulde løbe af med hende. — Men hvis nu Høyer ikke tog hende? Vilde han saa selv? Og hvis han nu selv tog hende? Det var det samme som en fuldstændig Omvæltning i hans Liv — — og hvad gik han saa ind til? Det Hele laa jo i Mørke, og jo dybere han søgte at trænge derind, des tættere blev Mørket. Kun ét saa' han — hende selv, som hun gik og stod, og hun drog ham til sig, forvirrede ham, magtstjal ham — rank, stolt og blændende dejlig — —

Han stod pludselig stille henne ved Vinduet. — Dér kom en hvid Kjole til Syne oppe ved Indgangen fra Vejen — —. Endelig! Nu vendte hun sig om og gjorde en Bevægelse med Haanden — —.

Selvfølgelig — dér var Høyer, ungdommelig, med den lyse Straahat. —

Gram gik lidt tilbage fra Vinduet. Nu stod de stille — Høyer konverserede hende, idet han lapset svingede sin Stok, og hun kastede sit Hoved tilbage og lo. Saa pegede hun ned mod Stranden i Retning af den hvide Bænk. Høyer vendte sig om, og Gram syntes, at han saa' lige op imod ham. Men Høyer drejede hurtigt sit Hoved, og de fulgtes atter et lille Stykke. Saa stansede Høyer, lettede paa Hatten, vendte sig om og gik op mod Verandaen.

I samme Nu havde Gram grebet sin Hat og gik hen mod Døren. Et Øjeblik stod han stille, som om han betænkte sig. Saa rømmede han sig, strøg med en aandsfraværende Mine Haanden over de smaa Bakkenbarter og lod den en Stund eftertænksomt blive hængende ved den ene. Med et Ryk aabnede han saa Døren og gik ned.

Der var i Øjeblikket ingen paa Trappen. Han gik hurtigt, idet han forsigtig holdt sig til den tæppebelagte Midterstribe. Han havde allerede naaet den sidste Trappeafsats og i et ilsomt Blik sét, at Sidegangen, ad hvilken han havde tænkt sig at slippe ubemærket ud, var fri. Da blev pludselig Døren, der fra Spisesalen førte ud til Trappen, aabnet. Og Høyer stod foran ham med Haanden hvilende paa Dørgrebet i smilende Forbavselse.

Gram gik mekanisk de 4—5 Trin ned, idet han strammede sit Ansigt i saa rolige Folder som mu-

ligt. Da han var kommet ned, slap Høyer Haandtaget og sagde med en svag Hilsen:

Godaften, Gram. Naa — De kom nok alligevel ikke til Randlev.

Grams Smil blev spidst og stikkende:

De kom der maaske — — alligevel, spurgte han saa.

Høyer nikkede og sagde med et lunt Blink:

Ja — jeg lod mig overtale — —. Han saa' sig omkring, saa nærmede han sig Gram og sagde smilende:

Hvad vilde De have gjort Gram, hvis De havde været i mit Sted? — Og da Gram intet svarede, men kun søgte at smile den Ondskab bort, der gnistrede i hans Blik, spurgte Høyer:

De har vel længtes efter os?

Grams Øjne mødte Høyers udæskende Smil, og ubehersket stødte han frem med smaa, hidsige Latterkvæk:

Ja — navnlig efter Dem.

Høyer slog et Par Slag med den tynde Stok mod sine Benklæder. Saa saa' han spørgende op mod Gram:

Men ogsaa en lille bitte Smule efter — —? kom det langsomt med et drillende Blink.

Grams Ansigt var stivnet i Arrigskab:

De tillader maaske — snærrede han, idet han søgte at komme forbi Høyer, der spærrede Døren til Spisesalen.

Gudbevares — —! Høyer flyttede sig til Side, og idet Gram aabnede Døren, lagde han til:

De træffer sikrest Frøken Helsing nede ved den hvide Bænk. —

Gram smækkede Døren i. Han gik hurtig gennem den halvmørke Spisesal og aabnede forsigtig Døren til Verandaen, for at ikke de andre Gæster i de tilstødende Stuer skulde høre det. Fra Verandaen kastede han et Blik gennem de oplyste Vinduer i Stueetagen og skar en Grimace, da hans Øjne traf et Par af de gamle Damers oprømte Ansigter henne ved Klaveret. Saa gik han ned ad Trappen og ud paa Pladsen.

Han knappede Frakken mod den kølige Havluft og saa' sig omkring. Alt var tomt og dødt, og Rummets klamme Øde virkede paa hans ophidsede Sind som en Fornærmelse. Og med alle Nerver dirrende af Vrede, Skinsyge, Tvivl og Elskov gik han videre, mens hans Tanker tumlede med de første Ord, han vilde sige, naar han traf hende. —

Han vilde føle sig frem — hvad hendes Mening var. Han vilde straks kunne mærke, om der var noget mellem hende og Høyer. Den uforskammede Karl! — Hvis der var noget — saa kort Proces — — men hun skulde faa hans Hævn at føle. Snik Snak — — der var ikke noget! — Han vilde først spørge hende, hvor de havde været — eller om hun og Høyer i Forvejen havde aftalt at mødes. Eller skulde han maaske være mere forsigtig? Hun kunde jo opfatte det forkert — som en utidig Indblanding, der ovenikøbet lugtede af Jalousi. Man vidste jo ikke — — og man skulde ikke lade for meget skimte — —. Kun rolig — som om der ikke

var noget paa Færde — og saa efterhaanden læmpelig faa alt ud af hende. Man maatte jo kunne føle sig frem uden at give sine egne Hensigter tydelig tilkende. For selvom det var hans Mening — — nej, der var intet »selvom«, det var hans Mening, han havde jo tænkt, overvejet, tvunget sig bort fra Tankerne om hende og var atter vendt tilbage med fastere Beslutning, sikrere Overbevisning. Paa den anden Side var det ingen Spøg — man kastede sig ud i det uvisse, og hvem vidste, hvortil det vilde føre. Men at have hende — som nu i Aften have hende — — snappe hende bort for Næsen af de mange andre, der saa maatte nøjes med Duften, medens han — — —

Godaften, Hr. Gram —

Gram vendte sit Hoved med et Ryk. Han saa' hende sidde paa en Bænk i Læ af Baadeskuret, han var kommet forbi. Et Øjeblik blev han staaende, overrasket og raadvild. Saa hilste han, og han følte, idet han gik hen til hende, at Kraften i hans Bén var lammet.

Hun rakte Haanden ud imod ham, flyttede sig en Kende til Side og sagde:

Der er for køligt henne paa den hvide Bænk. Vil De ikke sætte Dem her hos mig? Det er altid ligesom lidt varmere, naar man er to.

Gram lo en Kende forfjamsket, idet han satte sig og atter hilste.

Mødte De ikke Høyer? spurgte hun saa. Jeg sendte ham op efter mit Sjal.

Jo, — svarede Gram kort og koldt.

Hun saa' med et hurtigt Øjekast hen paa ham og sagde:

Vi har jo været paa en større Ekspedition idag.

Farefuld? — Gram smilede skævt, men hans Blik var skarpt og spændt.

Man gaar i Fare, hvor man gaar, lo hun. — Hun sad en Stund og saa' ud over Vandet. Saa fortsatte hun, stadig med Hovedet bortvendt:

Vi havde det rigtig rart. Høyer kan være meget elskværdig.

Meget muligt. — Grams Stemme dirrede. — — Overfor Damer.

Ja — han kender vore svage Sider, smilede hun. En Mands Elskværdighed er vanskelig at modstaa.

Hun saa' et Øjeblik paa Gram med et sløret, ubestemt Blik. Saa tog hun Øjnene til sig, langsomt og ligesom langt borte fra. Gram havde forvirret drejet sit Hoved tilside, allerede forinden hendes Øjne forlod ham.

Har De noget mod Høyer — spurgte hun saa med ét.

Ja — busede det ud af Gram. Siden De spørger mig, kom det lidt roligere et Øjeblik efter. — Efter min Anskuelse er han en Nar. — Han gjorde et lille Ophold og sagde saa med en stiklende Klang i Stemmen:

Den samme Anskuelse har De jo iøvrigt haft.

— — Hun sad og saa' eftertænksomt frem for sig.

Men den har maaske ændret sig — — idag? forsøgte Gram med et bedsk Smil.

Aa, nej! — Der spillede en klog Spot om hendes Læber. — Jeg har endnu den samme Anskuelse om Høyer som om alle andre Mandfolk.

Gram saa' hen paa hende og lo kort og fraværende. Han var for urolig til at bekymre sig om hendes Spot. Det, det galdt om, var at faa hende bort, saa de kunde undgaa Høyer. Han maatte være en Stund ene med hende — — endnu vidste han jo intet, og han maatte vide — —

Saa kom det forsigtigt fra ham:

Her begynder at blive lidt køligt.

Der kom et lille Blink til Syne i hendes Øjne. I samme Nu dukkede det ned igen. Saa bøjede hun sig tilbage mod Bænkens Rygstød og sagde med en svag Gysen:

Blot Høyer snart vilde komme.

Jeg vilde ellers foreslaa Dem, at vi gik en lille Tur — — for at holde Varmen, lagde han til med et forvredet Smil.

Men Høyer — —?

Jeg vilde helst — gaa med Dem — — alene, sagde han sagte.

Hun havde vendt sit Hoved om imod ham. Hun hørte hans Stemme skælve, og hun nød dens Skælven. Hun saa' de skiftende Trækninger af Forvirring, Betagethed og Ydmyghed, der gik som blege Skygger over hans Ansigt, og hun følte en sød Kriblen i sine Nerver. Og idet hun lagde

en varm Glans i sit Blik og et sugende Smil om sin Mund, sagde hun:

Jeg har jo lovet Høyer —

Jamen — De maa gaa med mig —

Hun lod sit Blik glide køligt henover ham. Saa sagde hun med tilforladelig Ro:

Jeg holder ikke af at bryde et Løfte.

Grams Stemme rystede af Had og Begær:

Lad ham vente! De maa jo have faaet nok af ham idag. — Og da hun blev siddende tavs og saa' frem for sig, tilføjede han, hidset af hendes rolige Tavshed og sin egen stigende Uro:

Er De bange for at lade ham vente? Eller synes De maaske, at De skylder ham saa mange Hensyn?

Han holdt et lille Øjeblik inde og saa' spændt paa hende. Saa spurgte han med et ondsindet Smil:

Hvor mange Hensyn tror De, han tager til Dem?

Hun tilkastede ham et kort, udfordrende Blik. Men lidt efter lidt blev hendes Øjne dybe og grundende, og hun stirrede frem for sig, som om Grams Spørgsmaal pludselig havde vakt hende til Eftertanke. Saa rejste hun sig med ét og sagde:

Skal vi skraa opover til Landevejen — — der er vist lunere end langs Stranden.

Gram rejste sig overrasket:

Jeg tror — opover, stammede han.

De gik. Han drejede forsigtig sit Hoved og saa' tilbage mod Hotellet, men opdagede intet. Han tænkte paa at sige en ligegyldig Ting, men opgav det

atter. Saa begyndte Tavsheden at jage hans Tanker, saa de fór forvirrede omkring, forsvandt og kom tilbage uden Form og uden Tydelighed. Men pludselig busede det ud af ham, uden at han først havde gjort sig klart, hvad han vilde sige:

Jeg havde ventet Dem tidligere hjem idag.

Ja saa — kom det ligegyldigt fra hende. Men lidt efter fortsatte hun med blidere Tonefald:

De ventet mig, Hr. Gram? Jeg troede, det var Dem absolut ét, om jeg var her eller dér.

Jeg sætter megen Pris paa Deres Selskab. — Gram saa' hen paa hende, han søgte i sin Hjærne efter et varmere Udtryk, fandt intet og mumlede saa:

Overordentlig megen — —

De er jo dog ellers ingen Ven af Damer.

Nej — — ellers, stødte Gram frem med et galant Smil.

Og efter Høyers Udtalelser at dømme maatte jeg jo tro, at det samme galdt mig.

Høyer — ! snærrede Gram.

Hun vendte sit Hoved om imod ham og sagde med paafaldende Kulde:

Hvad har De i Grunden imod Høyer?

Grams Ansigt blev smalt og blegt, og han sagde med dirrende Stemme:

Han er — ja, undskyld — — imellem os sagt — en Laban.

Hun rynkede sine Bryn og vendte sit Ansigt bort fra ham. Gram saa' sig forvirret omkring, vovede i sin Uvished ikke at fortsætte. — Var der alligevel noget? Hvorfor skulde hun ellers føle sig

ilde berørt? — Han maatte have Vished — — og hvis der var noget — saa kunde han rejse — imorgen, — fra Høyer, fra hende — —

Undskyld — begyndte han saa atter, prøvende og usikkert — — det var ikke min Mening at saare Dem — hvis — — jeg mener, det var for Deres egen Skyld —

Hun havde et Par Gange aabnet sine Læber, som om hun vilde tale. Men hun nøjedes med at ryste paa Hovedet og se eftertænksomt frem for sig. Saa spurgte hun endelig, nølende og dæmpet:

Tror De virkelig, Høyer er en slet Person?

Ja — svarede Gram med fast Stemme. Og lidt efter tilføjede han:

Jeg kender hans Planer.

Planer? — Hun saa' med et angstfuldt Blik hen paa Gram. Og da han ikke straks svarede, fortsatte hun:

Hr. Gram — hvis De tiltror Høyer noget uhæderligt, saa skylder De mig at sige det.

Grams Tanker stod stille i hans Hoved, og forvirret stammede han:

Jeg tiltror ham det — ja.

Men hvoraf véd De — hvoraf slutter De det?

Af hans egne Udtalelser til mig. Om Dem — lagde han til med stærkt Eftertryk.

Hun tav. Rynkerne mellem Brynene var blevet finere, bredte kun et Udtryk af Træthed over hendes Øjne. Gram søgte at ordne sine Tanker, men den ene ligesom slugte den anden. Han søgte at finde nogle Ord, et Spørgsmaal, der kunde lede

til Klarhed, men han mærkede, at hans Hoved blev hedere og hedere, og at hans Tanker lidt efter lidt blev til en uigennemtrængelig Masse, der snurrede rundt uden Begyndelse eller Ende. —

Pludselig stansede hun, strøg Haanden blødt henover Panden og sagde:

Jeg tror, vi maa vende nu. — — Vi kan jo gaa tilbage langs Stranden.

Frøken Helsing — —

Hun saa' spørgende paa ham, og han vedblev:

Frøken Helsing — jeg haaber ikke, at jeg har stødt Dem — dertil højagter jeg Dem for meget — for overmaade højagtet — —

Der dæmrede et Smil paa hendes Læber. Hun nærmede sig til Gram og sagde med en yndefuld Træthed i Blikket:

Maa jeg tage Deres Arm, Hr. Gram — jeg er saa træt.

Grams Ansigt var stivnet i stum Forundring. Han bød hende Armen og gik maalløs med hende ad Vejen, der førte ned mod Stranden. Saa hørte han hende sige efter nogle Øjeblikkes Tavshed:

De har ikke saaret mig. Men — De forstaar — — jeg troede, Høyer var en Gentleman, og man kan jo ikke vælge sit Selskab, naar man er borte fra sit Hjem og ene. — Hun gik en Stund og saa' ned for sig. Saa gled der et Skær af Blufærdighed over hendes Ansigt og hun sagde:

Hvorfor holdt De Dem stadig tilbage?

Grams Hjærte bankede tungt, og hans Tanker blussede i Lyst og sød Forventning.

Jeg vidste ikke — sagde han saa — jeg turde ikke tro, at der var Sympati tilstede — — fra Deres Side overfor mig. Og min Tilbageholdenhed — De forstaar — — jeg vilde ikke paatvinge Dem mit Selskab. — — Han holdt inde et Øjeblik og skævede hen til hende. Saa kom det forsigtigt firende:

Skønt — —

Hun gik stadig tavs med Blikket mod Jorden. Gram trak Vejret dybt og fortsatte med sagte Stemme:

Skønt jeg har længtes meget.

Han fik pludselig en ængstelig Fornemmelse af, at han maaske var gaaet for hurtigt frem og rømmede sig forlegent. Men idet hans Øjne strejfede hendes Ansigt, slog hun Blikket op og saa' fast paa ham. Han søgte at tvinge sine Øjne til Ro, indtil det forekom ham, at de svirrede som Fluer i Spind. Saa sænkede han sit Blik og sagde fortumlet:

Tør jeg haabe, at jeg ikke er Dem ligegyldig?

Hr. Gram — — kom det stilfærdigt fra hende. Saa vendte hun Hovedet bort og saa' til den anden Side.

Frøken Helsing, hviskede Gram skælvende — — sig mig, hvad det var, De vilde sige. Jeg beder Dem — tør jeg haabe?

Der var ganske stille. Gram hørte Silkens lette Knitren.

Bedste Frøken — Gram vovede et læmpeligt Tryk mod hendes Arm — jeg haaber ikke, De

tvivler om mine Hensigter. De er et Vendepunkt — et Vendepunkt i mit Liv.

Han saa' uroligt frem for sig. I det fjærne skimtede han Bænken, hvor de havde siddet. Pludselig saa' han en Herre rejse sig og vifte med et lyst Sjal hen imod dem. Og knuget af den stærkeste Sindsbevægelse stansede han og stirrede stift paa hende, idet han sagde:

Hør mig, bedste Frøken — ærede Frøken. Tror De, De vil kunne nære Sympati for mig? Høyer vil besnære Dem med urene Hensigter — jeg siger Dem, han er en samvittighedsløs, medens jeg — —

Bedste Gram — sig ikke mere — —

Hun havde hævet sin Haand og lukkede et Øjeblik Øjnene som overvældet af Tankernes Vrimmel. Saa aabnede hun Munden højtideligt og alvorligt og sagde, idet hun langsomt gik fremad:

En Kvindes Følelsesliv taaler ikke saa stærke Sindsbevægelser. Jeg er overvældet af alt — af Deres Udtalelser om Høyer, af Deres Venskab og — —. Jeg kan intet svare. Ikke i Aften. Jeg maa være ene for at komme til Ro og overtænke alt dét, der ligesaa vel vil være et Vendepunkt i mit Liv som i Deres.

Hun saa' op imod ham med et ømt og forjættende Blik og sagde:

Imorgen — imorgen véd De alt.

Og indtil da tør jeg haabe?

Indtil da tør De haabe. — Et Smil gled om hendes Mund, og hun bøjede dybt sit Hoved.

Tak — stønnede Gram, idet han i overstrøm-

mende Fryd trykkede hendes Arm ind til sig. Og da Høyer nærmede sig, tilføjede han med en kælen Hvisken:

Og saa imorgen — —

Høyer stansede i nogen Afstand fra dem. Da han saa' dem Arm i Arm, klukkede Latteren i ham. Men han tvang Smil og Latter tilbage, og med en svag Hilsen og et Udtryk af krænket Værdighed rakte han hende Sjalet, idet han sagde:

Jeg troede iøvrigt, Meningen var, at De vilde vente — —. Og med et bidende Smil tilføjede han:

Men maaske jeg har misforstaaet Dem?

Gram sendte Høyer et Blik fuldt af overmodig Ondskab, vendte saa sit Hoved og saa spændt og forventningsfuldt paa hende.

Hun lagde roligt Sjalet om sine Skuldre, mens Gram rystende hjalp til. Saa tog hun atter Grams Arm og sagde i en kølig og ligegyldig Tone, henvendt til Høyer:

De har ganske rigtig misforstaaet mig. Meningen var, at De skulde vente. —

Hun bøjede svagt sit Hoved til Farvel. Idet hendes Blik strejfede Høyers, lod hun det funkle et kort Sekund i et underfundigt, løfterigt Blink. Grams Øjne skinnede som i en salig Rus, da hun lænede sig svagt ind til ham, idet de gik videre. Og sejrsstolt drejede han sit Hoved om mod Høyer og viftede drillende:

Godnat — —!

Høyer blev staaende et Øjeblik og saa' efter dem. Hundrede lystne Forjættelser kilrede og

kriblede i ham. Saa vendte han sig om med en pludselig Drejning, gned sig glædesstraalende i Hænderne og gik ned mod Stranden, mens alle Tanker nynnede og klukkede — —

— — —

Den næste Morgen, da Gram og Høyer stod op, fortalte Pigen, at Frøken Helsing var rejst. — —

J. V. RODES EFTFLG.
J. SKRÆM
BOGTRYKKERSTRÆDE 3